

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Ptes. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptes. Trimestre

Ano XXXII. - Núm. 8.355 - Dijous, 4 de gener de 1923

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis - Telèfon 184 A

EN JOSEP MORERA I FERRER

regidor de l'Excm. Ajuntament de Barcelona

HA MORT

(A. C. S.)

La seva esposa Anna Grau i Ferrer, fills Josep-Maria, Maria-Teresa, Anneta, filla política Maria-Antònia Ràfols, germans Joan, Carme i Josep, germans polítics Francisca Rovira, Miquel Rosell, Jaume Carbó, nebots, cosins, família tota, la raó social Morera i Santamans i l'Associació de Drogueria, Productes Químics i Farmacèutics, en assabentar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els demanen que encomanin a Déu l'ànima del difunt i es dignin concedir-li, dijous, a les tres de la tarda, a la casa mortuòria, Ronda de Sant Antoni, n.º 86, pral., per acompanyar el cadàver a l'església parroquial dels Àngels, i d'allí a la darrera estada Cementiri Nou.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Queda oberta la negociació del cupó

Obligacions del Tresor 5 per 100

Venciment 4 de febrer vinent

Direcció telefònica:
MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1.
Telèfons números: 4530 A, 4531 A, 4532 A

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

J. A. Wennberg Metge especialista en malalties de la infància. Consulta. Dimarts, Dijous i Dissabtes, de tres a cinc. Tractaments especials per personal auxiliar, els dimecres i divendres. - Balmes, 90, pral., 1.º

Capses de luxe per a bodes i batells. Antiga Casa BARGUES, carrer de Sant Pau, 38.

El Dr. C. SALA PARES ha instal·lat la seva CLÍNICA de CIRURGIA a l'avinguda de la República Argentina, 240, torre, continuant la consulta en son gabinet de la Rambla de Catalunya, 94. - Telèfon 1785 G.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMI-MATARO
qualitat superior

Nonell Germans

CANVI - VALORS - CUPONS
Rambla del Centre, 16

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 3 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 763.0, 761.9, 760.6.

Termòmetre sec: 8.8, 11.6, 10.3.

Termòmetre humit: 7.1, 9.1, 8.7.

Humitat (centèsimes de saturació): 77.7, 80.0.

Direcció del vent: NO., S., ENE.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 3, 4.

Estat del cel: Quasi Serè. Nuvolós.

Temperatures extremes: St. K., St. K., N.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 12.0; mínima, 6.4; mínima prop del sol: 4.4.

Oscil·lació termomètrica: 5.6.

Temperatura mitja: 9.2.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 78 km.

Observacions particulars: Pluja menuda a la tarda.

El director, E. Alcobé.

- Fostfo-Glico-Kola-Lectinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

A la matinalada hi havia un home a terra al carrer de Carders. Fou recollit i portat al dispensari de l'Alcaldia, manifestant dir-se Joan Carmentin Trech, de 53 anys.

Sofria un atac cardíac de pronòstic greu, i després d'auxiliat passà a l'Hospital de la Santa Creu.

VAIXELLES PORCELLANA
J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Al carrer de Ribes, entre els de Marina i Lepant, toparen un tramvia i un carro.

A conseqüència del cop resultà amb una ferida al dors del peu dret el passatger del tramvia Josep Fajó Badia, de 51 anys.

Fou curat al dispensari de Sant Martí.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Martí Llorens Ferrà, de 50 anys, casat, habitant al carrer de Robador, núm. 21, va voler despatxar una ampolla de xampany i en trencar-se-li va resultar amb una ferida contusa a la mà esquerra, la qual li fou curada a la casa de socors del carrer de Barberà.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Ha mort a l'Asil del Pare Salvador Collet Parera, de 33 anys, solter, natural de Moscaróles.

JOIES VILANOVA Unió, 6

En la sessió acadèmica que celebrà avui a les set de la tarda, al seu local la Societat Mèdico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, el doctor Noguer Molins desenvolupà el tema: "Terapèutica de les infeccions. Estudi i observacions clíniques".

Fundes per a ballestes

les protegeixen, donant-hi millor suspensió. - **ABADAL:** Aragó, 239.

En la darrera sessió celebrada per l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya es discutiren els temes: "L'enginyeria sanitària aplicada a la casa-habitació, a l'escola i al taller, relacionada amb l'evacuació de l'excreta humana", del senyor Zardoya, i "Barcelona i les seves clavegueres", del senyor Ramoneda, intervenint en la discussió de dits temes els senyors don Josep M. Bosch i don Eladi Vila Cuñer.

- REIS

La Orquidea té extens i variat assortit en Necessers, Caixes labor, i Costuriers des de pessetes 5'95. Portal de l'Àngel, 15 i 17. - Telèfon A. 4035.

Ahí a la una de la tarda, un tramvia de la línia de Sans que passava pel carrer de les Corts, a l'encreuament amb el carrer d'Aribau, atropellà a Frederic Padró Bes, de 77

anys, habitant al carrer de Balmes, núm. 113, segon.

Greument ferit fou portat al dispensari del carrer de Sepúlveda, on el metge li aprecià la fractura de les dues cames. Als pocs moments d'entrar-hi el desgraciat va morir.

Avisat el jutjat ordenà que el cadàver fos portat a l'Hospital Clínic.

- La Tralla

Divendres, gran extraordinari, 60 cèntims.

Per raó d'un dol recentíssim de N' Eugeni d'Ors, l'Ateneu Empordanès fa avinent l'ajornament que ha sofert l'acte inaugural del Cicle de Conferències que estava encarregat al dit senyor i anuncia per avui.

- Sangrà Pelayo, 11. Banyeres

Dissabte, a la tarda, per a celebrar la diada dels Reis, l'Orfeó Gracienc celebrà una festa dedicada als infants, en la qual es cantaren una col·lecció de cançons dels mestres Mas i Serracant, Cumellas, Ribó i Morera, projectant-se una escollida sèrie de pel·lícules instructives de la casa Cuyas, i sortejant-se valuoses joguines en obsequi de la mainada concurrent a la festa.

- REIS Variat assortit en JOGUINES

Orientaleria Esteve, R. Catalunya, 95

Essent molt orosent el nombre de composicions rebudes per al Certamen a honor de la Sagrada Família, el Jurat ha hagut d'ajornar la publicació del veredict. Aquest es farà públic el dia 15 de l'actual.

La festa dels premis, que promet resultar solemne, tindrà lloc al Palau de la Música Catalana, el dia 4 del propi vinent febrer.

- Vol vostè tenir la salut a casa? Comprí avui mateix un flascó d'**AIGUA DEL CARMÉ D'ELS CARMELITES DESCALÇOS DE TARRAGONA**, exigint sempre el veritable.

L'Institut Mèdico-Social "Mutual-Salus", celebrà Junta general extraordinària el propi vinent dissabte, dia sis, a les dotze, al seu local social, amb l'objecte d'autoritzar al Consell de Govern la concertació d'una important operació financera i cobrir les vacants de l'esmentat Consell.

- LA LLET FRESCA de vaca, Lacta, és la millor.

Les Galeries Lafetanes s'han vist aquests dies concorregudíssimes per a admirar l'exposició de vidres que hi exhibeix l'expusit artista En Josep M. Gál, ben conegut pels amants de l'art i del bon gust.

Per a demà, divendres, a les sis de la tarda, està anunciada una visita oficial de les nostres autoritats, com a tribut ben meregut pel jove artista, quedant-hi invitats, també, els amics a qui no ha estat possible avisar particularment.

REIS

Impermeables per a nens de totes menes. Colors de novetat. Única casa que fabrica els impermeables: **"DOS EN UNO"**, que són per un costat abric i per l'altre xubasquer.

Gran assortit, per a nens, de pilotes de futbol, nines de cel·lulòide, etc., etc. Presents a tots els compradors. **Pacoren, Seriffa i Vallé**, Balmes, 18, tocant al carrer de Corts.

Per a famílies necessitades hem rebut de l'Ateneu Nacionalista Verdguer, vals de pa, arròs i llegums, del donatiu fet pel soci protector de la dita entitat, En Josep M. Martínez Esteve, per als pobres de la barriada de Poblet (districtes IV i X).

Avui, a les quatre de la tarda, se celebrà al Círcol de Gremis de Gràcia, carrer Maspons, 6, un acte organitzat per diverses representacions gremials de Barcelona i afores per a sol·licitar que li sigui concedida la

Underwood

**Campió durant
17 anys consecutius**

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7-Barcelona

gràcia d'indult a l'agremiat Lluís Verdaguer, condemnat a cadena perpètua.

Forn del CISNE

Pelayo, 38. Telèfon A. 2973
Espléndid assortit de cistelles per a present de Reis.

Exquisits turrons de crema i nata.
Gateaux du Roi, especialitat de la casa, contenint originalíssimes sorpreses.

Demà, a les deu de la nit, se celebrará a l'Ateneu Barceloní la primera de les dues conferències sobre "Metapsíquisme" que donará el doctor Humbert Torres, de Lleyda. La segona se celebrará el vinent dissabte, al mateix local.

Reis - Reis - Reis

Gran assortit en JOGUINES de totes menes a PREUS INCREIBLES
Gran basar
EL ALUMINIO
21, St. Antoni, 60-79
Miren les escaparates

S'ha disposat que el coronel d'infanteria En Ricard Lacanal, de disponible a la primera regió, quedi en igual situació a la quarta.

Paraigües CASA Vanos CLAPÈS Moneders Bastons Fernando, 14

El periodista En Joan Burgada Julia ha entrat en un període de franca convalescència en la malaltia que sofreix.

Al carrer del Porvenir, 143, un gos ha mossegat a la nena d'un any Maria Duarré Valtierra, produint-li escoriatons al peu esquerre, de pronòstic reservat.

Al cobert núm. 2 del moll de la Riba la nena de 9 anys Josefina Altaia una a foradar un sac de panis que formava part d'una estiva, amb la intenció d'omplir un cove que duia.

La sortida del panis motivà l'enfonsament de l'estiva, agafant a la nena i produint-li una contusió al front i trencant-li la cama dreta, no morint xafada per sort excepcional. Fou curada al dispensari de la Barceloneta i conduïda a l'Hospital de la Santa Creu.

Ha estat posat a disposició de la policia Josep Rodríguez Martínez, de 22 anys, per haver robat al carrer de la Portaferrissa el vel d'una senyora, el nom de la qual no fou anotat perquè ella se'n va anar quan hagué recuperat el vel.

Ahí, a dos quarts de set de la tarda, l'automòbil núm. 6047, va agafar al Passeig de Maragall, davant del carrer de Masoà, el jove de 19 anys Ventura Nadal Hives, natural del Mas de Sant Martí (Lleyda), causant-li la fractura de la setena, vuitena i novena costelles del costat esquerre. L'automòbil fugí de seguida, despatxant, però fou anotat el número per un inspector de la línia de tramvies.

El ferit, després de curat al dispensari del districte IX, fou dut a son domicili, carrer de Sant Tomàs, núm. 39 (Horta).

L'automòbil núm. 4411 va agafar ahir al vespre al carrer de Lluís, cantonada al del Consell de Cent, a Francesc Fargas Guzmán, de 33 anys, trencant-li una costella. Fou auxillat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere i conduït a l'Hospital Clínic.

TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or
Amb una sola aplicació desapareix la canelleta. Serveix per al cabell, barba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dona colors tan naturals i inalterables, que se pot dir-se que és la millor i més practica. Venda en perfumeries.

Reclutes

Per a vestir bé, feu els vostres encàrrecs als

MAGATZEMS SANTA EULALIA

Carrer de la Boqueria, n.º 4

Usem els millors panyos

La nostra confecció i tall són irreprotxables

Vestuari i equip per a totes les Armes

Pròxima la data d'incorporació a files i amb el fi d'evitar aglomeracions d'encàrrecs, recomanem als nostres clients que, per a millor atendre'ls, se serveixin confiant els llurs comandaments com més aviat millor.

MARES tindren MOLTA LLET prenent Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predispone per a un part feliç i llet abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en caseïna i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Vida religiosa

Avui: Sants Tito i Rigobert, bisbes; Calo, Aquil·li i Eugeni, màrtirs, i Santa Benedita. — Demà: Sants Telésforo, papa, i Santes Estil·la i Emiliana, verges.

Quaranta hores: Avui, a la Catedral. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa d'avui: Octava dels Sants Innocents, màrtirs, color vermell. — La de demà: Del dia, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona dels Dolors, al Bonsuccés. — Demà, Nostra Dona de les Neus, a Sant Just. Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep. — Demà, Torn de Sant Joan Evangelista. Velles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de l'Immaculat Cor de Maria, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de les Cinc Llagues de Jesucrist, a la mateixa capella.

— Parròquia de Sant Jaume. — Avui, de cinc a sis, exercici d'Hora Santa.

A un quart de set, acabament del solemne Triduum, dedicat a la commemoració del Descens de la Verge del Pilar, amb sermó pel senyor canonge magistral.

Divendres, primer del mes, a les vuit, Missa de Comunió general pels devots del Sagrat Cor, fent la plàtica el reverend En Marc Sanfeliu, prevere.

A dos quarts de dotze i a les dotze, exposat Nostramo, funció de reglament en els primers divendres de mes.

— Parròquia Major de Santa Anna. — Demà, primer divendres de mes, l'apostolat de l'Oració tindrà missa de Comunió general a les vuit, amb plàtica preparatòria pel Rm. D. Joaquim Ubach, Pvre.; practicant-se durant la missa els exercicis al Sagrat Cor.

Bisbat

— Ha estat destinat a Amèrica el P. Serrabassa, de l'I. C. de M., el qual residia a la casa de Sabadell.

El P. Serrabassa era molt popular a l'esmentada població, en la qual dirigia, amb especial encert, la Congregació Mariana de Sant Lluís.

— Han estat coniat al popular jesuïta P. Josep M.ª Pijoan els sermons de la Quaresma d'enguany que s'han de predicar a la Catedral de Barcelona.

— Hem rebut el número corresponent al present mes de gener d'«Ora Cristiana», interessant butlletí del Casal Catòlic de Sant Andreu.

En aquesta Secretaria de Cambra s'han rebut per als nens russos: 78'50 pessetes, dels Pomells de Joventut; 20, d'una família catòlica; 10, de S. G.; 25, de M. E.; 100, de M. R. P.; 100, de X. X.; 50, d'un sacerdot; 5, de don Josep M.ª Puig.

— S'ha esgotat l'opuscle que conté els Aranzels funeraris d'aquesta diòcesi.

— Avui es beneirà amb tota solemnitat una campana de la capella del Col·legi de les Religioses de la Sagrada Família de Masnou.

— Han constituït una imponent manifestació de dol els funerals celebrats a l'església dels PP. Camils d'aquesta ciutat, en sufragi del P. Alfons M.ª Andrioli, superior general de l'Orde.

— Després de passar uns dies prop de la seva residència, el doctor don Joan Tarré, secretari de monsenyor Bandillart, bisbe auxiliar de París.

— El Gremi de Fabricants de Sabadell ha conat el sermó de la seva festa patronal a l'il·lustre canonge de Barcelona doctor don Carles Cardó.

— Avui, al Monestir de Sant Pere de les Puèl·les de Sarrià s'hi celebraran funerals en sufragi de donya Mercè Robert i Solà, Abadessa d'aquell Reial Monestir, la qual morí el darrer mes de desembre.

A l'esmentat acte oficiarà l'Abat de Montserrat, P. Marcat.

— Ahir a la tarda arribà a Barcelona el cardenal-arquebisbe de Tarragona, doctor Vidal i Barraquer.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Josep Morera i Ferrer, Avui, a les tres, Ronda de Sant Antoni, 86. Parròquia dels Àngels, Cementiri Nou. — En nen Narcís Oller i Alemany, Avui, a les nou, Consell de Cent, 302. Parròquia de la Concepció, Cementiri Vell.

En Ramon de Matas i Moreda, Avui, a dos quarts de dotze, Consell de Cent, 301. Parròquia de Betlem.

Na Maria Barber i Baguà, Ha mort a l'edat de 53 anys, Avui, a les quatre, Gràcia, 93. Parròquia de la Concepció, Cementiri Vell.

Na Antònia Morfà i Fajés, vídua d'En Joan Sardall, Avui, a les deu, Méndez Núñez, 6. Parròquia de Sant Pere de les Puèl·les, Cementiri Vell.

FUNERALS

N'Alfons Corominas i Montañà, Morí el 15 de desembre darrer, a Sant Pol de Mar, Avui, a les deu, a la parròquia de l'esmentada població.

Na Mercè Robert i Solà, Abadessa del Monestir de Sant Pere de les Puèl·les de Sarrià, Morí, el dia 25 de desembre darrer, Avui, a les deu del matí, a l'esmentat convent.

En Pere Borrell i Trapè, Morí el dia 18 de desembre darrer, Avui, dijous, a les deu, a la parròquia de Sant Boi de Llobregat.

N'Alexandre Casals i Farran, Morí el dia 9 del darrer desembre, Avui, dijous, a dos quarts d'onze, a la Concepció.

REIS

PARAIGUES
OMBREL·LES
VANOS

J. CARDÚS

10-Portaferrissa-10

Na Teresa Palou i Tribó, Morí el dia 4 del darrer mes de novembre, Avui, de deu a dotze, misses al Convent de les Carmelites Descalces.

En Jaume Boller i Oliver, vídu, en primeres noces de Na Josepa Brasa i Comas, Morí el dia 17 del darrer desembre, Avui, a les deu, a la parròquia dels Josepets.

En Josep Maria Vives de Ferrater, Morí el dia 22 de desembre darrer, Avui, dijous, a les deu, a Betlem.

En Joan Vilaseca i Xipell, vídu en primeres noces de Na Mercè Garroset, Avui, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Sant Pere Màrtir, de Manresa.

Na Dolores Julia i Ramoneda de Calopa, Morí el dia 17 de novembre darrer, Avui, a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa de la Caritat.

Na Dolores Soley i Soley de Socias, Morí el dia 18 de desembre darrer, Avui, a les deu, a Sant Agustí.

ANIVERSARIS

En Romà Santamaría i Cogollos, Morí a Vilanova i Geltrú el dia 18 de gener de 1922, Avui, dijous, a les deu, Parròquia de Sant Jaume.

En Nativitat Joaquim Carreras i Xuriach, Morí el dia 17 de gener de 1922, Avui, misses a la parròquia major de Santa Anna i a la de Betlem.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Jaume Vilaseca i Xipell, vídu en primeres noces de Na Mercè Garroset, Ha estat enterrat ahir al matí, a Manresa.

Na Eloïssa Miralles de Imperial i Jiménez de Frontin, Morí el dia de Cap d'Any a Alacant.

En Jaume Rovira i Dalmau, vídu de Na Caterina Bonaferrera, Ha estat enterrat ahir a la tarda, al Cementiri Vell.

N'Antoni Alguero i Bro, Ha estat enterrat ahir tarda.

Les festes de l'Epifania

El Rei del Nen Pobre

El proper dissabte, a les nou del matí, tindrà lloc a l'Ateneu i Escoles Catalanes Prat de la Riba, Aragó, 359, la festa dels Reis del Nen-Pobre, consistent en el repartiment de tres mil lots de joguines, llibres i robes d'abric als infants de les famílies menesteroses.

Aquest important repartiment s'haurà pogut fer mercès als donatius que s'han rebut per aquesta benefactora obra, procedents de fabricants, industrials, comerciants, i altres bones persones particulars que volen que l'infant pobre també celebri amb alegria aquesta festa principal dels infants.

Continuament es van rebent donatius. Si alguna persona té la bondad de volguer contribuir a la Festa dels Reis del Nen Pobre, ja sigui amb un donatiu en metalle o amb objectes, pot adreçar-se al domicili de l'entitat organitzadora més abundant esmentat.

Una volta repartits els vals per als lots entre les persones que han fet donatius, socis, regidors, tinent d'alcalde, etc., n'han sobrat un remanent que seran repartits avui dijous, dia 4, de set a vuit del vespre, a les famílies necessitades que tinguin mainada i es presentin a l'estatge de l'Ateneu i Escoles Catalanes Prat de la Riba, Aragó, 359.

A la festa del dia dels Reis hi han estat convidades les autoritats populars.

Cavalcada a Gràcia

La Cavalcada de Reis que anyalment celebren la comissió de vals de la Traversera de Gràcia (Camp d'En Grassot), promet aquest any, tenir veritable importància, segons l'entusiasme que regna entre els seus organitzadors, i el nombre d'encàrrecs amb què ja compta per al repartiment a domicili de les joguines i regals que les famílies dels infants destinen als mateixos, a fi de què els hi portin els autèntics Reis Magos.

Com el fi d'aquesta Cavalcada, és el de recollir donatius en metalle, joguines o altres efectes propis per a l'infància, es prega a les persones que desitgin o tinguin gust de contribuir a dita obra, remetin els seus donatius abans del dia 5 de gener, a les tres de la tarda, al carrer de la Traversera, 177, casa Canela, telèfon 1227 G.

El dia 6, festivitat dels Reis, a dos quarts de quatre de la tarda, es celebrará l'acte de repartiment de joguines als nens i nenes pobres de la barriada, en el local del Centre Obrer, carrer Roger de Flor, 292, a qual acte quedaran invitades les autoritats, i demés persones, que desitgin donar més realç a la festa.

Itinerari de la Cavalcada. — Traversera, Passeig Nogué, Zola, Matadero, Traversera, Grassot, Indústria, Roger de Flor, Coello, Sant Llorenç de Munt, Torrent de les Flors, Sant Lluís, Joan Blancas, Milla i Fontanals, Llibertat, Bona Vista, Salmerón, Goya, Plaça de Rius i Taulet, Dilluvi, Menéndez Pelayo, Plaça de Lesseps, Tibidabo, Providència, Verdi, Plaça Diamant, Or, Plaça de Sant Joan, Encarnació, Montmany, Traversera.

Les persones que desitgin que els hi siguin entregades les joguines als seus fills pels mateixos Reis Magos, es serviran remetre els objectes degudament empaquetats, i rotulats, abans del dia 5 de la tarda.

El repartiment tindrà d'ésser en la ruta esmentada i primeres cases dels carrers veïns.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

El soldat del regiment de Bailen 24, tercera companyia, En Roman Rico, en sollicita.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

DE PORTUGAL

Lisboa, 3.—S'ha publicat i repartit profusament un follet en el qual algunes associacions revolucionàries demanen que s'apliquin penes d'extrem rigor als oficials complicats en els successos del 19 d'octubre.—Havies.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 3, 2 tarda.
El marqués d'Albuñuelas ha manifestat, aquesta tarda, que les notícies que avui tenia de la salut del senyor Villanueva eren que continuava la febre ocasionada per l'afecció del braç.

Com que el braç no es pot operar, persisteix el mal.

—Com hauran vist—ha afegit el president—la «Gaceta» publica el decret nomenant Alt Comissari al Marroc al senyor Villanueva.

Demà empenirà el general Burguete el seu retorn a Espanya, i mentre el senyor Villanueva no pugui marxar, exercirà interinament l'Alta Comissaria el secretari general, senyor López Ferrer.

Ha confirmat el cap del Govern que el Rei havia signat el decret nomenant president del Consorci bancari al senyor Alvarado, governador del Banc d'Espanya al senyor Rodríguez, i comissari regi del Canal d'Isabel II al senyor Pérez Caballero.

S'ha referit després el president als rumors d'inquietuds polítiques recollits per algun periòdic.

—Es injusta—ha dit—aquesta campanya d'inquietud perquè el Govern està tranquil i no té el menor motiu per a no estar-ho.

L'ordre públic és complet i sols contraria al Govern la malaltia del senyor Villanueva, més pel sofriment que per altra cosa.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació s'ha limitat avui a manifestar que no ocorre novetat a «provincies».

Després ha repetit les seves manifestacions d'ahir sobre els propòsits d'arribar a la supressió del joc, impedint l'obertura de nous circuits i clausurant els que no apareguin en les degudes condicions de garantia.

ELS VINS ESPANYOLS A NORUEGA

El Monopoli de Vins Noruec ha dirigit una circular als agents de cases espanyoles importadores de vi en aquell país, participant que es proposa adquirir en l'actual mes de gener la meitat del contingent anyel fixat en el recent conveni comercial hispano-noruec de 250.000 hectòlitres, i amb aquest objecte adverteix als agents que convé presentar aviat les mostres de vins de graduació superior a 14 graus que desingn exportar.

EL PREU DE L'ELECTRICITAT

El ministre del Treball ha manifestat que havia celebrat una extensa conferència amb els representants de les companyies elèctriques sobre el pretingut augment del preu del fluid. Aquesta tarda continuarà la conferència, i en possessió del criteri de les companyies i de l'informe del cap tècnic, el ministre formularà les conclusions i les portarà al pròxim Consell de ministres que es celebra.

DE FOMENT

El ministre de Foment en rebre aquest matí els periodistes ha dit que l'havia visitat una comissió de vintidors de Tomelloso els quals li han demanat que s'estableixi una estació etnològica a l'esmentada ciutat.

Parlant després de l'alama produïda per l'espectacle llançada de què es va a donar fi a les obres del paviment de Madrid, ha dit que no era cert. Per ara hi haurà obres, almenys mentre durin els crèdits que hi ha votats per aquest servei.

—Ara bé—ha afegit—quan aquest crèdit s'esgoti, les obres seran suspeses, amb tot i la meua bona voluntat.

Sobre la denúncia llançada en aquest sentit per «La Acción» i altres periòdics, ha dit que en aquest i en tots els assumptes han de fer-se acusacions concretes.

Ha dit per últim, que li comunicava el governador civil de Ciudad Real que havia imposat una multa de 10.000 pessetes a diversos propietaris que es negaven a roturar llurs terres, contravenint d'aquesta forma les disposicions del ministeri d'Espe-

te a la forma en què ha de combatre el flagell de la llagosta.

Ha afegit que elogiava la conducta del governador de Ciudad Real, afirmant que en aquest punt havia d'obrar amb la màxima energia.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:
Real Decret del ministeri d'Estat confirmant en llurs càrrecs de president i magistrats de l'Audiència de Tetuan a don Fulgenci de la Vega i Talla, don Juli Rodríguez Contreras i don Joaquín Lacambra i Bru.

Un altre acceptant la dimissió del càrrec d'Alt Comissari d'Espanya al Marroc presentada per don Ricard Burguete Yllana.

Un altre nomenant Alt Comissari d'Espanya al Marroc a don Miquel Villanueva, president del Consell de Estat i diputat a Corts.

Real ordre del ministeri de Finances disposant que es procedeixi sense perdua de temps a l'estudi de la reforma de la contribució industrial i de comerç, i disposant que es publiquin en aquest periòdic oficial les tarifes vigents amb les noves quotes i modificacions i addicions introduïdes reglamentàriament a les dites tarifes.

De la presidència.—Relació dels articles o productes per a l'adquisició dels quals s'admet la concurrència estrangera en els serveis de l'Estat en el present any i tarifes de contribució industrial i de comerç.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

Madrid, 3, 4'15 tarda.
El ministre de la Guerra ha rebut fiels periodistes aquesta tarda, dient los que demà arribarà a Madrid el general Burguete, segons li anuncia aquest per telègraf.

Ha afegit que fins que arribi al Marroc el general Velasco, al qual correspon assumir el comandament de les tropes, se n'encarregarà interinament el general Gómez Jordana.

Contestant a un article que va publicar ahir «La Epoca», tocant al problema de l'Estat Major Central, el ministre ha manifestat:

—Es un problema de conducta, i, per entendre-ho així, hem estat d'acord el general Alzupura i jo en les conferències que hem celebrat aquests dies.

El que no és un problema de conducta que és referent al cos de Sanitat Militar. Amb la seva actual organització, el cos de Sanitat Militar desapareixeria totalment. Per tant, no hi ha més remei que donar-li la nova organització que la realitat exigeix.

Tinc de tornar a desmentir les notícies fantàstiques publicades per alguns periòdics a propòsit de suposades visites o indicacions pertocants al règim del Marroc. Aquestes notícies les desmento categòricament.

He de fer una declaració, que crec necessària: Al Marroc ara, abans i sempre, amb Comissari militar o civil, tots els funcionaris serveixen Espanya, i Espanya, conforme als pactes internacionals, presta assistència al Govern del Marroc en la nostra zona.

Un periodista li ha preguntat: —I el senyor Villanueva?

—El senyor Alcalá Zamora ha contestat:

—Continua millorant.

Ha afegit que a primeres hores del matí havia visitat el bisbe de Sion, trobant-lo en greu estat.

ELS REIS

El Rei, acompanyat dels seus ajudants, ha marxat aquest matí a la Casa de Camp, on passa el dia.

—La reina donya Victòria, acompanyada del príncep d'Astúries, ha realitzat compres en alguns comerços.

LA CAMpanyA SEPARATISTA DE «A B C»

«A B C» insisteix en la seva campanya antitancatista, i en el seu article d'avui diu que queda clarament demostrat que els qui prenen el nom de Catalunya, des dels seguidors del senyor Cambó, que no tenen inconvenient a ocupar càrrecs i cobrar sous de l'odiad tir, fins als qui tracten manifestos a la Societat de les Nacions, estan enganyant Catalunya.

El senyor Cambó i LA VEU—diu—no han desmentit ço que diu «L'Estat Català»: que Catalunya paga a Espanya una contribució de guerra de 380 milions, sabent ben bé que això és mentida.

També diu que ha demostrat que, quant a l'idioma Espanya és la nació més tolerant del món. És tal la tirania d'Espanya, que deixa posar en periòdics i manifestos tots aquests conceptes segons els quals Catalunya està tirantitzada per Espanya.

La fredor dels Govern i les lleugeres del Parlament han permès que es fessin a Catalunya concessions en virtut de les quals és una regió privilegiada. Si li fos concedit el que vol, resultaria que tindria tots els beneficis de la independència i seguiria Catalunya essent espanyola perquè Espanya tingués els riscos, les càrregues i les responsabilitats de la vida catalana.

Com si això fos poc, mentre un andalús, o un gal·lec, o un valencià, o un leonès, no podrien ésser funcionaris de Catalunya, ni notaris, ni mestres d'escola, ni registradors de la propietat, els catalans podrien ésser a Espanya tot el que volguessin: diputats a les Corts nacionals, ministres de la Corona, militars, funcionaris de l'Estat, de les altres «provincies» i de tots els Municipis de la nació.

No gens menys, Catalunya seguiria tenint per seu el mercat nacional, i les seves necessitats econòmiques exercirien pressió sobre els Govern i regularien, com fins ara, l'aranzel, produint l'encerament de la vida. Hi ha més, encara. No es limiten a somniar en la possibilitat d'aquest Eldorado, d'aquesta Xaurra, que no existeix al món, sino que ja a Madrid s'assenyalava l'exaltació de les joventuts i la recluta pública de legionaris anunciada en «L'Estat Català» (i la tirania d'Espanya no ho ha impedit), per a plantejar un dilema, no tan clar i senzill i generat, com el nostre, però dilema, al cap d'avall: o l'autonomia integral, o la guerra civil.

Després de totes aquestes realitats, «A B C» ha plantejat el dilema de «O hermanos, o extranjeros».

Espanya ha fet els majors sacrificis per a la pau social de Barcelona. Mai cap regió no protestà que a Catalunya se li donés tot allò que té; cap port no es mostrà gelós del de Barcelona, per les concessions i subvencions, ni que els catalans ocupin llocs a millers en els càrrecs de la nació, ni en els Consells de la Corona. I, quan aquesta és la conducta d'Espanya, els usurers ambiciosos, polítics de Catalunya mantenen contra Espanya una campanya de falsedats i d'odis.

Acaba dient que creu haver interpretat el pensament d'Espanya manifestant que no hi haurà guerra civil, i que, si volen ésser independents els catalans, ho seran, però amb totes les conseqüències de l'estrangeria.

MULEY HAFID

Madrid, 3, 5'15 tarda.
Acaba avui «El Sol» la informació sobre Muley Hafid que ahir començà. Explica les aventures de l'ex-soldat del Marroc que tingué la feblesa de publicar les seves idees germanòfiles, la qual cosa li valgué el recel de França.

Per por que la seva persona fos objecte d'alguna agressió abandonà la seva residència de Tanger i vingué a Espanya.

Franga feu després nombroses gestions oficials per a atraure'l, sense aconseguir-ho, i finalment obligà al soldat del Marroc Muley Jusser, germà d'Hafid, a donar un «dahir» de confiscació dels béns d'aquest. Això esdevingué en març de 1922.

Quan s'esperava la traducció de l'administració dels béns incorporats a l'Estat xirifa, feu Muley Hafid el seu viatge a Màlaga i per això res d'estrany té que França es preocupés d'aquest viatge.

El cert és que pocs dies després, per ordre del nostre Alt Comissari al Marroc, bé sigui per iniciativa del propi Muley Hafid, descontent i amb raó sobrada, del desaire que li fes en aquella capital, qui no tenia cap dret de fer-ho per la seva pròpia iniciativa, perquè els treballs de l'ex-soldat havien estat directes amb el nostre Govern, bé sigui per indica-

cions rebudes de París procedents d'alguns nou agent oficials del mariscal Lyautey que es trobava allí aleshores, el dia 25 d'octubre arribà Muley Hafid a Sant Sebastià, on s'estatjà a l'Hotel Continental.

Allí va rebre la visita el dia següent d'un personatge moro d'alta significació, Sidi-Kadur Ben Chabrit, interpret de la Residència general a Rabat i home de tota la confiança del mariscal Lyautey.

A l'entrevista, que durà més de quatre hores, no hi assistí res més que un senyor francès, a menys d'origen francès Jordi Barnad, qui pel que es veu assessorà a Muley Hafid en la negociació entaulada.

Res s'ha pogut saber del que s'ha tractat, però no és aventurat descartar en absolut el supòsit emès per algun periòdic donostiarra, que el tema de la conversa fou els assumptes d'Espanya al Marroc que sol·licitat per l'enviat moro l'ex-soldat remetria una nota amb les úniques condicions en què podria reconciliar-se amb el seu germà, amb la Residència General i amb el Govern protector del seu país, i no seria gens estrany que un d'aquests dies ens sorprengués la notícia de la marxa de Muley-Hafid, ja amic de França, cap a París o qualsevol altra residència fixada de comú acord.

Aleshores és quan ens donarem compte els espanyols, que després d'haver-lo tingut durant nou anys incondicionalment entre les nostres mans, hem deixat escapar, per a profit dels altres, un instrument polític d'incontestable valor per a la consolidació de la nostra influència al Nord d'Àfrica.

Amb la marxa de Muley-Hafid s'estalva per a sempre el somni, potser menys guimeric del que sembla a alguns, del sultanat de Tetuan, sota el cetre d'un descendent directe del Profeta.

DEFUNICIO

Bilbao.—Ha mort el metge don Josep Medinaveta.

SUPRESSIO DE LA FESTA DE SANT TOMAS

Madrid, 3, 6'15 tarda.
Demà publicarà la «Gaceta» un decret d'instrucció pública suprimint la festa de Sant Tomàs d'Aquino que celebraven els estudiants.

SOBRE EL DECRET D'EN ROMANONES

«El Debate» creu de molta gravetat i transcendència el decret del comte de Romanones prohibint la venda d'objectes artístics existents a les esglésies, i diu:

Es destitueix a l'església per un senzill Real decret de la seva condició de mestressa i se la redueix a simple depositària.

No cal fer veure la transcendència de l'acord ministerial. La seva gravetat és doble, pel que respecta a la propietat eclesiàstica, negada de fet, i pel que atany a tota la propietat.

Quant a l'Església, de moment, per virtut del Real decret, quedarà jurídicament despullada d'enormes riqueses; davallarà de propietat, amb la plenitud de facultats dominicals que li correspon, a simple depositària; i l'Estat, que avui comença per prohibir la venda, qui dubta que podria ordenar demà un inventari de tota la riquesa que ell s'atribueix i un altre dia qualsevol arribarà a la confiscació de tot o part del patrimoni artístic de l'Església?

Aquest precedent va contra la propietat en general, puix també per raons de patrimoni artístic, es podrà aplicar la mesura a altres corporacions nacionals i fins a entitats particulars i fins a persones individuals; i això no solament als objectes artístics, sino a les finques, palaus, fabricues, vaixells, etc., car tots pertanyen al patrimoni nacional.

A CLASSE

El Rector de la Universitat Central, senyor Carracido, ha dictat la següent disposició:

A fi de donar compliment a l'establert en la Real Ordre del 9 de desembre últim, en la part que fa referència a la duració del present curs acadèmic; escolant les manifestacions fetes pels representants dels estudiants i d'acord amb el consell dels senyors degans, aquest Rector ha tingut a bé disposar que es

reprenguin les classes el dia 3 del present mes de gener.

També es reprendran el mateix dia als altres centres docents, si ho acordessin els respectius claustres.

EN VILLANUEVA OPERAT

Madrid, 3, 8'30 nit.
La inflamació al braç que es presentà al nou Alt Comissari d'Espanya al Marroc, senyor Villanueva, ha fet precisa aquesta tarda una petita operació.

El doctor Giménez, que l'assisteix, no s'ha decidit aquest matí a intervenir; però, davant dels intensos dolors que el malalt sofria i de la febre que l'ha escomès, s'ha cregut obligat a practicar l'operació, que ha consistit en dos tall: un a l'altura del colze i un altre sobre el canell. Li han extret exstrets 450 grams de líquid purulent.

Després de l'operació, que el malalt ha resistit sense anestèsia de cap classe, la febre ha baixat i s'han calmat els dolors.

L'ESTAT DEL BISBE DE SIO

Durant la tarda s'ha accentuat notablement la gravetat en la malaltia que sofreix el bisbe de Sio, i de gran postració en què es troba el malalt fa temer un funest desenllaç.

El pacient no pot parlar.

Ja no pot pendre aliments.

Al Palau del Bon Succés hi han acudit nombroses personalitats, per tal de saber com es trobava el Patriarca de les Índies.

Els Reis han enviat el comte del Grove perquè s'informés del curs de la malaltia.

També s'ha personat amb el malalt a casa del pacient, el ministre de la Guerra, senyor Alcalá Zamora.

Al voltant del bisbe de Sio hi ha constantment, prodigant-li tota mena d'atencions, els seus auxiliars, els seus nebots i el bisbe de Lleyda, paisa i gran amic del malalt.

Tement-se un ràpid i fatal desenllaç, a les sis de la tarda hi ha estat administrada l'Extremunció i la benedicció papal pel bisbe electe d'Oscà, P. Colom, ajudat pel de Lleyda, doctor Miralles.

ELS XECS OREMATS

Madrid, 3, 9'15 nit.
El Consell de ministres ha resolt eximir del pagament de l'impost del timbre els xecs creuats expedits pel llurador contra un Banc o banquer, sempre que el xec no s'honi en metllic, sino que serveixi per a la concertació d'operacions.

El ministre de Finances ha ordenat que es redacti el Decret en el qual es fixarà un termini de dos mesos perquè el Consell Bancari doni les normes que puguin aplicar-se a la creació de «Clearing House» a Madrid, Barcelona i Bilbao.

EL CARBO ESPANYOL

No sabent-se del cert si el 15 del passat desembre finia la vigència de la pròrroga de la llei concedint als carbons minetals de producció espanyola una prima d'embarc, el diputat pels districtes huiers d'Astúries, senyor Valdés, ha visitat, junt amb altres huiers, el ministre de Foment, amb l'objecte de saber el criteri del Govern quant a la continuació del dit auxilli economic a la producció huiera.

El senyor Gasset manifesta que continuaria per ara la prima atorgada al carbó embarcat als ports espanyols, però expressa també el seu desig de convocar, tan aviat com pugui, una assemblea d'huiers de totes les conques d'Espanya amb l'objecte de fixar les bases d'una explotació econòmica i regular, car ningú no ignora que la concessió transitoria de les primes no pot prolongar-se molt, per tal com constitueix una gran pèrdua per a l'Eran.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 3, 10'30 nit.

Comunicat Oficial.—El general encapçalat del despatx comunica a aquest ministeri:

«Durant l'ocasió destacament l'Alia Tizzi-Azza resultà ferit lleu, per disparar fet a distància, soldat batalló Albuera Josep Ponz.

Reconexament, per aviació, del front comprès entre Alau i Tizzi-Azza, no observà res d'anormal. Han arribat a Cerna, procedents de

Meilla, labor i esquadra Regulars
Centa número 3.

LA TRANSATLANTICA

Cedint a les indicacions del ministre del Treball, senyor Chapaprieta, la Companyia Transatlantica, que ja abans havia concedit la rebuixa d'un 50 per 100 sobre l'import dels passatges d'anada i tornada per als congressistes d'Amèrica i Filipines que vingueren a Espanya a prendre part en el Congrés Nacional de Comerç Espanyol a Ultramar, ha acordat que la dita bonificació s'estengui també sobre el passatge d'anada i tornada, ordinàriament ja rebuixats per la dita Companyia. Demés, i malgrat el transitori que representa per la variació de ruta, la dita Companyia de navegació ha accedit a fer escala a Rio Janeiro per a recollir els congressistes que vinguin del Brasil a prendre part a l'esmentat Congrés.

EL REI

El Rei ha tornat, a última hora de la tarda, de la finca Polanco, propietat del duc d'Alburquerque, a la província de Toledo, on ha passat el dia caçant junt amb diversos aristòcrates.

També a última hora han tornat el regí Alcazar la Reina i el príncep d'Astúries.

ALCALDES DE R. O.

El sots-secretari de la Governació ha manifestat que s'havien firmat alguns nomenaments d'alcaldes de Reial ordre, però no de capitals de província.

L'AJUNTAMENT DE MADRID

Tot i volent l'alcalde que les sessions del Consell se celebrin en primera citació, aquest matí no pogué aconseguir el senyor Ruiz Jiménez tan il·luminat propòsit. A dos quarts d'onze, hora en què es proposava declarar la oberta, hi havia a la sala tres regidors de la minoria socialista i el liberal don Rafael Barón.

Han passat tres quarts d'hora i ocupa l'alcalde el seient presidencial. A les onze hi havia 23 regidors, i com que en falten tres per a començar la sessió amb majoria absoluta, el senyor Ruiz Jiménez declarà que se celebraria divendres.

ACCIDENT EN UN ENTERRAMENT
Pel camí del Cementiri de l'Est es desbocaren els cavalls d'un carrossa fúnebre, caient a la cuneta.
El ferret quedà trossejat, i calgué traslladar el cadàver a una casa dels voltants, on quedà amb les persones que formaven l'acompanyament fúnebre mentre esperaven l'arribada d'un altre ferret i un altre cotxe mortuori, que foren demanats per telèfon.

VISTA D'UN RECURS

La casa Sedó, de Barcelona, demana, en reclamació de certa quantitat, la Manufactura Villanueva a conseqüència d'un contracte de compra-venta celebrat entre els dos establiments mercantils.

En la sala tercera de lo Civil s'ha vist l'apel·lació que de la sentència pronunciada pel Jutjat de primera

instància interposà l'entitat demandada, el lletrat representant de la qual, comte de Santa Engracia, ha considerat improcedent la reclamació entaulada per la casa Sedó, sostenint entre altres extrems, la falta de personalitat del procurador de la part actora.

S'oposà a la apel·lació, en nom de l'entitat demandant, el lletrat senyor Sánchez Baitón.

NOTA BURSATIL

Els fons públics acusen en general bona disposició, millorant l'exterior i els Amortizables.

L'Interior no varia en partida i tanca a 71.

Tresors i Cèdules, sostinguts. S'han col·locat Bonos Tresor Indústria serie B. a 101'85.

Segueix la demanda d'accions del Banc d'Espanya, que guanyen 4 enters; igualment les de Sucretes preferents i ordinàries, que també milloren llur cotització.

La moneda acusa poc guany. Els francs perden un enter, les lliures guanyen 11 cèntims i les liras 40.

MORT DEL BISBE DE SIO

A la seva residència de l'església del Bonsuocós ha mort aquesta nit, a tres quarts de deu, el bisbe de Sio. En el moment d'expirar voltaven el prelat els seus familiars i el bisbe de Lleida.

Immediatament s'ha comunicat la notícia al Palau i el Rei ha enviat el seu ajudant de guàrdia per a testimoniar el pesam a la família.

Va néixer el bisbe de Sio, don Jaime Cardona, a Elvissa, en 1838. Era fill de don Salvador Cardona, mestre d'aquella ciutat.

Essent d'acà ocupà la càtedra de Filosofia i el vice-rectorat d'aquell Seminari, al mateix temps que publicava en alguns periòdics i revistes alguns treballs seus sobre literatura religiosa.

En 1862 fou ordenat de prevere a Madrid pel bisbe de Toledo, don Francesc de Sales, marxant com a coadjutor al poble de Santa Gertrudis, on va romandre fins a 1866, que tornà a Madrid.

Com a orador sagrat va donar-se a conèixer a l'església del Reial Col·legi de Loreto, substituint el predicador que s'havia posat repentinament malalt. Puja a la trona sense preparar l'oració sagrada, i des dels primers moments es revela com a gran orador, de paraula vehement i fogosa. Tingué un èxit extraordinari, i la seva fama d'orador cundí ràpidament per tota Espanya.

Estava en possessió de les grans creus d'Isabel la Catòlica, Carles III, Mèrit Militar i Mèrit Naval.

Se li tributaran en el seu enterrament honors militars.

Aquests darrers anys prenia el jurament a Madrid als reclutes en la jura de la bandera.

De la seva família l'ha assistit en els seus darrers moments una germana i els fills d'aquesta.

ELS DECRETS SOBRE EL CANVI DE COMISSARI

Els Reials decrets acceptant la di-

missió del càrrec d'Alt Comissari al general Burguete i nomenant per a aquest càrrec el senyor Villanueva, apareixen avui a la «Gaceta» i estan redactats en els següents termes:

«A proposta del meu ministre d'Estat i d'acord amb el meu Consell de ministres, vinc a acceptar a don Ricardo Burguete i Lana la dimissió que ha presentat del càrrec d'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, quedant satisfet del zel, intel·ligència i lleialtat amb què l'acomplert.

Donat al Palau, a 2 de gener de 1923. — Alfons. — El ministre d'Estat, Santiago Alba.

En atenció a les circumstàncies que concorren en don Miquel Villanueva i Gómez, president del Consell d'Estat i diputat a Cortes, a proposta del meu ministre d'Estat i d'acord amb el meu Consell de ministres, vinc a nomenar-lo Alt Comissari d'Espanya al Marroc.

Donat al Palau a 2 de gener de 1923. — Alfons. — El ministre d'Estat, Santiago Alba.

L'AUDIENCIA DE TETUAN

La «Gaceta» publica el següent Reial decret relatiu al Marroc:

«Senyor:

La circumstància que determinats càrrecs del protectorat d'Espanya al Marroc hagin estat objecte de modificacions en l'actual pressupost, que afecten, unes vegades, la categoria de cada funcionari, i altres vegades llur sou o les gratificacions de residència, han fet necessari confirmar-ne alguns en llurs càrrecs, trobant-se en aquest cas el president i els dos magistrats de l'Audiència de Tetuan, senyors don Fulgenci de la Vega i Zayas, don Juli Rodríguez Contreras i don Joaquim Lacambre i Bru, respectivament, els càrrecs dels quals han estat objecte d'un augment de sou que ascendeix, en el primer, a 2.750 pessetes, i a 800 pessetes en cadascun dels altres dos, havent augmentat també la gratificació que frueixen en 3.000 pessetes la del president, i en 640 la de cadascun dels magistrats.

Davant d'això, el ministre que sotscriu, sense perjudici de les iniciatives que en son dia pugui adoptar el Govern en relació amb aquest i altres serveis del protectorat, i únicament, per tant, als efectes de normalitzar de moment la situació administrativa dels interessats, té l'honra

Senyora:
a vostè pot interressar-li comprar un parell de mitges de seda amb es piga calada i de bon preu.

Nosaltres n'hi oferim amb tots els colors i a 8'50 pessetes irrompibles Carrer de la Boqueria, 38 i 38

RODRÍGUEZ I FERRER

de sotmetre a V. M. l'adjunt projecte de Decret:

Madrid, 29 de desembre de 1922.

Als RR. PP. de V. M. — El ministre d'Estat, Santiago Alba.

Reial decret:

Vinc a confirmar a don Fulgenci de la Vega i Zayas, don Juli Rodríguez Contreras i don Joaquim Lacambre i Bru en els càrrecs de president i magistrats de l'Audiència de Tetuan, que en l'actualitat exerceixen, respectivament.

Donat al Palau a 29 de desembre de 1922. — Alfons. — El ministre d'Estat, Santiago Alba.

Festes al Poblet

En el programa de les festes organitzades per als proxims dies 6 i 7 per l'Ateneu Nacionalista Verdader, Nàpols, 215, amb motiu de la celebració de les obres d'embelliment fetes en la sala d'actes de la dita entitat, gràcies a la generositat del soci protector En Josep M. Martínez Esteve, hi figuren diferents actes, entre altres, audició de ballets, sardanes, un partit de futbol, disputant-se una copa als equips F. S. Sant Martí i U. S. Cèltic-Verdader, una funció de teatre, en la qual es representarà «Tardanyes» i «Un bateig a cops de punys», essent un dels actes més importants el que per a cloure les festes està assenyalat pel dia 7, a les deu de la vetlla, un «lunch» de Germanor, amb parlaments dels senyors Cambó, Abadal, Ventosa i altres prohoms del nacionalisme, amb l'assistència de senadors, diputats a Cortes, i representacions de la Mancomunitat, Diputació i Ajuntament i delegacions d'entitats adherides a la Lliga Regionalista.

Govern civil

VISITA DE LA JUNTA DEL FOMENT

La mesa de la Junta directiva del Foment del Treball visità oficialment el nou governador per a oferir-li els seus respectes i els de la Corporació.

El president del Foment feu present al governador la singular característica del Foment del Treball, la institució de la qual col·loca estatutàriament la seva gestió en un pla d'interdependència de criteri i d'autoritat en els múltiples problemes que pertanyen als interessos del treball. Conseqüentment essent l'ordre social una condició essencial per al desenvolupament del treball, sol·licità del Govern, per mediació del seu representant a Barcelona, que prengui en consideració la importància que revesteix no sols per a Barcelona i Catalunya, sinó per a tota Espanya la protecció a tots els rams de la producció i el manteniment de l'ordre que és la seva més ferma garantia.

Es felicità de la coincidència de recaure el càrrec de governador en un català, qui malgrat les exigències del seu càrrec que l'han tingut periòdicament allunyat de Catalunya, no ha perdut mai ni les seves relacions d'afecte ni d'interès per tots els problemes que afecten al desenvolupament de la terra.

Contestà el governador agraint la visita de la Corporació i abundant en el criteri exposat pel president del Foment, li oferí el seu més decidit ajut i recaptà dels presents la seva cooperació a l'obra de govern que es proposa portar a cap en l'exercici del seu comandament.

El Foment del Treball ha tramès al president del Consell de ministres un telegrama expressant el mateix que manifestà la Junta al governador.

LA CRISI DE LA PRODUCCIO

El governador va manifestar als periodistes que l'havia visitat la nova Junta de la Cambra Industrial, presidida pel comte de Caralt, oferint-li el seu concurs, explicant-li la crisi que s'accentua en totes les indústries per la competència estrangera, ajudada per les reduccions aranzelàries dels darrers tractats i les supressions dels coeficients per moneda depreciada, determinant que molts tallers metal·lúrgics estiguin tancats i que també noti la crisi la indústria tèxtil, accentuant-se cada dia la paralizació.

Manifestà que, per a evitar les crisis, que repercuten en les qüestions socials i l'empobriment del país, la Cambra entén que deuen denunciar-se de seguida els tractats i que l'Estat deu protegir les indústries espanyoles, adquirint dintre del país tot el que necessita. Sol·licità l'ajuda del governador per al seu objecte.

El senyor Raventós oferí coadjuvar en tot el que li sigui possible a les coses benéfiques per al país.

De Societat

Tot fa creure que la vinent representació de Teatre Selecte patrocinada per les distingides dames Isabel Llorach, baronesa de Guell, Maria Paredada de Ferrer Güell, Maria Despujol de Ventosa, Pilar Moraleda de Arnds, Maria Rusiñol de Planas i Lola Monreal de Cunill, serà un esdeveniment no menys interessant que les anteriors.

En la dita representació, que tindrà lloc el dia 15 de gener, serà donada l'obra en tres actes «Sants i diables», del comediant En J. Pous i Pagès. També s'hi donarà l'obra en un acte «Per no ser tretze», la qual serà posada amb un luxe exquisit. Des d'ara podem avançar que serà vestida per la famosa Lauvin, la modista parisenca ben coneguda a Barcelona.

FIVE

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA
61 4 GENER 1923

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

Montjuich tanyós i pelat de les pedres, allí, davant per davant de la tribuna. Era per a ell com una obsessió que li encongia els nervis i li ofegava l'esperit dins d'una mar de tristesa i d'angúnia. El mateix dia, aquell Montjuich tan verdós i alegre del cantó de Llevant, no era allí sinó un embarràs lleig, que amagava la vista de la ciutat, amb sa massa pedregosa i erma i son perfil de nau monstruosa enllatida al peu del mar, la popa enclotada entre l'arbrada, i el fort encastellat al cim de la desnivellada proa amb sos murs escalonats, ses troneres, sa bandera i son semafòr perfiltant-se en la cortina aviolada del cel. Nervios com estava el bon senyor, l'ensorrament

d'aquella popa li augmentava el neguit. Ell hauria volgut poder, de cop, alcaparar la muntanya i arruinar-la mar endins, on no desonés la vista i li amagués, sobretot, aquell fossar impertinent. I l'home tornava a plànyer-se de l'elecció del lloc.

— Francament, no entenc com l'em-

presa no ha pensat... — Però la senyora a la qual es dirigia, no l'escoltava. Dreta, com moltes, el coll més estirat que un ànec, mig abraçada a una columna, anava guaitant els cotxes que arribaven a la pelouse, no perdia el més petit moviment de les senyores que en baixaven i, amb la vista, les seguia per l'espai del clos d'allà estant visible, fixant-se en els més petits detalls del vestit i fent-se de portar-lo. Coneixia tothom, anomenava tothom. Expansiva i senzillota, s'havia guanyat ja la voluntat de la veïna de l'altra banda de columna; una jove estrangera, domiciliada temps ha a Barcelona, a col·legir per ses coneixen-

ces també llargues. L'aparició del primer mailcoach vist a Barcelona, que entrà a la pelouse a so de trompetades, curullat de jovent de la crême, senyoretas amb grans païoles, ombrel·les violades, gipsons i falldilles de colors alegres i contrastats, tots encastellats dalt la caixa de l'altèrris carruatge, que quatre corpulents ale-

gus arrossegaven amb pena, les encisà, les féu somriure i canviar la paraula. La franceseta, per sa part, era també simpàtica amb son modet agrados, son somris i esguard interessants, i sos cabells d'or sota un senzill paillasson negre, ornat de roses i espigues. Així és que, de llavors ençà, no deixaren de comutar-

se les sorpreses i impressions. L'una amb llargues ulleres, l'altra amb les de teatre, fites en els carruatges luxosos que, sense parar, arribaven. Era una processó feta de breacks, tilburs, victòries, carretelles, i landaus, algun d'ells a la Daimler, molts nous de trineu, tots brillants, conduint la societat més distingida, acollida amb indolència en els colixins, amb ses sedes, ses blondes i grans toles de flors. El senyor de bon regent, oblidant un minut el cementiri, valent com es portaven sos conculadans en aquell feliç assaig, no hi cabia de satisfacció. «Allò era un trocet de Longchamps».

— La funció serà tan exòtica com vulguem — deia entretant sa muller — però no es pot pas negar que això és senyor i distingit, i una plaça de toros, molt, molt ordinària... Vriat, senyoreta?

— Certament.

— Dona, només el modo d'anar-hi... Aquí tothom hi ve vestit, empolnat... amb aquests cotxes, filla, amb aquests trineus, aquests trossos de quatre cavalls... Allí, a peus hi va una senyora; donotes vestides de xula, el jovent de la bona societat fent el chulo, amb l'hongol, la pavera, abre-

tolant-se tant com poden, picant amb els bastons, cridant, renebant com carreters... Ah! repari, repari el parell de senyoretas que vénen en aquell tilburi (era un bonic tandem) que una d'elles guia... I que altres vau!

Quins sombrero més rics! Calli, no són les Llopis?... Té raó. De primer em creia que eren estrangeres... Ara, la gran, dona les riendas... filla, unes riendas blanques!... al cotxero. Veu, que ell s'ha aixecat de la banquetta

del darrera? I que bufona me'n val! Repari... Repari... aquell petó flúix, de blondes, que li sobreix del saquet. Veu! veu el saquet amb les muscleres brodades de granets d'or?... Ah, filla, i quina falda clar de lune i quina sobretalda més rica!... Que no veu quines ingliteres?... Calli, calli, ara baixa la petita; ja li dona la mà un jove... I... al costat, veu? ja n'hi ha un altre que deu esperar la gran...

Em vol fer el favor de les ulleres, que veurà millor qui són ells?... Gràcies, disposi... N'hi ha un d'alt i ros que no el coneix. Ara s'atansa l'altre a rebre la gran... Galañ jove! També ben plantat, també... Qui serà aquest?... Em sembla conèixer de vista... i no hi dono, vegi.

— Voyons... potser jo... Sí, sí... Es el senyor Baró d'Esmatit.

— Ah, ara que s'acosten... quin sombrero més hermós, la gran!

— Un Nitouche — deu maquinalement la francesa, amb l'aplom de coneixedora de la cosa.

— I el de l'altra, amb aquella gran pala i aquella gran pluma?

— Victoire, — respongué amb igual accent.

— Però calli, calli... que allí arriba un landó amb quatre cavalls... Els veus, Ramon? Aquell que ara tomba, que duu uns cotxeros amb cordons i colants cendra?

— Ah! sí, sí... féu al senyor de bon regent.

— Es estrany... no els coneix.

— Sí, dona, sí; ara els veig bé... Es un client meu... En Gil Folt... un d'aquests que s'ha enfilat en poc temps. No n'has sentit parlar d'aquest home? Sí, dona, sí. Si avui és un personatge... aquell que farà el

carril de Vilanu, saps?

— Què repapit que hi va ell! La grossa deu ser la seva dona, i aquells joves, que ja han baixat, els seus fills, no?

— La noia, crec que sí; aquell jove, no, no; és el seu secretari.

— Mira, té, em sembla eixerida, la filla!... Has reparat què ha fet? S'ha enghixat al braç del seu pare. Així el dependent ha d'obsequiar la senyora i la noia no dona res que pensar. Mira, ho trobo posat en ordre... veritat, senyoreta?... Ah! vostè ja ho s'ha mirat, vostè ja s'ha cansat d'estar dreta, oi?... Ja és veritat que cansa un xic... Em vol fer el favor dels gemelos, si no són pesada?... Gràcies; li ho estimo molt... Uí, uí, uí... Mira això, Ramon: mira quina altra rituada de gent que ve. Aviat no hi cabrem aquí.

— Doncs, què et creies? — replicà ell amb certa satisfacció d'amor patri.

— I ella, ajupint-se, li digué, a l'orella, que escoltés una veu del darrera que, amb veu melindrosa, declarava a sa mare que, de no poder-hi venir amb gran tren i el pesage, no voldria pas tornar-hi més a l'hípòdrom. «Ves la benelait! Com si estiguéssim tan malament aquí... Tira! També hi vindrien nosaltres amb gran tren, si poguéssim: no és veritat?... Creu, Ramon, creu; t'has de ficar a la Boisa: només allí es guanyen diners. Què no veus quants, ahir desconeguts, arriben aquí enombrats dalt d'aquells cotxes?»

Però ell somrigué bonament i s'acostà amb dar-hi uns copets a l'esquena, com dient-li: «No és pas això el que més m'agrada». Sos ulls es fixaren altra volta en l'espectacle, ben nyats de melangia i generositat. Una

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

(Consistori del 3 de gener de 1923)

A la sala nova del Consistori, a dos quarts de sis i amb la presència de l'alcalde, senyor marquès d'Alaïa, s'obre la sessió, que és ordinària i de segona convocatori.

Es llegeix i aprova l'acta de l'anterior.

DOL PER LA MORT D'EN JOSEP MORERA

El senyor alcalde manifesta que, amb sentiment ha d'assabentar el Consistori de la mort del regidor En Josep Morera i Ferrer, regidor de caràcter modest, però exemplar en l'exercici del càrrec. No dubta que tots els regidors sentiran igual dol i estaràn conformes que consti en acta el sentiment amb que s'ha assabentat de la mort de tan bon company.

El senyor Maynés s'associa de tot cor al sentiment per la mort del senyor Morera, ciutadà íntegre, comerciant honorable i regidor modest, però exemplar per la seva bona voluntat i l'entusiasme amb que cooperava a l'obra consistorial. Tots servarem d'ell un bon record i sentim un gran dol per la pèrdua de tan bon amic i millor company.

Els senyors Massot, Rocha, Junyent, Arguer, Matons i altres s'adhereixen a les manifestacions de dol i accedeixen a què consti en acta.

L'alcalde, accedint a la proposta del senyor Rocha, suspèn la sessió en senyal de dol per la mort del senyor Morera.

ES REPREN LA SESSIÓ

Al cap de quinze minuts i es dona compte del

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen les comunicacions següents.

De l'Alcaldia, assabentant el Consistori dels assumptes informals per la Comissió de Govern en les juntes del 21 i 28 de desembre, i aprovats per l'alcalde.

Del senyor Duran i Reynals, demanant pròrroga de dos mesos per a acabar l'expedient que s'instueix a alguns funcionaris municipals per manca de puntualitat a l'assistència a les ofícines. I del senyor Esteve, demanant un altre mes de pròrroga per acabar l'expedient que instrueix per aclarir les responsabilitats en què poden haver incorregut aquells funcionaris que intervingueren en el traspass de les patentes d'un automòbil.

De la Comissió d'Hisenda, l'informe referent a una comunicació de l'Alcaldia sobre la terminació dels treballs relatius al padró d'habitants.

DE DAMUNT LA TAULA

El senyor Bordas defensa una proposició referent a l'estudi dels drets dominicals de l'Ajuntament en relació a la Companyia de M. S. A.

El senyor Maynés diu que és el regidor síndic i no el Consistori el que ha d'entendre en la tasca d'assabentar-se de l'estat d'aquesta qüestió, i, segons s'aïlli, n'entendrà la Comissió de Govern.

S'aproven dos dictàmens sobre jubilacions, referents al director de Mercats En Julià Trullas Feliu i al cap inspector d'arbitris En Joan Llanusa Ferrés.

El dictamen proposant l'adquisició de terrenys per a eixamplar el Parc Guinardó i futurs barris i jardins municipals, resta per a discutir preferentment en la sessió vinent.

LES MARQUES DE LA CARN ESCORXADA

A la darrera sessió, restà damunt la taula la proposició demanant modificació de l'article 18 del Reglament d'Escorxadors, en el sentit que els moltons i les ovelles es marquin tal com s'havia fet fins el maig de 1916, és a dir, que en endavant es marquin diferentment les diferents menes de carn que s'escorxi o sia amb el nom amb que se la coneix a l'Escorxador.

El senyor Olivella ho defensa.

El senyor Cararach diu que la unificació de marques es va fer, essent ell de la comissió d'Escorxadors, complint un acord de l'Ajuntament, del bienni anterior, que la classificació mitjançant les marques donen lloc a molts abusos que no ha d'emparar l'Ajuntament. Aquest ha de vigilar la sanitat de la carn i la qüestió de la classe de carn és qüestió

directa entre el venedor i el comprador.

El senyor Matons, que allavors era president d'Escorxadors, detalla els molts abusos que hi havia i que obligaren a unificar la marca.

El senyor Plaça, diu que el règim de taxes dificulta la classificació i se estranya que el senyor Olivella, que censurà fou pels menescals, durant la seva actuació a l'Escorxador, quan actuava com a delegat governatiu, ara proposi confiar-los-hi la classificació.

El senyor Quirós, contestant a una al·lusió del senyor Plaça, diu que no pertany a les que ha qualificat de «velles minories».

El senyor Plaça el felicita per la seva declaració, i això motiva una violent interrupció del senyor Olivella.

El dictamen passa a estudi de la comissió.

LES OBRES DEL CEMENTIRI NOU

La Comissió de Cementiris proposa que a l'efecte de seguir les obres d'apariació dels estralls ocasionats pels recents moviments de terres de la muntanya i evitar els efectes dels que poden venir i han començat a iniciar-se i en mèrits de l'exempció de subhasta concedida pel Govern civil, per a les obres que ara s'hi estan fent, s'hi destini per a seguir-les i per a la construcció de nínxes la quantitat d'un milió dues centes cinquanta mil pessetes, que expressament per a tals obres figura en el Pressupost de la Dècima.

Aquest dictamen, presentat en la sessió passada motiva que el Sr. Romeu explotés amb un seguit de paraules gruixudes contra l'administració municipal, titllant-la de disbauxadora i que ell públicament es comprometia a demanar al ministre de la Governació que disposés una inspecció governativa d'aquesta administració.

S'oposa a l'aprovació del dictamen per la forma autreglamentària com s'ha presentat i demana que torni a la Comissió.

El senyor Matons, president de la Comissió de Cementiris, explica minuciosament els moviments de masses de terra, les esllavissades que hi ha muntanya avall, arastrant les obres funeràries fetes, esberlant-les i posant en imminent perill els obrers que hi treballen.

Per consell dels arquitectes del Cementiri, del director general, senyor Cabestany i del vot unànime de la Comissió, s'ha presentat el dictamen i no procedeix retirarlo.

El senyor Romeu insisteix.

El senyor Bordas, que en la sessió passada feu restar damunt la taula el dictamen, diu que votà a favor de l'aprovació, perquè no es puguin creure que coopera en la tasca centralista del senyor Romeu, demanant una inspecció governativa de l'administració municipal.

Jo he estudiat el dictamen i he vist que l'havien precedit totes les disposicions legals i ofería totes les garanties d'una bona administració.

El senyor Domènech (de la Comissió), diu que el senyor Romeu no ha llegit el dictamen (El senyor Romeu: Vostè i jo estem iguals). S'hi han guardat totes les formes legals. Les obres que es proposen són de gran urgència i han estat proposades després d'un estudi dels facultatius municipals, i haver-me'n convençut de llur urgència amb una inspecció que vaig fer-hi.

El senyor Matons. — Ara no és ocasió de parlar de l'administració municipal; ara tractem de donar satisfacció a l'urgent petició dels tècnics. Si el senyor Romeu sapigués del què parla, si hagués llegit el dictamen, si hagués visitat aquells terrenys, no parlaria així. Vostè mai s'assabenta de res i parla de tot.

El Govern civil concedí exempció de subhasta per a fer una tanda d'obres urgents, però que nous esllavissaments fan indispensable ampliar les dites obres per a prevenir desgràcies possibles.

La comissió es proposava encarregar el compliment de les obres al contractista que està fent les actuals, gràcies a haver estat el millor postor en el concurs que van fer. Ara, si l'oposició del senyor Romeu només és perquè vol que es faci un altre concurs, la comissió no hi té cap inconvenient en fer-ho.

El senyor Romeu insisteix en que

es faci segons la forma reglamentària.

El senyor Maynés, diu que el senyor Romeu no té cap motiu per a usar els qualificatius que usa sobre l'administració municipal i aquests qualificatius els usa sempre sense cap mena de fonament.

Encara que tots ens carreguem de paciència, arriba un moment que no es pot aguantar, i cal contestar-li. Diu i repeteix allò que l'actuació d'aquest Ajuntament no inspira confiança a l'opinió pública; (O viu als llums, o no sap el que diu) que està desqualificat en el concepte de la massa ciutadana.

Parlem-ne.

ESTAT FLOREIXENT DE L'ERARI COMUNAL

La moralització que havem imposat a l'administració municipal és evidèntissima — segueix dient el senyor Maynés — perquè, ja abans de la impositió dels nous arbitris, amb el mateix personal, la recaptació va anar pujant considerablement cada trimestre, com es prova públicament. El crèdit que tenen els valors municipals ho declaren les cotitzacions a Borsa i la preferència amb què l'estalvi popular s'esmerça en «papers» municipals. Una corporació, l'administració de la qual fos una disbauxa, si demanés milions a l'estalvi popular, aquest no els donaria, i aquí, al nostre Ajuntament, li passa a la inversa: tothom recorda amb satisfacció l'èxit esplendorós que va tenir la darrera emissió d'obligacions.

A tots vosaltres consta que l'estat econòmic de la Hisenda municipal, mai de la vida havia gaudit d'un estat tan esplendorós com té ara.

I el concepte que ens mereix l'estat financer de l'Ajuntament no s'ha de menysprear per la disconformitat que puguen tenir envers un dictamen.

Cad adia ens ve parlant del descrèdit de l'Ajuntament i els fets desmenteixen amb la subscripció de milers d'obligacions, i en les eleccions amb el triomf de les candidatures de la majoria que dirigeix el govern de la ciutat.

Caldria que tingués un major respecte a l'opinió de Barcelona. Si nosaltres havem obtingut la majoria de sufragis emesos, i vosaltres no heu pogut treure'n un regidor: digui qui és el que té la confiança de la ciutat. La tenen vostès, que no tenen vots per a fer triomfar ni un sol regidor?

Quan vulgui discutir l'administració de l'Ajuntament, no s'entregui amb discutir un dictamen d'una comissió.

Cal discutir-la globalment i quan vulgui discutir-la estic a la seva disposició. Analtzarem, escatirem tots els punts cabdals i veurem on trobarem cap senyal de mala administració.

Referent al dictamen que discutim, ha dit que no venia en forma reglamentària. El governador va concedir l'exempció de subhasta en les obres anteriors i tots hem sentit com el President de la Comissió s'oferia a celebrar un nou concurs si així es volia, però sempre amb caràcter urgent, perquè les circumstàncies ho exigien.

El senyor Matons repeteix que està disposat a celebrar un concurs si així es volia, però que després totes les responsabilitats respecte el que pugui succeir en el termini de preparació i celebració del mateix.

El senyor Romeu deixa anar un seguit de frases de mal gust sobre la Lliga, la majoria, l'Ajuntament, etc., i ningú li contesta.

S'aprova el dictamen amb l'esmena de què s'ha de celebrar un concurs.

DESPATX ORDINARI

Entre els dictàmens de les diverses Comissions presentats, n'hi ha un proposant autoritzar a l'entitat organitzadora de la Diada de la Llengua Catalana per a celebrar-la diumenge vinent al matí a la plaça de la Cascada del Parc de la Ciutadella; se li cedeixi a la tarda la Sala de Cent i que se subvencioni amb 200 pessetes.

PROPOSICIONS

Una dels senyors Massot, Esteve i Canales perquè per haver el Gremi de cabrers apel·lat davant el Tribunal Suprem, de l'acte del Tribunal provincial, no donant lloc a rebre a pro-

va el plet que aquella entitat té interposat contra l'acord municipal prohibint circular les cabres pels carrers, s'acordi confiar al lletrat de Madrid. En Joan Rosell la representació de l'Ajuntament com a coadjuvant de l'Administració en l'apel·lació referida. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Nonell, Matons i Tusell perquè es facilitin plantes per a guarnir el local del Centre Obrer del carrer Roger de Flor, 203, amb motiu de la festa que celebrerà el pròxim dia 6 per al repartiment de joguines als nens pobres de la barriada. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Matons, Sabater i Maynés perquè es facilitin banderes, anienes i plantes i altres elements decoratius a la Comissió organitzadora del festival del dia de Reis que organitza el Casal Nacionalista de la Barceloneta. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Tusell, Blajot i Domènech perquè s'informi a la Direcció general d'Administració local que procedeix desestimar en totes les seves parts els recursos d'alçada presentats pels senyors baró de Grifó, En Pere Carbonell i En Pere Gancía Faria contra la providència del Govern civil que els ordenà el nomenament de perits per a la medicació i justipren de les respectives finques afectades pel projecte de parc de Montjuich emplaçament de l'Exposició de Barcelona. (Aprovada.)

ELS AUTOOMNIBUS D'HOSPITALET A SANT ADRIÀ

El senyor Esteve es dol de què el senyor marquès d'Alaïa no ocupi la presidència, ja que el que va a dir afecta directament a l'alcalde, car ha de fer-se eco de la situació de rebellió en què s'han posat els senyors Soler i Moreu, concessionaris «governatius» dels autoomnibus, que diuen estan en circulació entre Hospitalet i Sant Adrià del Besòs, en complir l'acord consistorial.

Diu que no farà història de la concessió perquè ja va fer-la el senyor Maynés en la darrera sessió; tots sabem l'acord unànime que en ella es va pendre; acord que s'ha de complir. El senyor Santamaría en nom de la minoria radical hi va posar també la seva signatura.

Ens trohem davant de la realitat, de que les coses segueixen com si no s'hagués acordat res; o l'acord no es fa complir, o és desacat.

Si no es fa complir deu ésser a causa de dificultats. Cal saber quines són per a posar-hi remei. Si procedeixen de fora de casa, cal cercar tota mena de fórmules per a imposar son compliment.

A l'expedient hi veig una comunicació de l'Alcaldia donant trasllat als senyors Soler i Moreu de l'acord consistorial, però l'acord no es compleix. És cert que l'empresa dels autoomnibus ha publicat, als diaris, uns anuncis del nou servei d'autoomnibus i modificant els preus dels passatges.

Això és sols formulari, perquè se'ls exigia el compliment de les disposicions de la concessió de que sols pogués pendre i deixar passatgers en els dos llocs de parada autoritzats, Arc de Triomf i Plaça de la Universitat, i això no es compleix, ja que no cal més que fer un petit senyal al conductor, i aquest para arreu perquè pugui o baixin passatgers.

Cal saber si s'han imposat les sancions acordades, perquè la burla segueix fent-se imperturbablement per part de l'empresa.

Tot això és el que volia dir al senyor alcalde si hagués romàs aquí, però ho dic a la Presidència perquè l'assabenti del que acaba de manifestar. Per dignitat de l'Ajuntament, cal complimentar tots els extrems de l'acord. Cal que se sàpiga que l'empresa obra tan despreocupadament que els autoomnibus ja ni entren a Sant Adrià ni a l'Hospitalet: abans d'arribar al límit municipal de Barcelona buiden de passatgers i tornen a omplir. Això és una burla a l'Ajuntament i als seus acords. Cal exigir el compliment pel prestigi de tots els que ho acordaren.

El senyor Plaça, president. — Assabentaré al senyor alcalde de la motió que acaba de fer-se.

El senyor Santamaría diu que la minoria radical demana el compliment de l'acord, i si no es compleixen cal obrar energicament, portant els autoomnibus al Dipòsit Municipal, o suspent el servei o portant al Jut-

jat de Guàrdia els que desacatin o desobeeixin l'autoritat municipal.

El senyor Maynés diu que els senyors Soler i Romeu, segons és sabut públicament, són concessionaris d'acord amb la Societat «Los Tranvías de Barcelona» dels autoomnibus que diuen circulen entre Hospitalet i Sant Adrià del Besòs. Els concessionaris, durant vuit dies s'han estat burlant de l'acord municipal, suprimint nominalment els trajectes intermedis, però permetent pujar i baixar passatgers on es vulgui. Han suprimit els trajectes de 0'10, però han servat els de 0'20, que permeten baixar durant l'Hinèrard, prescindint, burlant els termes de la concessió i l'acord consistorial de què sols podia fer-ho en dues parades: Arc de Triomf i Plaça Universitat. Convé que facin un sol trajecte: d'Hospitalet a Sant Adrià, com es demana en sol·licitar la concessió i burlar-la tot seguit.

Diu que l'Alcaldia no sols comunica l'acord als concessionaris, sinó que disposa que els inspectors de Tracció Urbana observessin el funcionament del servei i ho comuniquessin.

Diàriament han enviat notes d'observacions de les parades que felen, els passatgers que pujaven i baixaven i els passatges que se'ls cobrava.

Aquestes comunicacions foren trametes a la Comissió d'Hisenda, i aquesta acordà constatar a l'Alcaldia que calia exigir el compliment de l'acord consistorial fins a ses darreres conseqüències: que sense dilació l'autoomnibus fos portat al Dipòsit municipal, o suspés el servei, o remesos els infractors al Jutjat de Guàrdia, i que si ho feia així tindrà la Comissió d'Hisenda en pos al seu costat. Aquest acord fou pres en la sessió d'ahir (dimarts) i avui ha estat tramès a l'Alcaldia. Convié que seran complerts els termes de la concessió del Govern civil i els acords del Consistori.

Cal exigir l'extremitat compliment, perquè del contrari restaríem en situació poc airosa. Estic convençut de què el governador civil en assabentar-se de què els senyors Soler i Moreu l'han enganyat en la petició de la concessió i han burlat en el compliment de les bases de la mateixa, tornarà per la seva dignitat i no empararà als infractors de la concessió i dels acords de l'Ajuntament i l'Alcalde.

El senyor Esteve. — L'acord és taxatiu i cal exigir el compliment de seguida, i en cas de desobediència, aplicar-li les sancions acordades.

BLAT DE MORO

El senyor Viza, fent-se ressò de l'acord dels bladets castellans sobre l'augment de drets del blat de moro i el perjudici que causaria al comerç barceloní, proposa que es demani al Govern mantenir es «statu quo».

LA PALMERA DE JUNQUERES?

També demana que en les obres del Metropolità que s'estan fent a la plaça d'Urquiza es respecti la palmera que hi ha dins del clos, suposant que aquella palmera és la que hi havia al jardí de l'antic convent de Junqueres i que fou cantada per mossèn Clinto.

El President declara closa la sessió a dos quarts de deu.

Necrològica

A Sitges hi ha mort el nostre bon amic en Domènec Balaguer i Brull, persona que en aquella població fruita generals simpaties.

La seva mort ha estat molt sentida, veient-se l'acte de l'enterrament i el dels funerals molt concorreguts.

Deixant en desconsol els seus pares, avis i parents tots, ha mort el xarrió nen Narcís Oller Alemany, criatura que oferia gentils esperances.

Rebi la seva família, especialment els nostres companys el doctor Josep Oller i Rabassa, pare del mort, i l'avi patern l'eximí escriptor En Narcís Oller, l'expressió del nostre condol.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Rússia, amenaçada de fam, exporta blat

Estocolm. — Els diaris es mostren estranyats de l'exportació de blat pels Sovièts.

El «Dagens Nyheter», gran diari liberal, havent fet una profunda enquesta als circois comercials d'Hel-singfors, afirma que ja han estat exportades tres mil tones de blat destinades a Finlàndia.

En total, Rússia projecta exportar trenta mil tones, per a obtenir divises estrangeres.

Aquest diari ataca violentament el Govern dels Sovièts, el qual, diu, mobilitza l'ajut estranger per a socórrer els famelics, tot exportant quantitats de blat indispensables a l'interior del país, on vuit milions d'habitants moren de fam.

Segons les darreres informacions d'una organització sueca de socors, que funciona a Rússia, s'han produït novament fets de canibalisme a la regió de Samara.

Els turcs

mobilitzen llur exèrcit

Londres, 3. — Un comunicat d'Es-mina que publica la premsa, diu que seran mobilitzats quatre cupus i que sembla que s'ordenarà que estiguin preparats altres dos. — Havas.

Lausana, 3. — Ahir no es va reunir cap Comissió.

La subcomissió que entén en el problema de les minories s'ocupa de diversos assumptes que afecten als súbdits aliats a Turquia, i fou convingut després que una comissió composta per delegats turcs i representants de les minories a Turquia codifiqui l'estatut familiar de les minories. — Havas.

Constantinoble, 3. — Comunicuen d'Angora que durant la sessió celebrada per la Gran Assemblea Nacional i en la qual el tercer delegat a la Conferència de Lausana donà amples explicacions a la Cambra sobre les negociacions realitzades en aquella Conferència, Reouf bey, parlant en nom del Consell de Ministres, declarà que la política del Govern constituint està basada en el Pacte nacional.

Acabà el seu discurs aprovant l'actitud d'Ismet patxà a Lausana.

Acabada la sessió declarà que Turquia rebutjarà tota proposició que pugui atemptar contra la seva independència.

Sentim — afegí — que els aliats no es facin càrrec de la justícia de la nostra causa, però la nació turca està decidida a la defensa dels seus drets.

S'assegura que aviat l'Assemblea Nacional comunicarà a Ismet patxà la seva decisió definitiva. — Havas.

Lausana, 3. — La delegació britànica s'ha negat a intervenir en el que es refereix a l'allunyament del patriarcat de Constantinoble i a la supressió dels seus drets espirituals com a cap de l'església ortodoxa grega a Turquia.

Els delegats grecs insistiren sobre llurs punts de mira perquè fossin mantinguts. Els delegats turcs es reservaren la resposta. — Havas.

Ginebra, 3. — La conferència de cal·lats, en tancar la sessió, decidí que en el cas d'una nova guerra contra Turquia, s'organitzaria immediatament una campanya de desobediència a l'autoritat civil, consistent a fer propaganda en l'exèrcit i la policia per a impedir el reclutament de soldats, negar-se a subscure els emprèstits de guerra, boicotejar els establiments de comerç de teixits i begudes alcohòliques estrangeres i impedir l'exportació de cereals i llegums.

La conferència decidí també reclutar una legió, la qual serà posada a la disposició del Govern d'Angora. — Havas.

Discurs de Mussolini

Roma, 3. — Amb motiu de la festivitat d'Any Nou, el president del Consell senyor Mussolini fou felicitat pels ministres.

Contestant al discurs del degà declarà que per tots els mitjans és necessari reduir a la nació a una absoluta disciplina.

Acabat el discurs, el general Diaz va rametre al senyor Mussolini les insignies de la Creu de Mèrit de la guerra i la medalla commemorativa de la campanya. — Havas.

El problema de les reparacions

L'opinió nord-americana

1. Constitució d'una comissió d'experts. — 2. Adopció de les conclusions de la comissió.
3. Res de mesures coercitives

Mr. Hughes, secretari d'Estat del govern dels Estats Units, parlant en una reunió de l'Associació americana d'historia, de Newhaven, ha expressat l'opinió que la qüestió de les reparacions podria solucionar-se si, en lloc de fer-ne una qüestió política, es feta remesa de l'assumpte a una comissió especial d'experts de diverses nacionalitats, les conclusions dels quals serien remeses als diferents Estats per tal d'ésser aplicades per ells segons llur pròpia opinió.

«La reglamentació de la qüestió econòmica europea — ha dit Mr. Hughes — és avui d'un interès capital per als Estats Units, els quals han pogut constatar la repercussió visible de l'estat de coses actual en els negocis d'Amèrica.

«La qüestió de les reparacions és la base del ressorgiment econòmic d'Europa, però no hi ha absolutament cap relació entre les reparacions i els deutes aliats. Aquests deutes no afecten de cap manera la capacitat d'Alemanya de pagar co que deu i no disminueix en cap manera aquesta capacitat, i per tant llur aduïment no augmentaria pas l'esmentada capacitat.

«No hi ha entre nosaltres el menor desig de veure com França perd una part de les seves legítimes reivindicacions, però, pel que a nosaltres afecta, no volem pas veure l'Alemanya agredida a terra.

«Cap ressorgiment econòmic d'Eu-

ropa serà possible mentre Alemanya no sigui posada dreta. No hi haurà tampoc pau duradora mentre la situació no estigui restablerta d'una manera satisfactòria i segura.

«Cal que la confiança pugui subsistir; cal que la indústria pugui comptar sobre resultats.»

Mr. Hughes ha declarat també que veuria desagradablement tota mesura que, en lloc d'arribar a produir reparacions, menaça portar un desastre i ha afegit:

«No s'ha pas demanat a Amèrica que exerceixi el paper d'àrbitr. Aquest seria un acte extraordinari i sense precedents.

«Es necessari solucionar aquesta situació.

«La primera condició és que la qüestió sigui treta del camp de la política. Què farà hom si la Conferència dels primers ministres de París no acaba amb una solució? L'emprar mesures de coercició per a obtenir les reparacions és una mesura poc acceptable, car ningú pot preveure tot l'abast de les greus conseqüències que podria ocasionar aquest procediment al qual, en opinió dels experts, en lloc d'arribar a obtenir pagaments, podria destruir inclosa la mateixa base d'aquests pagaments.»

Mr. Hughes ha donat després idea d'un projecte en virtut del qual la més alta autoritat financera de cada Estat seria invitada a acceptar el pla financer que seria reconegut

a tot el món, com essent el més autoritzat que pugui formular-se.

«I no hi ha cap dubte — ha afegit Mr. Hughes — que un americà distingit estaria disposat a acceptar la representació dels Estats Units en aquesta comissió.

«Sempre hi haurà temps per a preveure mesures de coercició un cop s'hagin assajat d'executar el projecte previst.

«Ço que cal és una discussió franca referent a les proposicions americanes.»

Com a demostració que el discurs de Mr. Hughes és l'expressió del pensament del govern dels Estats Units, cal consignar que s'ha tramés un extracte d'aquest discurs a totes les ambades americanes.

El senador Borah, després de les explicacions que li han estat donades, ha retirat l'esmena que havia presentat per tal que no destorbi les negociacions en curs amb Europa.

Hom assegura que la Gran Bretanya, Alemanya i altres Estats, han fet conèixer, no oficialment, al govern dels Estats Units que estan disposats a acceptar la proposició americana de convocar una conferència d'experts financers internacionals.

S'afegix que fins ara sola França és oposada a l'acceptació de la proposició americana. Finalment hom diu que les negociacions entre els diversos governs interessats, prossegueixen des de fa prop de dos mesos.

L'assassí de Naturovicz és condemnat a mort

Varsòvia. — Nierwadowski, l'assassí del president de la República, ha comparegut davant del consell de guerra.

L'acusat ha pretès que la bala que tocà a Naturovicz en realitat anava destinada en primer terme al mariscal Pilsudski. El 6 de desembre, l'assassí va renunciar al seu projecte en saber que el mariscal no tenia intenció de presentar la seva candidatura, però com que en la seva renúncia el mariscal Pilsudski havia declarat que calia elegir un home conciliador, li va semblar que això significaria la continuació de l'anarquia a Polònia. Per això decidí suprimir a Naturovicz, considerant-lo el candidat posat pel mariscal Pilsudski.

Després dels debats el Consell de guerra ha condemnat a mort l'assassí.

França

rebutja la tesi anglesa

París, 3. — El redactor diplomàtic de l'Agència Havas creu saber que la tesi anglesa, tal com està presentada en el projecte del Govern de Londres, ha provocat alguna decepció als centres francesos.

Resulta, en efecte, molt distant del criteri francès i està informat per un esperit distint, i donaria resultats que serien considerats a França com insuficients.

El projecte anglès té així mateix l'inconvenient de trobar-se en oposició en alguns punts amb l'estipulat en el Tractat de Versalles per la qual cosa l'acceptació i realització d'aquestes proposicions exerciria funesta influència sobre la solució del problema de les reparacions, tal com aquestes estan previstes a l'esmentat tractat.

Es creu saber que el pla anglès proposa la concessió d'una moratòria de quatre anys, transcorreguts els quals, Alemanya faria remeses anuals d'un cert nombre de milions en marcs or, i proposa també fixar la quantia del deute en 50 mil milions de marcs or.

Quant als deutes interestals, proposa un sistema molt complex, buscant compensacions mitjançant els Bons de l'Estat de pagaments, i també mitjançant condicions de les quals resultaria augmenta quasi en el doble el percentatge corresponent a Anglaterra en les reparacions i reduït en altre tant per consegüent el percentatge que li correspongui a França.

Per últim, el pla anglès es mostra oposat a pendre les degudes garanties. Proposa que al control no el segueixi exercint el Comitè de garanties, sinó que se n'encarregui una comissió, en la qual estigui representada Alemanya.

La impressió que hi ha als circois diplomàtics referent al particular és més bé desfavorable.

Pel contrari, el projecte italià s'acosta bastant al criteri francès. — Havas.

París, 3. — En un document aneja a les proposicions del delegat francès a la Comissió de Reparacions s'estranya aquell que la disposició contra l'incompliment, per part d'Alemanya, de les remeses que havia de fer el 24 de desembre, hagi pogut sorprendre el delegat anglès, i insisteix que la Comissió de Reparacions faci constar el dit incompliment, i que França no pot tolerar cap falta en les remeses estipulades, tant de carbó com de productes nitrogenats, i en el tocant a la reconstrucció de les regions destruïdes.

Acaba dient el document que Alemanya demostra amb la seva conducta un deliberat propòsit de defugir tota classe de prestacions. — Havas.

París, 3. — Segons els diaris, en Poincaré està decidit formalment a no ésser joguina de cap maniobra que intenti defugir les divergències fonamentals, i a aquest objecte demana, en primer lloc, que es faci una reunió plenària, en la qual cada potència exposi llurs punts de vista.

El «Echo de Paris» creu saber que M. Poincaré, probablement ajudat per Bèlgica i Itàlia, demanarà avui que la discussió s'estableixi a base del projecte francès. — Havas.

Londres, 3. — Segons el «Daily

L'opinió alemanya

1. Una sèrie d'emprèstits. — 2. Evacuació progressiva dels països renans.
3. Renúncia a les sancions, a les mesures coercitives i a les garanties

El canceller Cuno ha pronunciat un discurs a l'Associació «El marxant honest» d'Hamburg.

«Tots els pobles — ha dit — han de col·locar-se resoltament sobre el terreny de la realitat. El nou govern ha tractat, des del començament, de trobar una solució al problema de les reparacions que fos acceptable per nosaltres i per la part adversa. El report del Comitè de l'emprèstid internacional del juny passat hauria d'ésser la carta de totes les discussions futures. La nota del govern alemany del 11 de novembre i les proposicions fetes a la Conferència de Londres, s'inspiren de les mateixes idees, que són: una solució definitiva que vagi aparellada amb emprèstits. Però co que resta de la nostra facultat de prestació ofereix un quadre aflictu. La mateixa comissió de les reparacions va reconèixer el 31 d'agost la nostra impossibilitat de pagar.

Malgrat això hem proporcionat ja prestacions enormes. Hom discuteix en aquest moment la nostra facultat de prestació. Un baròmetre segur per a això és el crèdit que els financers alemanys estan disposats a acordar i la mesura en la qual els experts internacionals recomanen emprèstits internacionals per a Alemanya. Però ningú prestarà a Alemanya mentre les seves obligacions no siguin definides clarament.

Per altra part, França té necessitat

de poder comptar tot seguit amb una suma precisa.

Estem decidits, doncs, a assumir una primera quantitat fixa que reunirem per l'intermediari d'un consorci financer internacional: en la mesura possible els interessos i l'amortització serien coberts sobre el total del mateix emprèstid durant els primers anys.

Una compromentem també a consignar altres emprèstits per a una altra sèrie d'anys, per l'intermediari d'aquest mateix consorci, si aquest ho jutja possible.

Aquesta solució permetria una col·laboració de les indústries d'Europa i sobre tot de França i Alemanya.

Els circois econòmics alemanys estan decidits a una col·laboració d'aquesta mena. L'esperança de la llibertat que es trobaria al final d'aquest camí estimularia entre nosaltres totes les forces.

El govern sap que la indústria i la banca estan resoltes a sostenir-lo en l'execució d'aquestes proporcions. El consorci rebria garanties raonables, el detall de les quals seria objecte de negociacions.

L'economia alemanya està disposada a col·laborar a la garantia a assumir, però per a la concentració necessària de les forces, cal no tenir cap prestació accessòria a suportar.

La solució definitiva ha de tornar a Alemanya la igualtat i la llibertat de la seva política econòmica i portar la supressió progressiva dels

països renans. Dusseldorf, Duis-bourg i Ruhrort, han d'ésser evacuats. Cal renunciar a tota política de sancions i de mesures coercitives. Una solució sols pot trobar-se amb explicacions franques i directes.

La sort de les nostres anteriors proposicions ens ha retingut de sotmetre avui, en tots els detalls, les nostres proposicions a la part adversa, però hem demanat que un dels nostres representants les exposés per escrit i les expliqués oralment a París.

Esperem que aquestes negociacions no seran reduïdes a res per decisions funestes; valg a dir per la política de les garanties.

Aquells que demanen garanties no persegueixen més que un fi polític, i si les prenen, violen el tractat i cometem un acte de violència.

La realització de la política de les garanties, acte polític, seria la mort de totes les reparacions econòmiques. El recent discurs de Mr. Hughes respon a la nostra idea.

Per a provar a França que no tenim idees bel·licoses i que podíem evacuar sense temors la banda esquerra del Rin, hem fet saber al govern francès, per mitjà d'una tercera potència, que Alemanya estava disposada a pendre en comú, amb França i les altres potències, un compromís solenne pel qual aquests Estats s'obligarien, durant una generació a no fer-se la guerra sense ésser autoritzats per un plebiscit. França ha rebutjat l'oferta.

La Ciutat de Budapest

París, 3. — Comunicuen de Budapest els següents detalls de l'acord concertat entre els delegats de la ciutat de Budapest i els seus creditors francesos.

Els propietaris estrangers d'Obligacions de l'emprèstid de 1921 cobraran interessos variables i reduïts, a tenor de la disparitat entre la corona hongaresa i el franco francès.

Un membre de la Comissió qui acaba de tornar a Budapest ha manifestat el següent:

Hem estat rebuts a París amb certa amabilitat no sols pels representants

dels creditors, sinó també per les autoritats franceses.

El president del Consell municipal de París ens va rebre, i va pronunciar un discurs fent ressaltar la solidaritat que existia entre ambdues ciutats.

El resultat de les converses està fundat en la base de «funding», i el capital i interessos seran amortitzats en quinze anys. Segons l'acord, els interessos que no s'han pagat fins ara constituïxen un deute a part, l'amortització del qual començarà el maig d'aquest any, però el pagament del capital no començarà fins l'any 1925.

L'acord ens autoritza també a renunciar en el cas que els altres creditors protestessin.

La validesa de l'acord depèn de la ratificació de l'Assemblea general de creditors i de la municipalitat de Budapest i del consentiment del Govern. — Havas.

Les execucions a Irlanda

Londres, 3. — Els periòdics de Dublín publiquen una notícia dient que per ordre del Govern de l'Estat lliure d'Irlanda, han estat executats quatre rebels. Amb aquesta passen ja de vint les execucions portades a cap per ordre del Govern. — Havas.

Mall, a la delegació britànica a París, informada oficialment abans de la decisió de França de rebutjar completament el projecte anglès. Li s'ha comunicat oficialment avui, perquè en la reunió que tindrà lloc d'estudi dels esmenes que sigui possible fer al projecte francès i sigui acceptat per Anglaterra. — Havas.

París, 3. — Anit va arribar a aquesta capital el doctor Bergmann, delegat del Govern alemany. — Havas.

Washington, 3. — El departament d'Estat anuncia que la proposició Cuno, encaminada a concertar un pacte de no agressió, no ha estat tramessada a França per haver-se rebut la notícia que després de les gestions realitzades prop del Govern francès, aquest no està disposat a acceptar-la. — Havas.

París, 3. — La primera sessió de la Conferència ha estat consagrada a l'exposició de les tesis presentades.

El senyor Poincaré, contestant els paràgrafs de l'últim discurs pronunciat pel canceller alemany, senyor Cuno, en els quals es refereix a la suposada negativa de França a acceptar la proposició de no agressió, va demostrar que el tractat de Versalles conté ja el compromís formal de no agressió, que comprèn a França, i el qual s'apliqués també a Alemanya d'ençà del seu ingrés a la Societat de les Nacions.

El senyor Poincaré exposà les faltes del Reich en l'execució de les reparacions en espècie i detall en quines condicions perfectament regulars comprava oficialment la Comissió de reparacions els incompliments del Reich en co que es refereix a les remeses de fusta.

A continuació, els senyors Poincaré, Bonar Law i marquès de la Torretta exposaren llurs respectius projectes, suspensent-se de seguida la Conferència fins dimecres, a la tarda, per a donar temps a les delegacions a estudiar les tesis presentades. — Havas.

París, 3. — Aquest matí s'ha reunit el Consell de ministres. M. Poincaré ha comunicat als seus companys de Gabinet el pla presentat per la delegació anglesa en la Conferència internacional que s'està celebrant.

El Consell ha constatat que les proposicions britàniques impliquen una reducció considerable del deute alemany, amb nous terminis i sense cap garantia, la qual cosa constitueix un abandon definitiu de les clausules essencials del Tractat de Versalles. — Havas.

París, 3. — El pla presentat per la delegació italiana en la Conferència de París suggereix un acord aliat per a la reglamentació dels bons fins a deixar reduït el deute alemany a les obligacions de les sèries A i B.

Proposa una moratòria de dos anys. També assenyalava la necessitat que Alemanya faci un emprèstit de tres mil milions de marcs o com a mínimum, continuant els lliuraments en material. El Comitè de garanties vigilaria l'execució de les reformes financeres que Alemanya s'ha de comprometre a portar a cap.

Itàlia demana que en concepte de garanties es mantingui el control sobre les llicències d'importació i exportació; que els aliats exercixin una gestió més directa a la frontera renana controlant les empreses de l'Estat; l'administració dels boscos patrimonials del Reich i les mines de la conca del Rin. — Havas.

París, 3. — El projecte presentat per la delegació anglesa en la Conferència internacional ha produït profunda decepció als centres francesos i belgues.

Anglaterra suggereix una moratòria de quatre anys en lloc de dos, modificant profundament el Tractat de Versalles sense imposar a Alemanya les degudes garanties.

Els anglesos refusen comprovar les faltes més flagrants en les quals el Reich ha incorregut, dispensa a Alemanya de tota classe de lliuraments en material durant quatre anys, desentenhent-se de la repercussió que aquest abandon produïx als interessos francesos.

El pla anglès trastorna radicalment les anualitats previstes en l'estat de pagaments de 5 de maig de 1921, reduïx el crèdit dels aliats de 132 mil milions de marcs o a 25 mil milions, prevenint l'anul·lació dels deutes interestals, però amb condicions.

L'opinió francesa acull desfavorablement la tesi britànica, especialment en la part relativa a l'abandon definitiu a Anglaterra d'un dipòsit en or superior a mil milions de francs lliurats al Govern de Londres per França com a garantia dels emprèstits anglesos.

El projecte anglès té l'inconvenient d'arrabassar a la Comissió de reparacions la sobirania que li havia estat reconeguda.

El Govern francès rebutjarà segurament la discussió a base del pla anglès, car els anglesos no reconeixen un principi que França creu indispensable, o sia, res de moratòria sense garanties. Ja s'assegura que França acordarà obrar separatament perquè siguin respectats els seus drets si el seu punt de vista no fós admès per la Conferència. — Havas.

París, 3. — Al circulo oficinós s'indica que el programa presentat per França a la Conferència de París comporta, ultra les precisions publicades ahir, altres clausules referents a alguns dels problemes que planteja l'assumpció de les reparacions.

Per a la reorganització de les finances alemanyes França opina que el programa ha de comprendre:

Primer. — L'elaboració d'un pla per a l'estabilització del marc.

Segon. — Que el Reich equilibri el seu pressupost.

Tercer. — Cessació en el descompte dels bons del Tresor pel Reichbank.

Quart. — Ampliació de les disposicions que impedeixen l'evasió de capitals.

El compliment d'aquestes clausules hauria d'ésser controlat pel Comitè de garanties, i si el Reich no acceptés els compromisos prevists, i adués admetent-los els complís feblement, la falta voluntària provocaria automàticament i immediatament l'aplicació de sancions. El Comitè de garanties hauria de traslladar-se a Berlín.

França considera que el Reich és capaç de fer en 1923 un esforç suficient, mitjançant col·laboracions especials per a fer cara a l'estat de pagaments.

Quint a la moratòria. França creu que només és acceptable si no es refereix a la totalitat dels pagaments, i sempre que es tinguin les garanties necessàries. I encara, la moratòria no podria excedir de dos anys. El pagament de les despeses d'ocupació i de les comissions de control, com les prestacions en matèria haurien d'ésser mantingudes.

França creu indispensable posicionar-se de certes garanties vista la mala fe del Reich, i assegurar-se immediatament que les al·ludides garanties serien productives.

El programa que elaborat per França procura cercar la manera d'evitar noves ocupacions militars, fora en el cas que Alemanya mostrés la seva disconformitat amb algunes de les obligacions que conté. Les garanties assegurarien les remeses en material i comporten la institució, a Essen, d'una comissió internacional de control sobre carbons i explotacions forestals, sota les ordres de l'Alta Comissió internacional en els territoris renans. En cas de no execució per part d'Alemanya, s'efectuaria la requisició del Ruhr.

Les garanties destinades a assegurar els pagaments en metàl·lic i les prestacions en material comporten: Primer. — Recepció de les divises estrangeres sobre les exportacions realitzades en els territoris ocupats, rebent-se d'aquesta manera, importants sumes en metàl·lic. El lliurament de llicències d'exportació seria controlat, establint-se diverses penalitats per a evitar el frau.

Segon. — Intervenció en els recursos duaners a nels territoris ocupats i en les principals duanes del Ruhr. Aquest mètode de control no exigeix l'establiment d'un cordó duaner propiament dit. Les percepcions anuals per aquest sistema es calculen en dos cents milions de marcs or.

Tercer. — La productivitat de les garanties als països ocupats i a la conca del Ruhr, que equivaldria a quatre cents milions de marcs or.

Quart. — Utilització dels marcs paper produïts per la duana.

El total de la productivitat de les penyes administrades en concepte de garantia produiria aproximadament uns mil milions de marcs or. El mètode permetria d'exercir una pressió energica sobre la gran indústria alemanya. En el cas d'incompliment per part del Reich entrarien en vigor les sancions següents:

Primera. — Ocupació militar dels districtes d'Essen i Buchen i de part de la conca del Ruhr determinada pel mariscal Foch.

Segona. — Establiment d'un cordó duaner en el conjunt dels territoris ocupats, sense perjudici de fer el mateix en la resta de la regió renana. — Havas.

París, 3. — Interrogat el senyor Bonar Law pels representants de la premsa britànica i americana sobre les qüestions pendents, ha declarat que considerava fàcil arribar a un acord final, en les actuals deliberacions, entre els aliats.

El primer ministre anglès va combatre la idea de suposar que Anglaterra es desinteressa del pagament de les reparacions, però insistí que els aliats no han d'exigir d'Alemanya més del que aquesta pugui donar.

Reconegué després com és justa i ben fundada la tesi francesa tocant a la impossibilitat en que França es troba de pagar els seus deutes abans de fer-se-li efectives les indemnitzacions alemanyes.

Afegeí que, malgrat les raons exposades per França, Anglaterra, que es troba en situació molt crítica, no pot perdre de vista aquesta qüestió, proclamant la necessitat de fixar l'import total de les indemnitzacions.

Per a determinar aquest import — afegeí — no són els interessats els qui han d'intervenir-hi sinó negociadors aliats de reconeguda imparcialitat.

Es pronuncià a favor de la idea d'instal·lar a Berlín un Comitè d'observadors, en el qual podrien figurar representants de les potències que foren neutrals durant la guerra.

Després de fer constar el perill que en el moment actual constitueix l'estat de l'opinió pública a França i a Anglaterra, insistí en la conveniència d'afirmar el crèdit d'Alemanya abans d'exigir d'aquesta el pagament de les reparacions que se li reclamen. — Havas.

París, 3. — Tots els comentaris de la premsa francesa entorn de la reunió celebrada ahir pels representants de les potències aliades, reflecteixen la profunda decepció causada per l'exposició de la tesi britànica, que per a la majoria dels periòdics constitueix una verdadera violació del Tractat de Versalles i demostra l'existència d'un abisme, difícil de salvar.

En efecte, fa ressaltar l'oposició que existeix entre el punt de vista anglès, francament intransigent, i el punt de vista francès, que no pot ésser més conciliador.

Els periòdics es mostren unànims a afirmar que França, com per altre part Bèlgica i Itàlia, no podrien, de cap manera, pendre el pla britànic com a base de discussió.

«Le Matin» diu que la tesi britànica representa en realitat un retrocés sensible sobre totes les suggestions que foren fetes amb anterioritat pels ministres de la Gran Bretanya.

Altres periòdics fan constar el sentiment que els causa veure com Anglaterra ha anat molt més enllà del que Alemanya hauria gosat demanar.

«Le Figaro» diu que el pla britànic té els seus fonaments als núvols, quan França es veu obligada a recolzar les seves necessitats en realitats immediates.

«Le Gaulois» declara que França no pot seguir vivint en l'incertitud. Després d'observar que en una conversació privada que es celebrà ahir entre Bonar Law i Poincaré, el primer demanà al segon, no la neutralitat, sinó l'ajut efectiu i constant.

«Le Matin» afegeix, pel seu compte, que la falta d'igualtat en el respecte al qual els interessos de cada potència té dret, exigeix una semblança en les instruccions donades als representants britànics a Alemanya i als representants francesos a Lausana. Seria inconcebible que l'entesa cordial practicada per França envers els turcs, que no busquen fer nos mal—segueix dient el diu periòdic—als russos, que busquen el mitjà d'aconseguir llur reconstitució, es convertís en vanes fórmules de cortesia, fórmules que amaguen potser, una hostilitat real, quan es tracta d'Alemanya, a la qual, per nostre compte i perill, ens veurem obligats de donar una lliço. — Havas.

París, 3. — En el Consell de ministres celebrat aquest matí, el senyor Poincaré exposà el pla britànic als seus companys de Gabinet reconeguent aquests, amb unanimitat absoluta, que aquest pla representaria una reducció considerable del crèdit de França, amb nous terminis sense cap garantia, i constituïrien l'abandon definitiu de les més essencials clausules del Tractat de Versalles. — Havas.

París, 3. — Les conseqüències del projecte britànic serien:

Bèlgica veuria com li és discutida la prioritat que li correspon en el cobrament de les reparacions degudes per Alemanya.

Itàlia, com França, hauria de cedir definitivament l'or que lliurà a Londres per a aconseguir l'anul·lació dels seus emprèstits, o que fou lliurat en concepte de dipòsit, per a garantia d'aquells.

Les potències aliades a les quals fossin condonats els deutes de guerra, s'haurien de comprometre a secundar la proposta que fes Anglaterra respecte de la reducció de les indemnitzacions degudes pels Estats que foren enemics dels aliats.

Entre altres condicions, bastien les esmentades més amunt per a explicar l'oposició general que el projecte britànic ha trobat. — Havas.

París, 3. — En començar la sessió d'aquesta tarda, el senyor Poincaré exposarà que és impossible al Govern francès pendre en consideració el projecte britànic, car totes les concessions que s'acordin a favor d'Alemanya són sense contrapartida de rehenes.

El President del Consell de Ministres francès insistirà a fer reconèixer el principi indispensable de no concedir moratòries sense garantia, i demanarà a la Conferència que es pronuncii clarament en aquest punt.

Si la delegació britànica continués no volent admetre el punt de vista francès, indubitablement la discussió no aniria més lluny; però, encara contrari, les deliberacions continuarien sobre la base del memorandum francès, que no comporta cap ocupació militar i preveu el reembors, per part d'Alemanya, de les sumes rebudes pel seu compte, si compleix les seves reduïdes obligacions durant dos anys de moratòria. — Havas.

París, 3. — La sessió de la Conferència, que comença a les tres de la tarda, se suspengué a un quart de sis, després de la crítica del projecte britànic feta pel senyor Poincaré.

La discussió prosseguirà, però encara no ha estat feta cap proposició que deixi entreveure la possibilitat d'arribar a un acord. — Havas.

París, 3. — La Conferència s'ha suspès a dos quarts de sis de la tarda, exposant el senyor Theunis el punt de vista belga.

Els senyors Bonar Law i marquès de la Torretta presentaren algunes observacions en nom de llurs respectives delegacions.

La pròxima sessió de la Conferència se celebrará dijous a la tarda. — Havas.

Roma, 3. — El periòdic «El Messaggiere», com la majoria dels diaris, expressa una gran extranyesa motivada per les proposicions de la delegació britànica en la Conferència de París.

Dit periòdic creu molt especialment que el projecte anglès sacrifica els interessos italians i francesos.

El periòdic «Il Nuovo Paese» declara que França i Itàlia mai no podran cedir l'or que depositaren a Anglaterra, com a garantia per als emprèstits concertats per la causa comú. — Havas.

Els bolxevistes contra el feixisme

Roma, 3. — «La Tribuna» diu que Zi-noviev, no podent entrar a Itàlia, on seria detingut, ha decidit convocar un Congrés bolxevista a Suïssa, per arribar a la unificació del partit comunista italià.

Aquest Congrés fixaria a més a més la línia de combat que els bolxevistes volen emprendre contra el feixisme italià.

La Justícia Internacional

La Haia, 3. — El dia 8 del corrent es reunirà en aquesta capital la Comissió consultiva permanent de justícia internacional. — Havas.

La Societat de les Nacions

Ginebra, 3. — Dintre d'aquest mes es reunirà la Comissió consultiva permanent del tràfic de l'opi, així com la que entén en el treball de les dones i dels nois. — Havas.

L'acord d'Angora a Lausana

Lausana, 3. — La decisió del Govern d'Angora d'obindre l'aplicació integral del Pacte nacional, no ha provocat cap emoció entre els membres de la Delegació turca, els quals han declarat al representant de l'Agència Havas que la decisió de la Gran Assemblea no constitueix cap fet nou susceptible d'agreuja la situació.

L'opinió general és que sia el que sia el resultat de la Conferència de París, s'assistirà a Lausana molt aviat, a una prompta evolució de la situació. — Havas.

El rei Albert torna a Brussel·les

París, 3. — Després d'una visita feta al President de la República senyor Millerand, el Rei de Bèlgica, que es trobava des de fa alguns dies d'incògnit a França, ha marxat aquesta tarda amb direcció a Brussel·les. — Havas.

El feixisme en acció

Un miting sense precedents

Ja és sabut que el feixisme ha obert, quan tot just sortien de terra, els brots del bolxevisme a Itàlia. Però és de creure que la seva sol·licitud energica s'estén a altres manifestacions dels atacs a la propietat privada, segons es dedueix del miting, unió fins ara de tal mena i sense precedents en la història, que s'ha celebrat a Alexandria, població de la comarca de Milla.

Impressionats pels molts robatoris que es cometien en la dita població, els feixistes van resoldre posar-hi fi. Havent fet amb molta cura una llista dels noms i adreces de tots els individus sospitosos, sortits de la presó o subjectes a la vigilància de la policia, va ésser remesa a cada un d'aquests una circular impresa convocant-los a una reunió «per a tractar assumptes de la més gran importància». Es tal l'autoritat moral que exerceix el feixisme a Itàlia, que a un sol dels convocats va faltar a la reunió, i eren més de doscents en el local quan a les nou en punt de la vetlla feia so entrada, acompanyat del seu estat major, el cap del grup feixista senyor Sala, que no te res que veure amb el feixisme diputat per Rejjinas, sinó que és l'advocat Ramon Sala, ex-combatent i condecorat diverses vegades.

Amb un to de molta urbanitat, però amb paraules concretes i energiques, el «signor» Sala els va dir:

«Companys, us agraeixo la vostra assistència i vaig dret al que interessa. Estem decidits que la indústria del robatori desaparegui d'Alexandria. Ja ens coneixeu; ja sabeu de sobres que nosaltres no repararem quant als procediments. Els vostres punyals i els vostres revòlvers no els fan cap mica de por. Si voleu guerra, tindreu guerra fins a les darreres conseqüències; però, si voleu entendre-us amb nosaltres, ací estem disposats a discutir. El robat no és cap ofici; si voleu feina honrada, us en donarem, però tingueu ben entès que si algun de vosaltres torna a les malifetes, no s'haurà d'entendre amb el jutge sinó amb nosaltres, i l'entrem muntant sense compliments a l'hospital, o potser al cementiri, per què ja sabeu que som llestos quan ens posem a fer feina.

Aquest impensat discurs, escoltat amb silenci absolut, va semblar que produïa la més gran impressió. No obstant un dels presents va exclamar:

«Nosaltres som una colla d'infel·lics; més valdria que us les hi guesseu amb els lladres de la Borsa i amb els comerciants que roben i estafen el públic.

«No tingueu quimera — respongué laconicament el senyor Sala — ja els arribarà el torn.

I aquí terminaren els parlaments. Després, tots els assistents van anar desfilant per davant de la presidència, i a cada un se li va donar un empeny o ocupació.

Tres apatxes van acceptar els càrrecs de vigilants d'una casa de banca i van jurar que posarien en defensa la caixa de cabals el mateix coratge que abans haurien posat en espanyar-la.

L'advocat feixista, Ramon Sala, voltat del seu estat major, va retirar-se en mig de les aclamacions dels aliats presents.

Els rebels d'Irlanda

Com se'ls vol reduir

Es sabut que Mr. de Valera, el «leader» irreconciliable dels republicans irlandesos, és un gran adversari dels seus antics amics, que havent acceptat el tractat, han esdevingut els caps de l'Estat lliure d'Irlanda.

Per a reduir-lo a la impotència, els governamentals s'han enginyat a preferir la jurisdicció civil que la justícia penal. Res de Consells de guerra i de detencions. Amb tota senzillesa ha estat introduïda una demanda al Tribunal Suprem de l'Estat de Nova York, encaminada a prohibir l'entrada dels Estats Units dels dos milions i mig de dòlars donats per la causa de la independència pels irlandesos d'Amèrica.

Aturant les remeses de diner a la guerra civil, li manca el seu nervi principal i és probable que els combatents seran menys nombrosos. Creuen els governamentals que així, poc a poc, el combat acabarà sense mesures de rigor.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 3 de gener de 1923

La qüestió de l'idioma

N'E. Gómez de Baquero és un dels escriptors castellans que demostren una més alta i més noble voluntat de comprensió del problema català. En parlar de la nostra llengua nacional, ho fa sempre amb tots els respectes externs. L'article que ha publicat suara a *El Sol*, comentant el cas del flamenc a Bèlgica i del català a Espanya, n'és una prova.

Hi ha, però, sota la cortesia de les paraules i la civilitat dels conceptes, un corrent subterrani que arreplega tots els prejudicis ètnics.

Creu el senyor Gómez de Baquero que la situació de Catalunya, quant a l'idioma, és molt distinta de la situació de Flandes. Catalunya, diu, és un poble bilingüe, car no hi ha masses de parla exclusivament catalana, i la immensa majoria dels catalans parlen el castellà i el català. Afegeix que la qüestió dels idiomes és una qüestió de fet i que si a Catalunya deixés d'ésser ensenyat el castellà els catalans hauríem perdut un gran instrument lingüístic i retallat les ales a la nostra expansió espiritual i econòmica, car tota llengua que ha de caminar d'incògnit pel món és una llengua incompleta.

El Sr. Gómez de Baquero vol plantejar la qüestió dels idiomes com a qüestió de fet. Oblida, però, en tractar del català, una sèrie de fets importantíssims.

En primer lloc, el català és la llengua natural dels catalans. Els catalans que parlen el castellà el parlen com un idioma adquirít, no com un idioma propi. En segon lloc, la història de la castellanització de Catalunya demostra terminantment que el castellà no ens ha servit per a la nostra expansió espiritual. Per a restaurar la cultura catalana ha calgut restaurar la nostra parla nacional. Ni ens ha servit tampoc el castellà, realment, per a l'expansió econòmica.

Es veritat que un català troba generalment menys dificultat per a entendre el castellà que un flamenc per a entendre el francès. Però és que el català i el castellà pertanyen al mateix grup dels idiomes neo-latins, i el flamenc i el francès pertanyen a famílies lingüístiques diferents. El mateix passa als catalans amb els altres idiomes neo-latins, especialment, segons els casos, amb el francès, l'italià o el portuguès.

Quan Catalunya, als segles de la seva decadència nacional, intentà adoptar el castellà com a idioma propi, fou precisament quan eixalà la seva espiritualitat. Per a donar-li noves ales ha calgut la renaixença miraculosa de l'idioma, que no ha de caminar certament d'incògnit pel món, car pertany a la noble nissaga de les llengües neo-latines heredes de la civilització greco-romana.

El Sr. Gómez de Baquero reconeix lleialment l'ús legítim del català als telègrafs, a les corporacions locals, etc. Caldria escatir l'abast d'aquest prometedur etc. Creu, però, que esdevé una cosa artificial l'esforç per a presentar l'ús general del castellà com a una imposició del vencedor. Aquest és el punt fonamental.

Si el Sr. Gómez de Baquero, i els que pensen amb la seva mateixa generositat de propòsit i equanimitat d'esperit, creuen que el que ells anomenen l'ús general del castellà a Catalunya no és pas una imposició del vencedor, secundin les nostres campanyes contra aquesta imposició i deixin al lliure joc de les cultures i de les conveniències econòmiques la decisió final. No demanem pas nosaltres altra cosa. No volem que sigui imposat per la força cap idioma. Que Catalunya lliurement pugui escollir els instruments lingüístics que la garanteixin millor l'expandiment natural de la seva cultura i de la seva economia. No diu el Sr. Gómez de Baquero que l'existència del castellà a Catalunya no és efecte d'una imposició? Doncs que no ens sigui imposat.

Lliga Regionalista

Junta General Ordinària

En compliment del que disposen els articles 7 i 19 dels nostres estatuts, es convoca tots els socis a la Junta General ordinària que, per l'aprovació de comptes i elecció de la meitat dels membres de la Junta Directiva, se celebrarà al nostre estatge social (Boters, 4) el diumenge, dia 14, a les sis de la tarda.

Barcelona, 2 de gener de 1923. — El President, Raimon d'Avadal.

NOTA: Els socis poden assistir-hi personalment o per delegació.

Per l'ensenyament català

Al Casino Regionalista de la Bordeta avui, a les deu de la vetlla, donarà una conferència l'assessor tècnic de l'A. P. de l'E. C. En Pau Romeva, disertant: «El que han d'ésser les Escoles Catalanes».

Cultura

La Institució Catalana d'Història Natural celebrarà avui, a dos quarts de set de la vetlla, sessió científica reglamentària i seguidament Consell general extraordinari, en son estatge social, carrer del Bisbe, 2 (Palau de la Generalitat).

Les Idees i les Imatges

PREJUDICIS I PREJUDICIS

El fanatisme és absurd.
Tot són prejudicis, si voleu.
Ara, que hi ha prejudicis que informen les veritats eternes i prejudicis que informen els eternals errors.

JOSEP MARIA JUNOY

AL DIA

Ja comencen

«La Vanguardia», que fa una campanya de perfecte ministerial, més ministerial que els diaris que paguen els homes del Govern, confessa que entre els ministres ja hi ha baralles per l'encasellat i, per aquesta causa, no poden parlar d'eleccions en els Consells, ni determinar les dates de la dissolució i convocatòria de Corts. D'engué que va ésser cridada al Poder la Conjunció liberal, i vençuda l'ètica política dels representants reformistes en l'assumpte dels alcaldes de R. O., és aquest de l'encasellat, el perill més greu que corre el Govern. Hi ha cinc agrupacions quatre de les quals, si no totes, tenen pretensions de defensar-se amb fortes minories pròpies, per al cas d'una renyina. Es diu que els reformistes volen 60 diputats, és a dir, quasi tot el partit a les Corts, i com que el Govern no disposaria, probablement, més que d'un parell de cents districtes, i com que el marquès d'Albucemas voldrà tenir la part del lleó, és natural que hi hagi baralles, perquè hi ha més gana que menjar.

Defem no fa gaires dies, que abans de les eleccions podria haver-hi crisi: no hi serà, si de cas, per cap principi polític, per cap qüestió de procediment: contra el país s'entendran bé els ministres, i renunciaran a tot allò que sigui renunciàble, però en el repartiment de les actes no hi haurà transacció: baralles, sí.

Comença edificant la gestió ministerial: del moment que el reformisme va deixar-se caçar en qüestió de principis, aquest Govern ja no és res més que una aglomeració dels governs liberals d'antany.

Els mateixos homes, els mateixos pecats.

POL

Polítiques

LA JOVENTUT NACIONALISTA DE VALLS

En la reunió general de la dita Joventut, celebrada diumenge passat, es va renovar el seu Consell Directiu, en la següent forma:

President, Pere Batalla Andreu; vice-president, Joan Lluís Vallès; tesorero, Ramon Guasch Estrader; secretari, Eugeni Cirac Fontova; vice-secretari, Josep Gaya; i vocals, Joan del Valle i Francesc Torner.

PEL MONUMENT D'EN RAFAEL CASANOVA A MOIA

L'Ajuntament de Moia i el Foment Nacionalista «Rafel Casanova» de la mateixa vila han nomenat una comissió integrada per les entitats cabdals de la Lliga Regionalista, Federació Democràtica Nacionalista, Acció Catalana, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, l'Unió Catalanista, el tenor En Francesc Vinyes i el rector de Moia, per a portar a cap l'erecció del monument a En Rafael Casanova a Moia.

Per al dit fi, tindrà una reunió el dia 9 del corrent, a les nou de la vetlla, al local de la Unió Catalanista (Carfuda, 14, principal), en la qual deurán assistir-hi els delegats de la susdita comissió.

CONFERENCIA

El doctor N'Humbert Torras, donarà una conferència en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, el vinent diumenge, a les onze del matí, la qual formarà part de les que s'han donat anteriorment en el Cicle de Conferències d'Orientació Nacionalista, que ha organitzat la Secció Permanent de Propaganda de l'esmentat Centre.

Aquesta conferència, a part de la personalitat de l'orador, permet assegurar un interès molt gran per tal com es desenrotllarà un tema altament interessant.

Butlletí internacional

3 de gener de 1923

LA PROPOSICIO ANGLESA Informacions oficials de París anuncien que el projecte del Govern anglès per a l'arranjament de la crisi econòmica i política europea no ha estat rebut amb satisfacció pel Gabinet francès. La tesi britànica és rebutjada per l'opinió francesa. Ni en l'esperit que la informa ni en els detalls que proposa, el projecte anglès no sembla plaent als francesos, als quals creuen que la seva acceptació equivaldria a una revisió injustificada i prematura del Tractat de Versalles.

Comencen, doncs, les converses de París amb un desacord absolut entre els governs d'Anglaterra i França. Aquest desacord esdevé més greu encara als moments actuals, quan la Conferència de Lausana ha arribat a un punt crític i les notícies que el telègraf ens trameta de Constantinoble i Angora revelen una situació gràvida de perills imminents.

Cal reconèixer que la proposició anglesa ha estat inspirada pels impulsos més generosos. Mr. Bonar Law, rectificat en aquest punt concret la política del govern anterior, s'identifica en la famosa nota de Mr. Balfour, es decanta a tractar amb una generositat gairebé sense precedents la qüestió dels deutes interaliats a condició que les Potències vencedores arribin a un acord absolut i definitiu amb Alemanya.

La premsa oficial de Londres ha dit suara que Anglaterra complirà tots els seus compromisos amb els Estats Units, als quals pensa pagar íntegrament les sumes que li reclamen, però accepta l'eventualitat de renunciar a cobrar els seus crèdits contra els aliats del continent, si França i Itàlia faciliten l'endeutament econòmic d'Europa, que interessa igualment a tots els pobles, vencedors, vençuts i neutrals.

Aquesta generositat inicial d'Anglaterra li dona una enorme autoritat moral per a defensar el seu projecte. Anglaterra és el país ex-belligerant que ha demanat dels seus contribuents, i n'ha obtingut, els sacrificis més feixucs i els impostos més onerosos. Les sumes que els altres aliats deuen a Anglaterra, i que Anglaterra es prepara a condonar, són molt més quantioses que les sumes que Anglaterra deu als Estats Units, i que pensa pagar íntegrament.

No coneixem encara els detalls dels projectes francès i italià presentats a la conferència de París. Informacions oficials de l'Agència Havas diuen que el projecte italià s'acosta més al projecte francès que a l'anglès.

La proposició anglesa probablement coincidirà fonamentalment amb el projecte presentat el mes d'octubre a la Comissió de Reparacions per Sir John Bradbury amb l'objecte d'aconseguir l'estabilitat del marc i la restauració de les finances alemanyes en forma que habiliti la República germànica per a pagar la major quantitat possible.

Cal esperar que aquestes hores seran aprofitades eficaçment per a escurçar les distàncies entre el criteri britànic i la concepció francesa. Tal volta el projecte italià pugui esdevenir una mena de síntesi entre la tesi britànica i l'antitesi francesa.

Si persisteix el desacord actual entre Anglaterra i França, no fóra possible acabar amb el desnivell dels pressupostos i la inflor monetària que impedeixen la reconstrucció efectiva d'Europa i repercuteixen en l'economia universal. El projecte anglès cerca generosament la solució integral de la crisi. El projecte francès tendeix a perpetuar en una situació nominal de pau un estat efectiu de guerra. El govern de Londres tem, no sense raó, que el projecte francès complicaria enormement la situació actual i impediria al capdavant que França pogués cobrar les quantitats que, en concepte de reparacions, tan justament li pertocuen.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Questions socials

CONGRES DE TREBALLADORS DEL OAMP DE CATALUNYA

La «Unió de Rabassaires de Catalunya» ha organitzat per al proper dissabte, diada dels Reis, un Congrés el qual se celebrarà a Barcelona, al Teatre de la Marina (Barceloneta). S'han encarregat les ponències als senyors Duran Canameras, Carreras Candi i Ventós, les quals versaran sobre terrenys comunals, roturació de terrenys incults, redempció de càrregues que pesen damunt la terra i crèdit agrícola.

Per a facilitar l'assistència al Congrés i donat el gran nombre de pàgases que han manifestat desigs d'assistir-hi, hi haurà trens especials que sortiran dissabte al matí de Vilanova, de Vilafranca i de Martorell (tren petit).

OBRERS EN VAGA

Ahí al matí van declarar-se en vaga 22 obrers de la fundició Indústries Siderúrgiques de Can Tunis. Els vaguistes demanen augment de jornal.

LES SUBSISTENCIES

El governador vau reunir ahir matí els inspectors de subsistències, donant-los instruccions concretes perquè perseguixin tota mena de defraudacions en el pes i venda de gèneres que no reuneixin les condicions degudes.

També els va ordenar que visitin les cambres frigorífiques i posin multes als que no les tinguin en bones condicions.

ELS DEPENDENTS DE FARMACIA

La Junta local de Reformes Socials de Barcelona, contestant una nota publicada a la premsa diària a prec, segons sembla, de l'Associació Professional de Dependents de Farmàcia, fa constar:

Primer. Que en l'acord sobre l'horari d'obrir i tancar les farmàcies de la capital, adoptat pel Col·legi Oficial de Farmacèutics d'aquesta «provincia» i autoritzat per aquesta Junta en la seva sessió del dia primer d'octubre de l'any 1921, apareix la signatura del president de dita Associació i el segell de la Societat junt amb la de la representació del Col·legi.

Segon. Que la facultat de vetllar vuit hores no correspon a aquesta Junta, sinó als inspectors dependents de la Direcció General del Treball i Inspecció.

Tercer. Que tampoc correspon a aquesta Junta la missió de fer complir els convenis de caràcter civil i contractual sobre sous i salaris acordats entre farmacèutics i dependents, ja que les lleis atribueixen aquesta comanda als Tribunals Industrials.

LA PRESIDENCIA DE LA PATRONAL

El president de la Federació Patronal, senyor Graupera, ha presentat la dimissió del seu càrrec.

El senyor Graupera portava en la presidència prop de quatre anys i ben motivat la dimissió, les dissençons sorgides en l'esmentada Federació.

A MATARÓ

Komuniquen de Mataró que s'han reunit els obrers de les fàbriques de cartó, acordant organitzar-se en Sindicat Lliure.

Per la Unió de Sindicats Lliures de Barcelona, parla el company August Laguna, donant-los orientacions per a la lluita social.

Notes de la Generalitat

El senyor Culi i Verdagué, secretari de la «Revista de la Vida Municipal», va estar a visitar els senyors Puig i Cadafalch i Vallès i Pujals per a fer-los donació dels primers exemplars d'aquella «Revista» que comença de publicar l'«Escola d'Administració de la Mancomunitat».

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'Hisenda:

Informe al senyor governador respecte del recurs formulat per don Josep Farré, contra l'acord de l'Ajuntament de La Granada, pel qual se'l declara responsable, junt amb altres vocals de la Junta general del repartiment de la dita població, de la quantitat import de les despeses de locomoció i dietes devengades pel comissionat de la Delegació d'Hisenda que confeccionà el repartiment de la citada població per a l'any econòmic de 1919-20.

Idem idem sobre un recurs d'alçada interposat per don Ramon Suterrà, contra un acord de l'Ajuntament d'aquesta ciutat, pel qual se li exigeix el pagament dels drets corresponents per la suposada col·locació de dos focus elèctrics a la façana del seu establiment instal·lat a la casa número 83 del carrer de Sant Pau.

La Comissió Provincial ha despatxat el següent dictamen:

Informe en l'expedient relatiu a l'autorització sol·licitada per don Jacint Esteve Fontanet per a transportar electricitat a les fàbriques Biosca i Figuerola, situades a Calaf.

Ahir a la tarda va reunir-se el Consell Permanent de la Mancomunitat sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

El diputat senyor Nogués i Cometa ha dirigit una carta a l'alcalde de Perelada fent-li present que l'Ajuntament de la vila ha de reparar la destrucció de la casa posada en una plaça a la memòria d'En Valenti Almirall.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'afermat de la carretera de Vil·la al confí de Girona en direcció a Sant Hilari, quilòmetres 4 al 7, que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 28.129 pessetes, ascendint a 1.406'45 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a prendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de quatre mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

L'acte de la Barceloneta

Pel Casal Nacionalista de la Barceloneta han estat adreçades comunicacions a les entitats adherides a la Lliga Regionalista de tot Catalunya, convidant-les a l'acte inaugural del seu estatge.

També hi han estat convidats particularment els nacionalistes que exerceixen càrrecs d'elecció popular.

A la Secretaris del Casal es reben nombroses comunicacions demanant antecedents dels actes preparats per a la dita diada i anunciant l'assistència a la conferència del senyor Camí de nodrideres representacions i delegacions.

També són molts els organismes adherits a la Lliga que trameten l'adhesió a l'acte.

L'entusiasme despertat pel transcendental acte organitzat pel Casal, d'acord amb la Comissió d'Acció Política de la Lliga, és extraordinari.

En Josep Morera i Ferrer

Ja feia temps que el nostre estimat amic el regidor nacionalista En Josep Morera i Ferrer, elegit pel districte cinquè, estava afectat d'una afecció que li impedia de dirigir el seu important establiment de drogueria i de concórrer a la Casa Comunal.

Ve passar una llarga temporada a les seves propietats agrícoles de Torroelles de Foix, allunyat de tota preocupació, i la malaltia no cedia; ans al contrari, s'agreujava amb la

solitud del camp, i malgrat les recomanacions familiars i dels facultatius, retornà a Barcelona, on va morir sobtadament ahir a la matinada.

La desastrosa nova ens ha causat un gran dol perquè era una persona que gaudia de tota mena de qualitats personals simpàtiques i sentia entusiasme pels nostres ideals.

El poc temps que va poder dedicar a exercir el càrrec consistorial demostrà una bona voluntat admirable que prometia un excel·lent regidor.

A la desolada família i a tots els nostres companys del districte cinquè el nostre més sentit condol i tots preguem a Déu que rebí l'ànima del difunt a la seva Santa Glòria, que prou es mereix per les seves excel·lents virtuts.

Han estat nomenats mestres en propietat de Costix (Balears), Manuel Pineda Lozano; Aviant (id.), Ferran Fluxà; de Sant Antoni Abat (id.), Lluís Pérez; d'Olván, Antoni Benito; Vil·lach; de Vil·lada, Josep Sirvent Baeza; de La Figuera (Tarragona), Josep Marian Castell; de Pisanant (id.), Adolf Valera Cervera; i de Sant Josep (Balears), Rafael Marín Silvestre.

El rector ha rebut 500 pessetes de la casa J. Uriach i C., perquè les destini als fins benèfics de l'Hospital Clínic.

També ha rebut 500 pessetes dels senyors Fills de Solà i Sert per al mateix objecte.

Ha estat nomenat professor auxiliar de l'Institut General i Tècnic En Jaume Marcet i Riba.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'afermat del camí de Manlleu a la Gleva (Masies de Sant Hipòlit), que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 47.760'06 pessetes, ascendint a 2.388 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a prendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de sis mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Les proposicions, redactades segons el model que figura a l'expedient i esteses en paper segellat de la classe octava, reintegrat amb una polissa de pesseta de la Mancomunitat, hauran de presentar-se al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'afermat del camí de Manlleu a la Gleva (Masies de Sant Hipòlit), que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 28.129 pessetes, ascendint a 1.406'45 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a prendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de quatre mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Les proposicions, redactades segons el model que figura a l'expedient i esteses en paper segellat de la classe octava, reintegrat amb una polissa de pesseta de la Mancomunitat, hauran de presentar-se al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'afermat del camí de Manlleu a la Gleva (Masies de Sant Hipòlit), que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 47.760'06 pessetes, ascendint a 2.388 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a prendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de sis mesos.

Dietari històric 4 gener de 1807

NEIX A BARCELONA EL MUSIC BALTASAR SALDONI

Vull dir tres anys de vida, donen una valor a una obra realitzada. Els visqués en Saldoni intensament, i al final de la seva vida fou un martir, un incompres, un precursor. De nen, ahirne de les escolanetes de les esglésies de Santa Maria del Mar i del Pi, va sortir-ne per a entrar en la del monestir de Montserrat fins l'any 1829. Deixeble de Queralt i de Mateu Ferrer, cursà, sota l'ura direccions, la composició i l'orgue.

Va enamorar-se d'un somni encara avui no realitzat: crear l'òpera espanyola. Amb en Carnicer i l'Esteva intentà donar vida al drama musical de la Península, i primer a Barcelona i després a Madrid, revela els seus coneixements tècnics, votat d'un ambient no sols depressiu, sinó contrari.

Per a viure, li calgué acollir-se a càrrecs oficials, i així el veiem mestre de cant del Conservatori de Madrid i director d'orquestra al Teatre del Príncep. En aquestes condicions estrenà les seves òperes: «Permestra», «Cleòmetre», «Regina de Siro», «Saladim i Clotilde», «Borbó» i «Guzman el Bueno». Tot això fou anterior a l'any 1845.

Després es dedicà a la sarxuela, i en aquest gènere escriu «El Rey y la costurera», «La Corte de Mònaco», i «Los maridos en las máscaras o no mas bulles» (1859-64).

Per a tenir idea de la seva obra musical, basta dir que escriu 51 òbres religioses i 122 de caràcter profà.

Literat al mateix temps que músic, va concebre la idea d'escriure unas «Efemerides de músicos españoles», que més tard transformà en els quatre volums del seu celebrat «Diccionario biográfico-bibliográfico de efemerides de músicos españoles», per a la publicació de la qual confessà que havia tenid que desprender-se de alhaja estimadíssima i comprometer el porvenir de sus hijos para dar comienzo a la obra.

Es autor d'un «Nuevo método de solfeo y canto», d'un opuscle en contrària a l'expulsió sobre l'òpera espanyola pel mestre Arenjón i Barbieri, i d'una notable «Reseña histórica de la escuela de la Virgen de Montserrat».

El seu concepte del patriotisme, que no li permeté de fer estrenar les seves òperes a Itàlia, i una fermesa de caràcter no comuna entre els artistes i la gent de Madrid, li feu portar una vida molt estreta. Honorat amb l'ingrés a la Real Academia de Sant Ferran, en els seus darrers dies hagué de viure d'una pensió atorgada per la infantessa Isabel de Borbó, i (com digué el musicògraf Peña i Gudi) «no quedant-li més recurs que la seva catedral de cant al Conservatori, la vida sedentaria, el silenci i l'obscuritat».

Mort a Madrid l'any 1880. El seu nom no hauria de restar en l'oblit, i en la revisió de les veles catalanes seria obra justa fer-lo revivre, estudiar la seva obra i honorar el vell i savi mestre.

ESPIGOLAIRES

A l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou

LA CATALANITZACIÓ DEL NOSTRE POBLE

Tingué lloc, en aquell important centre de l'organització de la Lliga Regionalista, la conferència que, tractant de la «Catalanització del nostre poble», fou confluïda a En Josep M. Ginesta, de la Joventut Nacionalista de Barcelona, amb al qual acte ha quedat clos el cicle de conferències que amb tant d'èxit s'hi ha desenrotllat.

N'Emili Daunes, president de la Joventut de l'Ateneu, féu la presentació del conferenciant, i tot seguit el senyor Ginesta, després d'elogiar l'Ateneu per la seva tasca catalanitzadora, i d'evocar el record de quan, formant en les rengleres de l'Agrupació Escolar Robert, tingué ocasió de pal·lejar la decisió nacionalista de la gent d'aquella barriada; digué que si els catalans tinguessin sempre present la història de llur Pàtria, se sentirien tots catalanistes: història que l'Estat no ens ensenya per l'inte-

Notes del Municipi

RECAPTACIÓ COMPARADA

Segons nota facilitada pel president de la ponència d'arbitris indirectes, tinent d'alcalde senyor Barbey, la recaptació obtinguda per l'arbitri sobre càrns i líquids durant el tercer trimestre de l'actual exercici econòmic ascendeix a 5.538.345'02 pessetes, que, comparada amb la de 1.886.337'91 pessetes, que s'obtingueren en igual període anterior, resulta un augment de recaptació de 652.107'11 pessetes a favor de l'exercici actual.

DEMOGRAFIA

Segons estadística facilitada a l'Alcalde per la Jefatura de l'Institut Municipal de Demografia han ingressat durant el passat mes de desembre en el padró de pobres 332 famílies per a rebre assistència del Cos Mèdic Municipal, classificades com segueix: Barcelonins, 54; de la resta de la regió, 51; valencians 34; murcians, 97; aragonesos, 32; balears, 3; bético-estremenys, 12; castellans lleonesos, 20; galles, 4; bascos, 4; i estrangers, 1.

SUBHASTA

S'ha celebrat la subhasta relativa a la construcció de un mur de contenció de terres a la barriada del Carmel i lloc denominat Sant de les Bruixes, sota el tipus de 32.173'39 pes-

setes. Fou adjudicada a don Manuel Sallés Comellas per la quantitat de 39.963 pessetes. Autoritzà l'acte el notari don Cesarí Martínez Conde, essent presidida pel regidor senyor Tusquets.

VISITES

Ha visitat al senyor alcalde una delegació de la Junta de l'Ateneu Obrer del Districte II, composta dels senyors Clapera Pujol i doctor Fuster, acompanyada del tinent d'alcalde del districte, senyor Barbey, per a interessar la seva assistència per a presentar la Calvalcada que per al dia de Reis organitza l'esmentada entitat. No essent-hi possible a l'alcalde assistir-hi personalment, ha delegat la seva representació en els regidors pel dit districte senyors Barbey i Sabater.

També l'ha complimentat, felicitant-lo, per l'entrada d'Any Nou, el delegat del ministeri del Treball a Barcelona, doctor don Jaume Algarra.

Dimarts, va visitar a l'alcalde el gerent de «La Jornada Deportiva», don Angel Milla, per a oferir-li la presidència honorària de la gran prova atlètica «Premi Jean Bouin» quart any, que se celebrará el pròxim dijous al matí amb sortida d'Esplugues i arribada al parc d'aquesta ciutat, davant del monument a Prim.

ent-les al caciquisme que encara cam-
pa.

Féu l'elogi de les institucions de cultura de la nostra terra, palesant el gran bé que en la matèria irradija dels dos fogars cabdals, la Mancomunitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. Convé que el poble les conegui, no sols de referència, sinó de prop, fent visites col·lectives i servint-se de tants organismes creats per tal de treure'n el màxim profit. Recalcà que la base fonamental per atènyer la catalanització del poble era el foment de l'Escola Catalana fent-ne la propaganda, enviant-hi la mainada o aportant-hi els cabals.

Anà desgranant la forma en què els nacionalistes s'havien de valer de les distintes manifestacions de la vida catalana per a intensificar la catalanització de tots els estaments. Va elogiar la tasca catalanitzadora que en l'ordre religiós i patriòtic acompleixen els Pomells de Joventut. Digué que els catalans s'han de corregir de la dèria per esbarjos completament exòtics al país, posant a la picota, com una vergonya, les curses de braus i recalcant la conveniència que a l'estranger no ens confonguin en un comú denominador. Digué que donava bo de veure el creixent entusiasme per l'esport, en el qual el nostre jovent, tot buscant-hi l'esbarjo i la salut del cos, ha vingut a trobar l'abrandament de l'esport, ja que, ultra l'interès que hi té, cada deportista català es deleix pel triomf de la bandera del seu club, manté el jovent en constant vibració patriòtica, i en un poble d'ideals convé que tothora hi hagi un jovent ardit i entusiasta. Afegí que cal interessar el poble per l'art i el teatre de la terra, fent que senti el conreu del seu esperit en les festes poètiques i literàries, que foren les precursores del moviment polític.

Palesà com a Catalunya són legió els cantants i, considerable la floridat d'orfeons, dient que poble que canta és un poble optimista i esperançat en el seu esdevenidor. Cal arreconar cantades que avui no ens emocionen, per altres de calent patriòtic, i que tinguin tot l'aire de la terra. Cal que tot el jovent català senti també les seves preferències per l'altosa dansa nacional abans de practicar-ne d'altres d'importació, que són tota una tècnica.

Als deures que en l'ordre privat tenen els catalans per tal d'estendre i enfortir la catalanització del poble, ha d'afegir-s'hi els que els atanyen en la vida pública i corporativa i, tots els que ocupin llocs directius en corporacions i associacions de tota mena, han de catalanitzar-ne la vida interna i de relació, amarrant tota la terra de catalanitat. Féu l'elogi dels modestos desconeguts que fan pàtria, i d'una manera especial d'aquells que tenen l'esperit de continuïtat en l'esforç, ja que no arriben millor a la fita els que més corren sinó els que menys es cansen.

Amb una visió de la nostra terra completament catalanitzada acabà el conferenciant la seva dissertació. Fou molt aplaudit.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Els conflictes dels contramestres

Ha visitat al governador una comissió de la Societat de Contramestres «El Radium» per assabentar-lo dels temes del conflicte que tenen plantejats amb la Federació de l'Art Textil.

Vaga

S'han declarat en vaga 600 obreres de la fabrica de telixos «Serra i Batet», per divergències amb la gerència per qüestions de sous.

PENINSULA

BANQUET DIPLOMÀTIC AL PALAU

Madrid, 4, 12:30 matinalada. Aquesta nit s'ha celebrat al Palau el banquet amb el qual tradicionalment, i amb l'objecte de festejar Cap d'Any, S. M. el Rei obsequia el cos diplomàtic estranger, amb assistència d'una representació del Govern espanyol i dels seus personatges polítics. Aquest banquet no s'havia celebrat durant els anys de la guerra europea, i el d'ara s'efectua el 3 de gener, perquè el 2, data d'ahir, en què properament, no essent el primer, havia d'efectuar-se, fou el dia en què presentà les seves cartes acreditatives al Rei el nou ambaixador d'Itàlia, que avui assisteix ja, com a tal, al lliure acte palatí.

El banquet s'ha celebrat al menjador de gala i constava de 80 coberts. No hi assisteix la Reina donya Maria Cristina.

Vet aci, els principals líders de la política.

Dreta de S. M. el Rei: Infantesa donya Isabel, Nunci de S. S., ambaixador de Bèlgica, ambaixador de França, senyora del ministre d'Estat, president del Consell, senyora del ministre de Polònia, ministre de Suïssa, senyora de l'encarregat de Negocis de Finlàndia, ministre del Japó, marquesa de Castel-Rodrigo, ministre de Portugal, dama de guarda amb la infantesa donya Isabel, duquessa de Mandas, encarregat de Negocis de Dinamarca, dama particular de la Reina, sots-secretari del Ministeri d'Estat, gran de guarda del Rei, duc de Vista Hermosa.

Esquerra de S. M. el Rei: Duquessa de Talavera, ambaixador de la Gran Bretanya, ambaixador dels Estats Units, senyora de l'infante de Suïssa, ministre d'Estat, senyora del ministre de Xile, ministre dels Països Baixos, senyora del ministre de Venezuela, ministre de Grècia, senyora del primer introductor d'ambaixadors, encarregat de negocis de Finlàndia, primer introductor d'ambaixadors i duc de San Pedro de Galatino.

Dreta de S. M. la Reina: Infant don Ferran, ambaixador d'Alemanya, ambaixador dels Estats Units, ambaixador de l'Argentina, senyora del ministre de Suècia, ministre de Cuba, senyora de l'encarregat de Negocis de Colòmbia, ministre de Suècia, dama de la Reina, comtessa de la Vianza (que avui fa la primera guarda), ministre de Polònia, senyora del segon introductor d'ambaixadors, encarregat de Negocis del Perú i encarregat de Negocis de Venezuela.

Esquerra de S. M. la Reina: Infant don Felip, ambaixador d'Alemanya, ambaixador de Bèlgica, duquessa de San Pedro de Galatino, senyora de cambra major de Palau a causa del dol que guarda la duquessa de San Carlos per mort de la seva neboda la marquesa d'Isasi, ambaixador d'Itàlia, senyora del ministre de Xina, ministre de l'Uruguai, senyora de l'encarregat de Negocis de Mèxic, ministre de Xina, marquesa de Viana, ministre de Xile, duquessa de Vistahermosa, encarregat de Negocis de Bolívia i comandant general d'Alabarders.

Als caps de taula hi havia el cap superior del Palau, marquès de la Torreclilla i el majordom major de la Reina, marquès de Bendaña.

No hi ha assistit el cavalleris i monter major marquès de Viana (hi havia la seva senyora), a causa d'un

lleuger accident en la cadera a la qual va assistir, acompanyant el Rei, dilluns propassat.

Després del banquet, durant el qual la banda de música del Rei Cos d'Alabarders ha executat un ecollit programa, els Reis han rebut tots els secretaris i agregats militars i navals de les Ambaixades i Legacions estrangeres.

Finalment, hi ha hagut concert, en què han intervingut celebres artistes del Teatre Real.

EL TEMPS

Una borrasca travessa pel Nord d'Europa.

A Espanya hi ha un nucli de perturbació poc intens, amb núvols i algunes pluges isolades.

La temperatura màxima d'ahir fou de 18 graus a Múrcia i Sevilla i la mínima d'avui un grau sota zero a León, Burgos i Soria.

A Madrid, la màxima d'ahir fou de 10,7 i la mínima d'avui 2,6 graus.

Temps probable per a demà: a Cantàbria i Galícia, ruixats; al Centre, temps insegur; a Andalusia, bon temps.

CONTRA EL DECRET D'EN ROMANONES

«La Voz» diu que han estat al Palau el Nunci de S. S. i el director de «El Debate», senyor Herrera, sens dubte, per a parlar al Rei de l'anunciat decret de protecció al patrimoni artístic que hi ha a les esglésies; però no el pogueren veure per estar el monarca de caceria. I recull un rumor, circulant aquesta tarda, que, davant de determinades resistències, el comte de Romanones es proposa modificar el seu projecte de decret.

A propòsit d'aquest afer, «La Epoca» coincideix, en son article de fons amb els raonaments exposats per «El Debate», i diu que sota pretext de defensar el patrimoni artístic del país no es pot caure en el greuge indigne al dret en coses sobre les quals no pot atribuir-se rectament el caràcter, ho mica fixar-se molt igualment, per a no oblidar això amb el que pogués ésser traça insuperable per a la indústria d'artístics oficis que tenen importància en el treball espanyol.

EL GENERAL BURGQUETE

Demà arribarà a Madrid el general Burguete.

L'estació acudirà a rebre'l el ministre de la Guerra.

No sobem l'interès que pugui tenir el senyor Alcalá Zamora a entrevistar-se amb el general Burguete quan aquest arribi, havent sortit a la «Gaceta» el Decret de la substitució de l'Alt omissari.

Qui sap si aquests dies ha arribat a oïde adol Govern el rumor que el general Burguete insisteix a publicar la memòria que va llegir als ministres sobre la seva actuació al Marroc; i com que ara això podria ésser perillós, car se sabrien alguns antecedents que es relacionen amb l'actual Govern, el ministre de la Guerra provarà de dissuadir el general Burguete del projecte que té.

L'haver sortit avui en la «Gaceta» el decret amb el nomenament d'Alt Comissari a favor del senyor Villanueva, amb tot i la seva malaltia, revela que el Govern ha volgut donar al País la sensació que ha d'ésser un comissari civil qui ocupi el càrrec.

El Decret fa signar-se el dia 31 de desembre i per deferència al general Burguete no s'ha fet públic fins que ha abandonat la terra africana.

ELS FERROCARRILS

«La Revista Financiera», com sempre, en aquesta època, es dedica a estudiar quins són els resultats immediats de l'exploitació de les nostres grans xarxes ferroviàries en l'exercici que ha finit.

Pel que toca al Nord, una d'aquestes xarxes, assegura que l'any actual acaba amb un resultat financer molt semblant al del passat any 1921, de manera que gairebé pot afirmar-se que també el dividend serà de 22 pessetes en brut, o sia, amb els impostos a deduir a càrrec dels accionistes.

L'augment en les despeses està ben classificat i és lògic que així succeeixi, puix si bé el concepte del carbó ha baixat força, però, no tan com sembla, en canvi els conceptes de reparació i renovació de material fix assenyalen inversió considerable de fons en 1921, es féu la renovació de carrils en 31 quilòmetres, i en l'any actual en

140, estan també fet tot l'acopi per a l'establiment de la doble via des de Palencia a León com complement de l'electrificació del port de Pajares.

Demés està acordat també l'establiment de la doble via de València a Xativa, la qual obra es començarà de seguida i continuarà l'establiment alximalaix de la doble via de València a Castelló.

A aquest efecte el Nord té celebrat un contracte amb Altis Fornes de Biscaia per al subministre de 15.000 tones de carrils de 45 quilos que permetrà realitzar una renovació o establiment de doble via en 166 quilòmetres per any.

Quant als ferrocarrils de Madrid a Saragossa i Alacant, assenyalen un augment de 73 milions de pessetes en els ingressos, i si bé les despeses no poden puntualitzar-se aproximadament, podem assegurar, amb tot, que el dividend per al bienni de 1922 serà exactament com el de 1921, ço és, 24 pessetes net per acció, o sia amb despesa de carbó a la Companyia.

També la companyia del Migdia imprimeix gran activitat als seus plans de renovació del material fix en les línies de Córdoba a Sevilla, diversos empalmes i altres sessions, proposant-se també, tan de presa com li sigui possible, que aquest complement renovat amb carrils de 45 quilos l'espina dorsal, anomenem-la així, del sistema ferroviari, o sia la línia de Portbou a Barcelona, Saragossa Madrid, i Sevilla, tenint també celebrat, com el Nord, un contracte de subministre de 15.000 tones de carrils amb Altis Fornes de Biscaia.

Dues obres de gran importància, quasi ultimada ja la una, i en actuació de preparació l'altra, atrauen l'atenció de la companyia de Madrid Saragossa i Alacant: la gran estació de classificació de Villaverde i l'exploitació de l'estació de Barcelona per al gran tràfec.

L'estació de classificació de Villaverde ateny una extensió compresa entre Arroyo Abroñigal, Pont de Vallescas i Villaverde, amb una despesa aproximada de 25 milions de pessetes, comprenent tot l'utillatge i elements necessaris per a la importància que l'estació ha de tenir.

S'espera que a últims de gener ja podrà entrar aquesta estació, però fins a mitjan any pròxim no podran estar en servei els enllaços de les línies de circumval·lació.

Per a donar idea de la gran importància de l'estació de classificació de Villaverde, bastarà dir que quan estigui construïda, ja no entraran a Madrid cap tren de mercaderies, sino solament els vagons destinats a gran velocitat de la línia del Nord.

Quant a l'estació de Barcelona, la Companyia es prepara amb temps per al gran tràfec de viatgers i mercaderies que determinarà indubtablement l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques que ha de celebrar-se a Barcelona en 1925, i també l'Exposició Ibero Americana de Sevilla; car, si bé gran part del tràfec d'aquesta última serà marítim, es indubtable que una gran part dels viatgers que visitaran Espanya es traslladaran de Barcelona a Sevilla per ferrocarril.

GRIM D'UN CARRABINER

Estepona. — Quan practicaven servei de vigilància una patella de carrabiners de servei en aquesta població, un d'ells, anomenat González, en funcions de caporal, ha estat mort pel seu company.

L'agressor s'ha presentat al cap del lloc.

S'ignoren en absolut les causes de l'agressió.

DE LARRAIX

Larraix. — S'ha disposat que els individus del reemplaçament de 1920 que han d'ésser repatriats per estar ja tants anys en servei, surtin cap a Espanya sense esperar els que han de reemplaçar-los.

La disposició ha causat gran joia entre els interessats.

ENTERRAMENT

Bilbao. — A les quatre de la tarda s'ha efectuat l'enterrament del cadàver del doctor Medinaveitia des de la casa del difunt a l'estació d'Alum.

L'enterrament ha constituït una veritable manifestació de dol.

Presidia el president de la Diputació que anava acompanyat de les

demés autoritats locals i nombroses representacions de la classe obrera.

La comitiva es dirigí a l'estació on el ferretre fou col·locat en un vagó del tren que l'ha de portar a Oñate.

ATEMPAT

Leon. — Varis joves del poble de Valcoman atemptaren contra l'alcalde de Camponuria causant-li greus ferides.

Es desconeixen detalls d'aquest fet, que ha causat gran impressió al veïnat.

LLOYD GEORGE

Algeciras. — Lloyd George ha passat tot el dia a Tarifa i ha visitat distingidament el palau de Guzman el Bueno, del qual tragué nombroses fotografies.

Lloyd George contemplà una estona, amb els prismàtics, el bellíssim panorama que ofereix l'Estret, a l'extrem del qual es destacava Ceuta i Tànger amb la blancor dels seus edificis.

El primer ministre anglès pensava passar el dia de demà a Ronda, però ara s'ha aplaça el seu viatge, que, segons una versió, no tenia altre objecte que passar fora d'aquesta ciutat durant l'entrevista que celebraran aquí el general Burguete i el senyor Villanueva.

El «Reina Regente» continua en la badia a disposició de Lloyd George.

ESQUADRA ANGLESA

Ferrol. — Notícies oficials rebudes en el consolat anuncien que una esquadra anglesa, manada per un contralmirant, visitarà aviat aquest port, estant s'hi set dies.

Es preparen algunes festes a honor de la oficialitat.

REPRESENTACIO MINAIRE

Madrid, 4, 2 matinalada.

El ministre del Treball ha signat una Reial ordre convocant les Cambres oficials minaires perquè designin representants en l'Institut de Comerç i Indústria.

TEATRAL

Aquesta nit s'ha fet al Teatre de la Sarsuela el benefici de Munió Alempi, estrenant-se l'obra «Sonzo cristiano» era muchacho alegre.

L'obra ha estat aplaudidíssima.

El teatre oferia un aspecte molt lluit.

Davant les insistent ovacions del públic, Alempi s'ha vist obligat a parlar i ha dit que l'èxit l'havia fet el públic amb a seva bondat, dispensant-li una acollida maternal.

En nom dels actors argentins ha expressat la seva gratitud al públic madrileny.

DE LA MORT DEL BISBE DE SIO

Al Palau s'ha sabut aquesta nit la notícia de la mort del bisbe de Sio quan s'estava celebrant el banquet de gala a honor del cos diplomàtic, suspensent-se el concert anunciat.

El cadàver del bisbe de Sio ha estat col·locat a la capella ardent, tantat en lúxus ferretre de caoba.

Els Reis visitaran el cadàver demà.

Durant tot el matí es diran misses a l'altar col·locat a la capella.

Es creu que l'enterrament serà demà passat i les tropes hi formaran.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

Davant del rebombori produït per l'anunciat decret del comte de Romanones sobre prohibició d'alienació dels objectes artístics de les esglésies, el ministre de Gràcia i Justícia ha dit que el mateix, tant si com no, car considera que no solament és legal i equitatiu, sino que respon a un estret esperit de justícia.

Aquesta tarda el Nunci de S. S. ha visitat el comte de Romanones, estudiant-se aquest que no s'hagin formulat queixes fins avui, quan el Nunci oh coneixia ja sis dies.

El comte sotmetrà el dilluns el Decret a la firma del Rei, havent, en el dia d'avui, introduït aquelles modificacions i correccions de detall acordades en el Consell d'ahir.

EL SENYOR UNAMUNO LESIONAT

Salamanca. — Quan don Miquel de Unamuno, acompanyat del rector de la Universitat de Madrid, enyor Caracciolo, es disposava a pujar a l'auto que els conduïa, ha topat amb el cap en la part alta de la carrosseria, produint-se una ferida que, per l'abundant hemorràgia, ha produït alguna alarma.

Traslladat a un dispensari d'urgència, ha estat assistit convenientment,

veient-se que la ferida no reventava la gravetat que en un principi s'havia cregut.

D'espectacles

Han arribat ja de Berlín tots els artistes que formen la companyia del Ballet d'Amunt del gel, que debutarà al Tivoli, a mitjans de la vinent setmana. Entre ells hi figuren el senyor Kreckow, veritable «as» del patí; el Pierrot; la Pierrette, notabilíssima parella de poles, creadores de danses clàssiques sobre pista gelada; i Laengs i Noemann, acrobates excèntrics d'exceptionals facultats, que executen perillositats i emocionants exercicis damunt del gel.

Un d'aquests dies començarà al Tivoli la instal·lació de la maquinària construïda expressament a Barcelona per aquest original i artístic espectacle.

Les proves de la pista de gel s'han efectuat a la casa constructora amb magnífic resultat.

Tant la Charlotte, primera artista del Ballet, com les altres parts de la Companyia, han començat els assaigs de «skating» i dansa.

El debut del Ballet ha despertat gran espectacle.

Nombrosos admiradors del gran tràgic Ernest Zacconi han coincidit en dirigir-se a l'empresa del Teatre Roma sol·licitant que gestioni de l'eminent actor italià que substitueixi una de les quatre funcions anunciades per una representació de l'«Otello», car aquella genial interpretació del personatge shakespearia produït en el nostre públic amb ha produït a tot arreu una emoció estètica que sols està reservada a evocar els grans col·locos de l'escena.

Musicals

En l'excursió i concert que l'Orfeó Gracienc portarà a terme el dia 7 del corrent a Vilafranca del Penedès, hi executarà un importantíssim programa, que ha despertat una gran expectació entre els entusiastes a l'art coral, que tant abunda a la comarca del Penedès.

Per tal que l'Orfeó Gracienc pugui ésser-hi tot el dia, importants elements s'han ofert espontàniament per a establir els orfeonistes barcelonins, donant així una prova de veritable germanor i de franca acollida als qui, guiats per un ideal artístic i patriòtic, hi van a fer demostració de les belles cançons de la terra i de les grans obres dels eminents compositors nacionals i estrangers.

De solennitat artística pot qualificar-se el concert que al Teatre Tivoli donarà l'eminent violoncel·lista Antoni Sala, el vinent diumenge, a les onze del matí, a profit de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ja que aquest as, així reconegut i aclamat pels grans públics de França, Amèriques del Nord i Sud, Espanya, i darrerament d'Alemanya, contadíssimes vegades ha deixat sentir-nos el seu meravellós art i la seva prodigiosa execució a causa dels molts compromisos que sempre té contrets i que l'obliguen a estar continuament allunyat de la nostra terra.

Però N'Antoni Sala, aquesta vegada fent gala d'una abnegació molt singular, ve a establir una obra altament benèfica, cultural i patriòtica, establint un Premi al seu nom, que serveixi per a costejar els estudis al jovent d'amdós sexes que tinguin reconegudes disposicions musicals i estiguin mancats de mitjans per a cursar-los. Bé, com ens comunica des de Berlín, a procurar la formació de músics patriòtics, hàbils en el seu art, però perfectes coneixedors alhora de l'idioma i de la història del país de la seva naixença.

Per tant, no dubtem que tan els amics de la música, de la cultura, com de la Pàtria, sabran correspondre com mereix el gest desinteressat que acaba d'oferir-nos aquest digne patriota, tant actiu de presència.

LES TERRES CATALANES

MASNOU

Festa d'homenatge a mossèn Jacint Verdaguer

Va tenir lloc en aquesta blanca i polida vila de la costa, un acte d'homenatge al nostre gran poeta mossèn Jacint Verdaguer.

Amb un dia clar va despertar-se la vila, veient-se ja des de molt matí els preparatius que el poble es disposava a fer per retre homenatge a aquesta glòria de Catalunya. Totes les cases dels carrers de Sant Cristòfol, Baix i Hortes i Fonta que ajuntats portaran el nom de Mossèn Cinto, lluen en els finestres penjolls de tots colors, i en moltes la bandera de Catalunya, demostrant amb això la joia i satisfacció que els veïns han vist envers d'aquell de l'Ajuntament donant el nom de l'excel·lent poeta als dits carrers.

A les onze del matí va organitzar-se la comitiva per anar a descobrir la llosa que senyalarà el començament del carrer de Mossèn Cinto. Precedits pels guardies de la vila, vestits de gala i la Banda Municipal de Música, va encaminar-se la comitiva cap al lloc de la festa. No es recorda a Masnou, a excepció dels actes patriòtics com aquest, un nomenatge a En Camil Fabra i Mestre, En Lluís Millet i en les Festes de la Poesia darrerament celebrades, haver vist una gentada tan grossa com la que va congregar a aquesta festa. La comitiva, com abans diem, no la podem anomenar així, doncs degut a que hi havia tot el poble en pes, podem qualificar-la de manifestació. En el seguici hi vèiem el batlle popular, el metge En Jaume Currell, el primer tinent d'alcalde, En Jaume Gibernau, els regidors En Josep Xuriach, En Manuel Colomé, En Jaume Pagès, En Pau Bertran, En Miquel Matalí, En Sadurn Jordana, i el secretari de la corporació En Josep Canudas; el rector de la parròquia, reverend Francesc J. Raventós; el jutge municipal, Francesc Pujades; el fiscal Pare Vidal; En Pere Sust i En Joan Sanjoan, pel Casino; En Damià Sampera i En Vicenç Cantó, pel Centre Choral; En Grau Poch, Puigseu, Pagès, Tabaràs, Roca i González, per la Calandria; En Joan Llampallas, Salvador Colomé i Salvador Grau, per la Casa Benèfica; En Teodor Estapé, per l'Associació Nacionalista; En Joaquim Piera i En Joan Valldeneu, per la Lliga Regionalista; En Pau Estapé, pel C. D. Masnou; els vicaris de la parròquia, reverends Manuel Roca i Raimond P. Maye; capellans de les capelles de les RR. MM. Escolàpies i Col·legi de la Sagrada Família; els pomells de Joventut Plançons Masnoubins i Perles Llevantines; el sots-caporal de somenent, En Salvador Estapé; el caporal de mar d'aquesta Ajuntament; el mestre de les Escoles Municipals, don J. Lladó; el president de la Cooperativa Tèxtil; En J. Prat, per l'Associació de Llogaters; En Grau Estapé, Feliu Arisa, Salvador Orta, Josep i Enric García, Felibà Maresma, Josep Sala, Grau Vilà, Joan Rosell, i una munió de persones que no acabaríem mai d'anomenar. En una paraula, pot dir-se que en la manifestació hi va congregar tot el que a Masnou val i representa alguna cosa.

Quan el cap de la manifestació va arribar al lloc de l'acte, la gentada que s'esperava va tributar a les autoritats de la vila i seguí una forta ovació.

Seguidament En Jaume Bertran i Estapé va llegir l'acte en que l'Ajuntament en sessió del 23 d'abril de l'any passat i a proposta d'En Pau Bertran, Jaume Pagès i Miquel Matalí, donava el nom de Mossèn Cinto, als dits carrers de la vila, estenent-se amb paraules d'elogi i recordança a l'homenatge. Va llegir unes cartes excusant la vinguada del canonge de la Seu de Vich, mossèn Jaume Collé i del marqués de Masnou. De seguida l'alcalde, En Jaume Currell, va descobrir la bandera catalana que tapava la làpida en mig d'una forta ovació i visques a Catalunya, mentre la banda de música tocava «Els Segadors».

El reverend rector, souyor Raventós, va beneir la llosa i el vicari reverend Maye, digué unes paraules recordant a l'homenatge com a patriota i virtuós capellà. Finalment el batlle de la vila, amb un eloqüent discurs, va contar les glòries del poeta com a pa-

Actes d'Afirmació Nacionalista

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EL JOU

El governador civil ha imposat una multa de 100 pessetes a un cafeter de la barriada del Serrallo, qui permetia que en el seu establiment es jugués.

La dita autoritat està decidida, segons ens diuen, a fer tancar els cafès i societats que reincideixin a consentir el joc després d'haver-los imposat una multa.

DE FUTBOL

Per a l'endemà de Reis s'anuncia un partit de futbol entre el Sparta i el nostre Gimnàstic.

ACCIDENTS DEL TREBALL

S'ha constituït una Mutua d'accidents del treball, presidida per N. Andreu Torres, i en serà secretari N. Esteve Tomás.

A LA DIPUTACIÓ

Ahí hi ha la Diputació ni la Comissió Provincial pogueren reunir-se per no comparèixer prou nombre de diputats.

LA POLITICA AL VENDRELL

Per als dies 7 i 14 de l'actual s'anuncien uns actes polítics al Vendrell.

El del dia 7 l'organitza la Federació republicana autonomista, i el del dia 14 el celebraran els elements nacionalistes disconformes amb la Federació esmentada.

ALTRES NOVES

De Tortosa comuniquen que ha estat detingut un individu anomenat Andreu Tuena, qui cometé un robatori de metall i joies a la fonda «El Sol».

—Ha estat nomenat registrador de la propietat de Montblanc En Domènec Barrió.

—Avui al matí s'han barallat, per qüestions de família, en Josep Llaizai i el seu cunyat Josep Ramon. Aquest darrer n'ha sortit amb una ferida greu, de resultes de dos trets de revòlver que l'altre li ha engegat.

La guàrdia urbana ha agafat l'agressor, deixant-lo a la presó, a disposició del jutge.

—Avui hem tingut un dia plujós, i la temperatura no és pas freda.

SABADELL

«El tribut», primer llibre de Joan Sallares

Joan Sallares, poeta exquisit, lloretat en moltes de les nostres festes literàries, ha publicat el seu primer llibre. Duu per nom «El tribut», i es presenta amb aquella bellesa característica en tots els treballs que sur-

Pujol que, darrerament, un peribidi ha publicat un gravat molt ben ideat, en el qual «A E C» creu que posant fronteres a Catalunya, Espanya fermaria els gossos amb llangonisses i que ningú treballaria allà dalt. (Rialles.)

El doctor En Francesc Muntanya, dels nacionalistes catalans de París, fa un parlament ben patriòtic, glorificant els pobles novament lliures, com Polònia, Irlanda, Txecoslovàquia, Estònia, etc., etc. Es condol que Catalunya no sàpess aprofitar els valuosos moments d'oportunitat quan va signar-se la pau de la gran guerra.

El doctor Muntanya té una fe i un convenciment segur que Catalunya recobrarà ço que li és propi de la seva essència nacional. Fou aplaudit.

El senyor Roig i Pruna fa un breu resum dels parlaments dels oradors, dedica unes paraules al programa de la Unió Catalanista, ataca durament l'Espanya política i acaba dient que no senti odi als castellans, mentre aquests ens respectin. Fa recordar que són molts els pares castellans que veuen llurs fills, nascuts a Catalunya, convertits en separatistes catalans. Ataca En Roig el tractat d'Utrech, tractat que acabà amb la Catalunya lliure.

Ressonant, al final de l'acte, els aplaudiments i els visques a Catalunya.

A Montblanch

Tingué lloc a la vila de Montblanch una diada patriòtica, organitzada per Nostra Parla, de Barcelona, amb motiu de celebrar una festa d'homenatge a la llengua catalana.

Hi assistiren de Barcelona els senyors En Domènec Pallerola, N. Elies Rogent i En Rafael Cardona.

A l'estació hi havia una nombrosa comissió de la Joventut Nacionalista per a rebre els oradors.

La formosa sala del Casal Nacionalista, a l'hora de la festa, oferia un aspecte bellíssim. En entrar els oradors el públic els va tributar una entusiàstica ovació.

Ocupaven la presidència, ultra els oradors, els senyors N. Albert Talavera, president de la Delegació de l'Associació Protectora de l'E. Catalana; mossèn Pau Queralt, conseller dels Pomells de Joventut; els senyors Pujades, Folguet, Poblet i altres de la Junta del Casal.

La primera part del programa la integrava una lectura de poesies escollides, al·lusives a la diada, que foren llegides bellament per joves de l'entitat nacionalista, els quals escoltaren grans aplaudiments.

Seguidament, N. Albert Talavera va adreçar la paraula al públic, fent ressaltar en el seu parlament la patriòtica significació d'aquella festa d'homenatge a la llengua catalana. Va demanar als nacionalistes de Montblanch llur col·laboració a l'hora gran de la veritable catalanització de la vila montblanchina. Així el nostre poble — afegí — donarà un exemple i complirà el deure suprem d'un bon fill de la Pàtria (Xardorosa ovació).

Parlà a continuació En Rafael Cardona. Començà dient que la doctrina de Nostra Parla és tot un programa pràctic de patriotisme. Assolir que tota els ciutadans de Catalunya servin el sentiment d'amor i veneració que es mereix la nostra llengua nacional.

Ja veieu, catalans de Montblanch, que els enemics ariven el foc. Cada dia són més nombrosos els grauges que fan a les nostres coses, a la nostra llengua sobretot. Ells, doncs, no la defensaran, no l'homenajaran, la llengua catalana.

Som nosaltres els que tenim el deure sagrat de sortir a defensar-la amb tota la força del nostre esperit. (Aplaudiments.)

Fa història de l'actuació nacionalista felicità la dona catalana de Montblanch, que fa acte de presència en aquella festa de Pàtria, i acaba dient amb accent enardidor: — Nacionalistes montblanchins, avui acaba l'any. Procurem, ara, que el nostre programa de la vida nova tingui l'eficàcia que un altre any, homenajant la llengua catalana, celebrem l'alegria de la victòria. (Gran ovació.)

Parlà després N. Elies Rogent, el qual va començar el seu parlament amb afirmacions entusiàstiques de nacionalisme. Tots els pobles de la nostra pàtria serveixen una tradició, un record memorable, que tenen un full d'or a la història de la Catalunya dissortada. Avui, a Tarragona, celebren una festa de commemoració a la memòria de llurs màrtirs catalans.

Els vostres avant-passats, que aleshores eren de l'exèrcit patri lluitaren heroicament i vessaren la seva sang en defensa de Catalunya. Bé prou que n'hi havia, de soldats d'aquesta bella contrada de la Conca de Barberà... Jo us demano, catalanes de Montblanch, un record i una prome-

triota i model d'homens que enlairen la nostra pàtria, fent que així sigui coneguda per tot el món. Una forta ovació va coronar el parlament del doctor Currell, retornant la comitiva cap a Casa de la Vila.

Pot enorgullir-se la vila de Masnou de l'acte que acabem de ressenyar, doncs festes com aquesta, honren i enlairen el nom d'un poble i posen a son nivell la cultura i patriotisme del mateix.

sa. Un record per als màrtirs de la llibertat de la Pàtria, i una promesa que clogui tota la vitalitat de la vostra ànima catalana. (Grans aplaudiments.)

Finalment, va parlar En Domènec Pallerola adreçant una salutació als patriotes de la vila de la Conca. Nosaltres, els nacionalistes de Nostra Parla, anem arreu de Catalunya, ciutats i viles, pobles i masies sembrant una llavor sagrada, i ho fem amb la tranquil·litat del que està segur que tota la terra és ben fecunda. A Montblanch ja estava plantada la llavor de l'amor a la Pàtria. La plantarem aquests montblanchins, benemerits del Casal Nacionalista. Nosaltres havem vingut a fer més sac. Havem vingut alhora a collir una flor de la planta benedicta. La flor de l'amor a Catalunya, que avui fervorosament ofrenem com a joia d'homenatge a la nostra benaurada llengua catalana. (Aplaudiments.)

Parlà extensament del problema nacionalista, i diu als catalans de Montblanch que no s'ha de perdre mai l'esperança. Desafortunadament, és veritat — afegí — que a Catalunya hi ha molts catalans que no coneixen ni saben què vol dir nacionalisme. Aquests, però, vindrà un dia que seran nostres. Els altres catalans que no volen combregar amb nosaltres després de demanar-los-ho, no podem dir-los catalans, malgrat que per una equivocació hagin nascut sota el cel de Catalunya. (Gran ovació.)

Termina encoratjant els ciutadans montblanchins, perquè davant la potent reacció nacionalista actual, es disposin a una tasca activa, enèrgica i formidable.

L'Orfeó Montblanchí, per a cloure la festa, interpretà un programa d'escollides cançons patriòtiques, fent-ho com de costum, respondent al prestigi artístic que gaudeix, excel·lentment. La bella composició «El rossinyol» hagué d'ésser repetida. «La sardana de la Pàtria», fou ovacionada amb entusiasme, que no és pot descriure. El mestre Vendrell fou aclamat.

La bella festa, de la qual hom servirà agrados record, acabà cantant-se «Els Segadors».

Nostra Parla ha deixat instituida a Montblanch una Delegació, amb el següent Consell Directiu:

Mossèn Pau Queralt, president; En J. Pujades, secretari; En J. Folguet, tresorer; N. Albert Talavera i En Josep Maria Poblet, vocals.

A Picamoixons

Després del miting patriòtic que a Montblanch havia celebrat la Comissió de Propaganda de Nostra Parla, dos dels seus elements, En Domènec Pallerola i En Rafael Cardona, organitzaren un miting d'afirmació catalana al poble de Picamoixons.

Demanaren el permís per a celebrar l'acte a l'alcalde En Lluís Robert, el qual digué que per a celebrar un acte en favor de la Pàtria i de la llengua catalana no calia demanar-li permís.

Prestà la seva valuosíssima col·laboració per a l'organització de la festa el director del novell orfeó «Renovació» de Picamoixons, En Joan Vilà, el qual, amb una comissió d'orfeonistes, anà gairebé de casa en casa, preguntant a tots els veïns que no manquessin al miting, després del qual preparava, per a donar més relleu a la festa, una cantada per l'Orfeó.

El president de la Societat Cooperativa Agrícola En Josep Albareda, en nom de l'entitat, autoritzà de bon grat els oradors perquè celebrassin el miting d'afirmació catalana a l'esplaiosa sala de l'entitat. El miting havia de començar a les tres de la tarda, però ja molt abans la sala era plena de gom a gom. Les escales del Casal eren plenes de públic que no podia cabre dintre. Més de trenta veïns es veleren obligats a roman-dre al carrer. Hi havia més de quatre-centes persones. Tot el poble en pes.

En Joan Vilà, director de l'Orfeó del poble, presentà escarmentant els oradors.

Els companys Pallerola i Cardona

parlaren extensament del problema nacionalista i de com hem d'estimar la llengua catalana. De com tots els catalans de Picamoixons que reben sempre les alenades purificadoras de la vall del Francolí haviem de sentir-se honorats de dir-se catalans. El miting durà una hora i mitja. A cada paragraf els oradors eren interromputs pel públic, que se sentia amarat d'un entusiasme indescriptible. En acabar el poble ovaciona els companys de Nostra Parla llargament i entusiàstic.

L'Orfeó «Renovació» cantà «Sota de l'Olm», «L'Emigrant» i la «Sardana de la Pàtria» que hagué d'ésser repetida. El públic aplaudint frenèticament i delirant, ovacionà el mestre Vilà. L'Orfeó, molts veïns, i la Junta de la Cooperativa Agrícola, acompanyaren els oradors fins al tren, tributant-los, en sortir aquest de l'estació, una afectuosa comiat.

Cal remarcar que els bons catalans de Picamoixons, accedint a la indicació dels companys de Nostra Parla, han fundat una delegació que té en projecte la catalanització dels retols i classes d'ortografia catalana. La Junta està constituïda així: president, Joan Vilà; secretari, Joan Domènec; tresorer, Nicolau Daimau; vocals, Lluís Paris, Jaume Serret, J. Albareda i Joan Petit.

A Caldes de Montbuy

Organitzat per l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy i el grup «La Barricada», de Barcelona, tingué lloc un miting a l'estatge del Casino Calderí.

Essent la sala plena de nacionalistes, gairebé tots obrers, va obrir l'acte el senyor Eduard Xalabarder, president de l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy, el qual feu una breu peroració sobre la finalitat de l'acte que se celebrava. Digué que no tenia pas cap caràcter polític, ni de divergències entre el poble calderí, i que sols portava l'ideal de la pàtria nostrada. Acabà, l'orador, fent grans elogis del qui fou fill de Caldes, doctor Eduard Xalabarder, essent aplaudit. Tot seguit el senyor Xalabarder cedí la presidència al representant de la Unió Catalanista, En Daniel Roig i Pruna, qui dedicà unes frases de sentiment per als malaguanyats patriotes el doctor N. Eduard Xalabarder, fill de Caldes de Montbuy, i el doctor En Martí i Julià, fill de Barcelona, i a tots els qui han sucumbit no oblidant un moment la pàtria.

En Domènec Latorre, del grup La Barricada, després de saludar el poble calderí, el Casino Caldense i l'Associació Nacionalista, en nom dels companys, fa un breu parlament.

Diu que, en iniciar l'acte, ha pensat únicament de fer soldats per a la pàtria.

En Fernández-Vidal digué que els catalans tenim una sola pàtria, i exhortà els obrers a deixar-se de lluites dirigides per elements forasters, i en parla manlleuada.

Ataca durament els qui, posant-se dintre de sindicats roigs o blancs, viuen a espalltes del proletariat, lamentant que les seves convocatòries no siguin fetes en la nostra parla, que és la dels catalans. (Ovació.)

Segueix dient En Fernández-Vidal que ell és obrer i català i que per això sent amb gran amor les reivindicacions obreres i la reivindicació de Catalunya. Acabà l'orador preguntant als obrers que lluitin per la llibertat de Catalunya i que sols així podran aconseguir llur benestar.

Parlà després En Joan Pujol, de la Joventut d'Esquerra Catalana. Tracta de les valors de les nacionalitats que darrerament han adquirit llur independència; fa un estudi de les característiques de Catalunya i al·ludeix la campanya que fa l'A. B. C., demanant que ens declarem «germans o estrangers»; que, en cas de declarar-nos estrangers, deixaran de protegir Catalunya amb les seves duanes. Nega que els espanyols protegeixin Catalunya. Si Catalunya posés una frontera s'rien la indústria i l'agricultura catalanes més protegides, fent tractats de comerç amb les repúbliques americanes i amb moltes nacions europees. Acaba dient En

ten de les màquines de «La Noogra-
fica».

«El tribut» és un aplec de proses
escalentes, que revelen la forta per-
sonalitat d'En Joan Sallarés, el qual
figura entre els capdavanters del mo-
viment cultural de la nostra ciutat,
i té ja un merescut prestigi entre els
joves intel·lectuals catalans.

La majoria de treballs que compo-
sen aquest llibre amable, sobretot
«L'aviada», «Primer capítol del poe-
ma d'una vida», «Flames d'amor i
pietat» i «L'incendiari», són obres
mestres en el seu gènere, i no cal dir
com el lector els llegeix de cap a cap
amb veritable fruïció.

El llibre porta vuit dibuixos de
N'Antoni Vila Arrufat, el més presti-
giós dels nostres artistes joves. Bé hi
escau la col·laboració d'aquest excel-
lent dibuixant en el llibre exquisit
d'En Joan Sallarés.

El volum d'aquests dos compatrio-
tes nostres és ben mereixedor de fi-
gurar en les llibreries més selectes,
i és de creure que tots els sabade-
llens de bon gust voldran adquirir-
la. És una presentació d'any nou ben
encisadora.

Pot adquirir-se — i es deu adqui-
rir per a correspondre al primer lli-
bre d'un excel·lent literat sabade-
llenc — a l'Acadèmia de Belles Arts
i a totes les llibreries sabadellenques.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

DETENCIO

En virtut d'una denuncia formu-
lada pel veí d'Alguairé Ignasi Ba-
dia, la guàrdia civil ha detingut i
posat a disposició del jutjat els ge-
mans Vicens i Agustí Pucello, com-
plicitats en un furt comès dintre una
finca propietat del denunciant.

PRESSUPOSTOS DE CARRETERES
De R. O. han estat aprovats els
pressupostos d'expansió de les ca-
rreteres Artesa-Montblanc i Lleyda-
Tarragona.

El pressupost de contracta d'a-
quests treballs d'expansió és de
44.615'23 pessetes.

PELS NENS POBRES

La Junta de dames que es dedica
a la protecció i manteniment dels
nens pobres, el mes de desembre
ha recaptat 385'50 pessetes, havent-ne
satisfet 225 en concepte de despeses.

L'ESCOLA DOMÈSTICA

La sucursal de l'Institut de la Do-
na que treballa ha adquirit un mag-
nífic piano per a les classes de sol-
feig de l'Escola Domèstica que inau-
gurà el dia 9 de l'actual.

Un altre dia donarem el pla de-
tallat d'ensenyament pel qual ha de
regir-se aquesta Escola.

PERMUTES

S'ha concedit el permís d'efectuar
permuta de carreers entre les mes-
tresses Casimira Valdelon, de Tarta-
reu (Lleyda), i Felixa Escolà, de
Brotons (Osca), i entre Rosa Arisson,
de Masllorens (Tarragona), i Rosa
Bariema, de Peramea (Lleyda).

AL SALT DE PINYANA

Per la il·lustre Junta de Equitat-
ge segueixen fent-se en el salt de
Pinyana obres d'endegament i segu-
retat de la presa.

Dirigeix les obres l'enginyer Martí
Lamich.

ALTRES NOVES

Ha estat nomenat registrador de

la propietat En Vicens Riera Rodri-
guez.

—La guàrdia civil ha detingut el
recluta desertor del Regiment de dra-
gons de Montesa Francesc Vuví, qui
era reclamat per l'esmentat Regi-
ment.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

SOBRE LEOPARDI

S'anuncia una conferència d'En
Tomàs Garcés, a l'Ateneu de Girona,
sobre l'obra del poeta italià Leopardi,
algunes poesies del qual seran
llegides pel conferenciant.

Mp. PERE PUJOL

Aquest reverent sacerdot, capellà
de la Casa de Misericòrdia, ha ex-
perimentat una notable millora en
la seva malaltia.

SOBRE ORIENTACIO GENERAL

Desenrotllant aquest tema, Mossèn
Lluís G. Pla donarà diumenge una
conferència al Centre Autonomista
de Dependents del Comerç i de la
Indústria de Terrassa.

CONFERENCIA BOFILL I MATAS

Aquest senyor diputat i conseller
de la Mancomunitat s'encarregarà
de donar la tercera de les conferèn-
cies organitzades pels pomells de jo-
ventut de Figueras.

ALTRES NOVES

De Sant Feliu de Guixols comu-
niquen que s'ha calat foc en una
fabrica de taps de suro propietat de
Josep Donatiu i Soler.

Tot l'edifici ha esdevingut destruït,
i cremades totes les existències, per
valua de 22.000 pessetes.

—A Joan Cerolema, veí de Palau
Sabardera, li han estat robades, de
dins la seva tenda, 17 pessetes i set
dotzenes d'espardenyes.

Els lladres entraren per una fene-
stra, trencant els barrots de la reixa.

—El tren 208 de M. S. A. ha agafat
avui a mitjà dia un veí de Celrà ane-
menat Victor Perich Rovira, de 28
anys, deixant-lo fet a trossos.

Concerts

ASSOCIACIO DE MUSICA «DA CA- MERA»

«El sisè concert d'aquest curs, or-
ganitzat per la prestigiosa entitat
musical barcelonina, revestí un inter-
rés excepcional. Tingué lloc la nit
del 31 de desembre, al Palau de la
Música Catalana, on, com d'habitud,
hi acudí una nombrosa i selecta con-
currència.

Tot el concert era dedicat a la mú-
sica russa i figuraven en el progra-
ma els noms dels compositors més
genials i representatius d'aquest país,
el qual posseïx una ànima musical
tan rica i exuberant. Cal només es-
mentar ara aquests noms per a fer-
nos arrec de la importància del
programa: Mireu: Mussorgsky, Glaz-
ounow, Rimsky-Korsakow, Còsar
Cui, Dargomijsky, Rachmaninow,
Strawinsky i Gretchaninow. Si diem
encara que aquest programa fou con-
finit a artistes de tant mèrit i de tant
refinada sensibilitat artística com
la eminent mezzo-soprano senyora
Maria Davidoff, la incomparable in-
terpretadora que tant hem aplaudit
al Liceu durant les memorables re-

presentacions de «Boris Godunov», «La
dama de piques» i «El príncep Igor»,
i l'intel·ligent home de teatre se-
nyor Victor Andoga-Jouroff, qui ha
tingut cura amb evident talent, de la
«misce en scène», delicada i difícil,
de totes aquestes obres del teatre na-
cional rus, trobarem ben explicable
que resultés aquesta sessió russa,
oferta per l'Associació de Música «da
camera», als seus associats, una de
les més notables d'aquest curs.

La senyora Davidoff és una artista
completíssima. No solament posseïx
una rara musicalitat i un gran ta-
lent, sinó que canta amb una veu,
no molt potent, però de timbre ben
agradable, i sap expressar, d'una
faixa molt viva, en les cançons que
interpreta, tota l'ànima de l'autor, i
tot l'esperit també del seu país. La
seva dicció és franca i senzilla i na-
tural, i el seu art, molt pur, us des-
perta de seguida una profunda sim-
patia.

Cantà amb una rara perfecció la
«Cançó oriental», de Glazounow; el
«Cant jueu» i les cançons de l'aplec
«La cambra dels nens», «Al recó»,
«Amb la nina» i «Anant al llit», de
Mussorgsky; «La rosa i el rossinyol»,
de Rimsky-Korsakow; la «Cançó de
bressol» i «Campanetes de neu», de
Gretchaninow; i les cinc delicioses
cançons populars, harmonitzades per
Strawinsky, «Sorotchenka», «Vorona»,
«Tchitcher-Jatcher», «Natachka» i «Ti-
lim-Bom», totes elles breus i concí-
ses, però admirables com a caràcter,
i remarcables per la rica i rítmica
i per la fusió meravellosa de la pa-
raula, galrebé sempre incoherent,
amb el so. La senyora Davidoff va
interpretar magistralment tot aquest
difícil programa, excel·lent d'una ma-
nera extraordinària en les cançons
de Strawinsky, que ella ha treballa-
des amb el propi autor. El públic es
va mostrar pròdig en aplaudir-la,
obligant-la a bisar algunes de les
cançons i a cantar fora de progra-
ma una molt bella cançó de Mous-
sorgsky.

El bariton snyor Andoga-Jouroff és
tot un artista, d'ànima elevada, que
sent amb intensitat aquella dolça in-
comparable intimitat de la cançó.
La seva veu, mal estrident i sem-
pre agradable, com a sonoritat, té el
do de penetrar de seguida i de re-
moure el sentiment. La seva dicció,
el seu fraseig i el seu matis, són
incomparables.

Les interpretacions que ens oferí el
senyor Andoga-Jouroff, amb el seu
art tan perfecte, resten quelcom de
memorable. En el programa d'aquest
excel·lent i veritable artista, les can-
çons: «Aria de Chaklovity», de Kho-
vautchina, «Entre quatre parets»,
«Avui no m'has vist entre els altres»,
i «El boc», de Mussorgsky; «Liles»,
«Vora ma finestra», «Ja torno a es-
tar sol» i «Com passa tot», de Rach-
maninow; «A la primavera», de Rim-
sky-Korsakow; «Desig», de C. Cui, i «El
moliner», de Dargomijsky.

El senyor Andoga-Jouroff obtingué
un èxit complet, veient-se obligat a
bisar moltes de les composicions i a
cantar, fora de programa, el cant po-
pular «Soleil», harmonitzat per Slo-
noff.

Aquest notabilíssim concert ens
afirma en la idea de com pot ésser
ben profitós per a nosaltres els com-
positors catalans, el coneixement
complet i l'estudi aprofundit de tota
la música russa, tan amara del
sentit de la terra i dels sentiments
pregons de la raça. Esmentem com a
obres sobresortint d'entre totes les
que integraven el magnífic progra-
ma, les cançons de Mussorgsky, i
d'entre elles «El boc», «Amb la nina»,
i «Anant al llit»; «A la primavera», de

Rimsky-Korsakow; «Ja torno a estar
sol», de Rachmaninow; «El moliner»,
de Dargomijsky, i les cinc interes-
santíssimes cançons de Strawinsky.

La senyora Davidoff i el senyor
Andoga-Jouroff trobaren un notabi-
líssim cooperador en el pianista se-
nyor Nicolau Slominsky, artista de
talent excepcional, qui acompanya
magistralment totes les obres, algu-
nes d'elles ben difícils, que figura-
ven en el programa. El senyor Slo-
minsky, no acompanya solament al
cantant, sinó que sap identificar-se
amb ell i sap donar als comentaris
musicals del piano, tot l'ambient de
la cançó. El senyor Slominsky és
molt jove encara, però pot dir-se d'ell
que és un artista complet i un gran
artista.

Cal felicitar a l'Associació de Mú-
sica «da camera» per haver-nos propor-
cionat el goig d'aquesta exquisida i
selectíssima sessió.

J. LL.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Cobles Montgrins, Barcelona, Princi-
pal, de Perelada, i Orfeó Català.

Heu's aquí un concert esdevingut
també tradicional. El fet de dedicar
cada any un dia ben asenyalat a
l'audició i glorificació de la nostra
dansa nacional constitueix, certam-
ent, una excel·lent pensada. I en
glorificar ja nostra dansa i en portar-
la a les nostres sales de concerts, es
glorifica, ensems, l'instrument trans-
missor: la cobla.

Tres foren enguany les cobles a les
quals es confià la interpretació del
interessant programa: «Montgrins», de
Torroella; «Principal», de Perelada, i
«Barcelona». Executaren sardanes dels
coneguts compositors: Morera, Garre-
ta, Pujol, Toldrà, Balcells, Lambert,
Alfonso, Juncà, Fornells, Botey, Ser-
ra, Català i Pep Ventura-Pujol. Toca-
ren, demés, la bonica Glossa: «Les
dances de Vilanova», de Toldrà, i
col·laboraren a l'execució de la «Can-
tada de cap d'any», d'En Francesc
Pujol.

Les cobles que ja havem esmentat
són ben conegudes. Palesaren un cop
més, ja no cal dir-ho, llurs excel-
lents i sovint aplaudides condicions.
Hem de confessar, amb tot, que tro-
barem aquest cop la «Principal», de
Perelada, un xic desafinada. I el nos-
tre deure de fidels cronistes ens obli-
ga també a confessar que l'execució
de la bellíssima sardana: «Juny», d'En
Juli Garreta, confiada a la cobla «Bar-
celona», constituï, al nostre entendre,
un dels més purs encerts de la sessió
que comentem. L'obra d'En Garreta
fou tocada de faiso perfecta. Rara-
ment hem sentit una cobla més hàbil-
ment i dolcament fusionada. Repeti-
rem, però, que les tres ben conegudes
i ben aplaudides cobles a les quals
fou confiada la important i ben sig-
nificativa sessió, lluhren, una vegada
més, llurs belles qualitats.

Dues foren les obres estrenades, al
Palau de la Música, el dia de cap
d'any: «Rosada d'estiu», d'En Cata-
là, i «Cantada de cap d'any», d'En
Francesc Pujol. La producció d'En
Català és certament escassa. Hom
l'escollí amb gust. Però l'èxit franc,
esclatant, de la tarda, l'assolí en Pu-
jol amb la seva bonica i ben sentida
i ben oportuna «Cantada». La música
d'En Pujol tradueix clarament els
bonics versos (versos que ha escrit
també el propi Pujol). I els versos
són també «oportuns».

«Cap d'any! Cap d'any!»

Avui la processó dels jorns comença
que el cicle d'una anyada s'acomplirà,
diu En Francesc Pujol. I ens parla,
tot seguit, del «vell arrauit», de «l'a-

via vellat», del «malalt reclus», del
«captair famolenc», dels camps i
prats i pastures, del mariner que
«enllà del mar una nau mena», del
«jove amador que vol i no gosa», de
la follia que arreu del món sembla
regnar avui, i dels dalers, en fi, de
la terra nostrada.

Tot això, com ja hem dit, ha estat
musicat, traduït de faiso clara.

En Pujol és un músic que, amb tot
i conèixer i fins sentir les palpit-
acions més novelles, més ardides, de
l'hora actual, viu, amb tot (i fins es-
criu!) alliberat de «cabories».

En l'obra que ens ocupa, En Pujol
es serveix, d'altra banda, amb traga
innegable, dels elements dels quals
disposa. I les cobles i l'element cho-
ral són emprats, doncs, amb evident
encert. Els interludis de les tres co-
bles sonaven amb bella i ben pastosa
plenitud; en canvi, en acompanyar les
pàgines cantades, les sonoritats ins-
trumentals apareixien, tothora, certa-
ment exquisides. I tot sonava delicio-
sament. Feia bonic. Tot acusava una
mà experta d'artista delicat.

El públic acollí la «Cantada» d'En
Pujol, com ja hem dit, amb vibrants
i inlassables picaments de mans. Ova-
cionà a l'autor de l'obra i als execu-
tants.

La nova producció d'En Francesc
Pujol hauria de quedar, creiem, de
«repertori», i hauria d'ésser cantada
tots els anys (talment com el passat
dilluns), al final del concert ja espe-
rat, ja tradicional, del dia de cap
d'any.

Hom endevina que la sessió que ha-
vem ressenyat acabà... «normalment».
Cantant-se, volem dir, (amb acompany-
ament i... «ensenyament» de les
tres cobles!), la «Cançó aquellana».

F. LL.

Els esports

FUTBOL

EL NUREMBERG A BARCELONA

L'Únic Club que es pot vanter d'ha-
ver venut al formidable Sparta, de
Praga, al camp d'aquest, és el Pri-
mer Futbol Club Nuremberg, que ha
de jugar els dies 6 i 7 de gener contra
el Barcelona.

Compta, demés, el Nuremberg en el
seu haver amb victòries tan impor-
tants com les assolides sobre el R.
Unió d'Irún, per 5 gols a 0; sobre Atlè-
tic Club de Bilbao, per 3 a 2; sobre la
R. Societat de Sant Sebastià per 3 a
0; sobre l'Herta, de Viena, per 8 a 1.

El Nuremberg ocupa, amb el Furti,
l'avantguarda dels clubs alemanys, es-
tant conceptuats els seus jugadors
com a grans mestres del joc escocès,
de passes curtes.

MILLORA

El porter del primer equip del
Club Barcelona, Bruguera, que sofri-
el diumenge la fractura d'una cama,
jugant contra l'equip holandès, es
troba millor.

A la clínica del doctor Pujol i
Brull, on està, el visiten multitud de
futbolistes i amics.

Sembla que en Bruguera tardarà
dos mesos i mig o tres a tornar a
jugar.

·Bicicletes nen

Garantitzades, Ptes. 175.—Saló de
Sant Joan, 131. (Davant l'Arc Triomf).

:: GRANS

MAGATZEMS

FABRICACIÓ PRÓPIA

CASP, 17 i 19

(Davant del Teatre)

: MAJOR I DETALL

MARCA
REGISTRADA

PRESENT DE REIS

En celebració de la festivitat de **REIS**, comuniquem a la nostra distingida
clientela i al públic en general, que en aquests dies seran obsequiats els qui efec-
tuïn compres per valor de 10 ptes., amb un novíssim i original **PRESENT**

Grans rebaixes en totes les Seccions

Visiteu les nostres escaparates i compareu preus

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Ingressos de la Companyia dels Ferrocarrils de Madrid a Saragosa i Alacant

LÍNIES	Ingressos dels dies 1 al 10 de desembre de 1922		Ingressos dels dies 1 al 10 de gener de 1923	
	1922	Diferència	1923	Diferència
Quilòmetres en explotació.	2.944		719	
Xarxa antiga.	4.495.921'90		1.840.104'12	
Xarxa catalana.	1.840.104'12		6.336.026'02	
Tota la xarxa.	6.336.026'02		3.683	

Moviment del Port el dia 3

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 38 passatgers.

Vapor espanyol «Marqués de Campo», de Las Palmas, amb càrrega general.

Vapor holandès «Orpheus», d'Amsterdam, amb càrrega general.

Bergantí goleta italiana «Cézare Augusto», de Bona, amb carbó vegetal.

Vapor espanyol «Trini», de Malaga, amb càrrega general i 10 passatgers.

Vapor espanyol «Cataluña», de Santa Isabel, amb càrrega general i 34 passatgers.

Bergantí goleta espanyol «Progreso», de Oleró, amb càrrega general.

Vapor noruec «Fanefeld», de Cardiff, amb carbó.

Vapor espanyol «Maria Dolores», de la mar amb peix.

Vapor espanyol «Cabo del Agua», de Santander, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veler italià «Addaura», en llast cap a Bastia.

Vapor espanyol «Marqués de Campo», en llast cap a València.

Vapor espanyol «Espanoleta», amb càrrega general, cap a Pasajes i escales.

Vapor espanyol «Aragón», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.

Vapor espanyol «Reina Victoria Eugenia», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor espanyol «Cabo Peñas», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Serafin Ballesteros», en llast, cap a Gijón.

Vapor espanyol «Pedros», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol «Manila», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor danès «Hans Tavesen», en llast, cap a Portovenere.

Vapor anglès «Cortés», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

BORSA DE BARCELONA

3 de gener de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 71'10 a 71'20 i a 71'15, Alacants a 71'10 i a 71'05, Metro-transversal a 105'00, i Gran Metropolità a 119'50.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 71'20 a 71'05 i a 71'10, Alacants de 71'10 a 71'00, Docs a 18'50, Filipines a 195'00, Aigües a 105'50, Metro-transversal a 105'50, i Gran Metropolità de 120'00 a 120'75 i a 120'50.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial:

Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 100'00 i 00'0.

Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 106'00.

Barcelonesa de Navegació 6% «1921», a 54'00 i 00'00.

Obligacions Espanyola Colonització 6% «1921», a 95'00.

Grans Molins Bascos 6% «1921», a 90'50.

Mines de Potassa «Súria» 7% «1921», a 99'75.

Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'75 i 00'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tres v. febrer 1921 B		Segovia		Bonos 2%	
Paris, rec. publicat	46 35	1921 B	102'20	74'50	83'41	83'41	83'41
Londres, rec. publicat	29 65	1921 B	101'65	76'25	83'75	83'75	83'75
Berlin, rec.	0 13	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Vienna, rec.	0 015	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Noma, rec.	0 015	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Genova, rec.	0 015	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Zurich, rec.	0 015	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Nova York, rec.	8 365	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Cerones sueques, París.	803 50	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75
Cerones sueques, Londr.	168 15	1921 B	101'75	76'25	83'75	83'75	83'75

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.

Cotització: Francs, 45'25; **suïssos,** 120'70; **belgues,** 42'50; **lìures,** 29'60; **lìres,** 32'75; **dòlars,** 6'365; **marcs** 0'15 i corones, 0'015.

DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca de Nords a 71'20, Alacants a 71'20, i Gran Metropolità a 121'25.

Diferència de les operacions a terme

De la tanca d'hir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'05 de Nords i d'Alacants, i es puja 0'25 de de Metro-transversal i 0'50 de Gran Metropolità.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'15 de Nords i d'Alacants, i 1'75 de Gran Metropolità.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool		Tanca anterior		Obriment avui		Segon telegrama		Tanca	
Disponibles	15,55	00,00	15,15	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Futurs:									
Gener	14,79	14,68	14,60	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Març	14,65	14,54	14,46	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Maig	14,47	14,36	14,28	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Juliol	14,27	14,16	14,09	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Octubre	13,37	13,25	13,22	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00

Alexandria		Febrer		Abril		Junel		Tanca	
Futurs Asmhoum	28,20	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45
Gener	28,20	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45	28,45
Sakellaridis	32,95	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00	34,00

Nova York		Tanca anterior		Obriment avui		Segon telegrama		Tanca	
Disponibles	26,45	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Futurs:									
Gener	26,25	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Març	26,60	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Maig	26,65	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Juliol	26,40	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Octubre	24,02	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00

Nova Orleans		Tanca anterior		Obriment avui		Segon telegrama		Tanca	
Disponibles	28,60	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Futurs:									
Gener	26,18	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Març	26,27	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Maig	26,25	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Juliol	26,02	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Octubre	25,27	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00

MERCAT I FIRA DE LES BORGES BLANQUES

Preus que han regit al mercat de Les Borges Blanques el dia 30 de desembre:

Blat blanc, de 22 a 28 pessetes la quarta de quatre dobles; blat roig de saca, de 25 a 26; blat roig d'horta, de 2'50 a 2'60.

Ordi, de 13'0 a 14'50 pessetes la quarta de quatre dobles.

Clavada de 11'50 a 11'71 pessetes la quarta de quatre dobles.

Panis, de 16 a 17 pessetes la quarta de quatre dobles.

Faves, de 24 a 25 pessetes la quarta de quatre dobles.

Fesols, de 45 a 55 pessetes la quarta de quatre dobles.

Fayons, de 24 a 25 pessetes la quarta de quatre dobles.

Garrofes, de 7 a 8 pessetes els 40 quilos.

Ous de 3'75 a 4 pessetes la dotzena.

Olis d'oliva. — Fruitat extra, de 27 a 27'50 rals el quart de 3'00 quilos; fi, de 25 a 26; corrent, de 23 a 24.

Olis de pinyola. — Grac, de 21 a 22 duros la carga de 115 quilos; verd, de 18 a 20.

Anuncis oficials

COMPANIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD D'ESpanya

En el sorteig efectuat avui davant del notari de l'Il·lustre Col·legi i districte de Madrid, don Modest Conde i Caballero, de les obligacions corresponents al venciment del primer de febrer de 1923, han resultat amortitzades les següents:

Línia d'Osca a França per Canfranc.
Soto de Rei a Ciaño, Santa Anna i Villabona a Avilés i Sant Joan de Nieva.

1.914 obligacions especials, números 571 a 74, 681 a 90, 731 a 40, 951 a

60, 1.141 a 50, 6.561 a 70, 7.191 a 200,	125.991 a 126.000, 126.581 a 90, 127.991
7.431 a 40, 8.161 a 70, 10.891 a 900,	a 128.000, 128.351 a 90, 128.911 a 20,
12.031 a 40, 15.041 a 50, 15.911 a 20,	128.971 a 80, 132.171 a 80, 132.341 a 50,
17.131 a 40, 18.131 a 40, 25.991 a 26.000,	132.551 a 60, 133.011 a 20, 133.251 a 60,
26.181 a 90, 26.601 a 10, 26.661 a 70,	133.591 a 600, 133.771 a 80, 134.201 a 10,
29.341 a 50, 29.451 a 60, 29.651 a 60,	134.471 a 80, 134.651 a 60, 135.101 a 10,
30.521 a 30, 30.541 a 50, 31.301 a 10,	136.771 a 80, 138.481 a 90, 140.161 a 70,
31.431 a 40, 33.141 a 50, 35.491 a 500,	140.651 a 60, 140.901 a 10, 144.341 a 50,
38.861 a 70, 37.631 a 40, 37.771 a 80,	144.651 a 60, 144.981 a 90, 145.781 a 90,
40.361 a 70, 41.091 a 100, 42.521 a 30,	146.951 a 60, 147.511 a 20, 148.591 a
42.911 a 20, 43.791 a 800, 49.041 a 50,	600, 148.731 a 40, 149.451 a 60 i 149.801
50.391 a 400, 51.151 a 60, 51.371 a 80,	a 10.
51.481 a 90, a 51.501 a 10, 51.831 a 40,	
51.951 a 60, 52.691 a 700, 52.871 a 80,	
52.951 a 60, 53.431 a 40, 56.201 a 10,	
57.261 a 70, 60.181 a 90, 62.071 a 80,	
62.411 a 20, 62.631 a 40, 62.921 a 30,	
64.051 a 60, 65.351 a 60, 66.021 a 30,	
66.151 a 60, 66.231 a 40, 67.761 a 70,	
68.631 a 40, 68.941 a 50, 69.561 a 70,	
70.041 a 50, 73.241 a 50, 73.981 a 90,	
74.621 a 30, 74.821 a 30, 75.081 a 90,	
76.081 a 90, 76.301 a 10, 76.551 a 80,	
76.931 a 40, 77.061 a 10, 77.231 a 40,	
78.751 a 60, 78.761 a 70, 78.791 a 800,	
79.321 a 30, 80.011 a 20, 80.891 a 90,	
81.391 a 400, 81.651 a 60, 82.641 a 50,	
82.741 a 50, 84.891 a 900, 85.351 a 60,	
85.731 a 40, 87.721 a 30, 88.511 a 20,	
88.841 a 50, 89.001 a 10, 89.001 a 10,	
89.121 a 30, 89.301 a 10, 90.491 a 500,	
90.661 a 70, 91.551 a 60, 91.711 a 20,	
92.051 a 60, 92.231 a 40, 92.371 a 80,	
92.461 a 70, 92.901 a 10, 93.411 a 20,	
93.751 a 60, 94.041 a 50, 94.111 a 20,	
94.151 a 60, 94.331 a 40, 94.911 a 20,	
95.051 a 60, 95.941 a 50, 97.811 a 20,	
97.871 a 80, 97.981 a 90, 98.011 a 20,	
99.801 a 10, 100.051 a 60, 100.391 a 400,	
100.661 a 70, 100.891 a 90, 102.551 a 60,	
103.131 a 40, 105.481 a 90, 105.641 a 50,	
106.931 a 40, 107.141 a 50, 107.331 a 40,	
107.341 a 50, 108.801 a 10, 109.231 a 40,	
109.801 a 10, 109.861 a 70, 110.091 a 100,	
110.141 a 50, 111.551 a 60, 111.971 a 80,	
112.101 a 10, 112.231 a 40, 113.251 a 60,	
113.471 a 80, 113.541 a 50, 113.681 a 700,	
114.001 a 10, 116.291 a 300, 117.101 a 10,	
118.331 a 40, 118.911 a 20, 118.921 a 30,	
121.571 a 80, 122.091 a 100, 123.541 a 50,	
123.821 a 30, 123.831 a 40, 124.331 a 40,	
124.581 a 90, 124.651 a 60, 125.291 a 300,	

Els portadors d'aquestes obligacions podran efectuar el cobrament de l'import des del primer de febrer de 1923, a raó de 500 pessetes, en la forma i llocs que a continuació s'expressen, amb deducció dels impostos establerts pel Govern sobre la prima de reembors:

A Madrid: Al Banc d'Espanya i a les Oficines de Títols que la Companyia té instal·lada a la seva estació del Príncipe Pio i al Palau de la Borsa (Lealtad, 1).

A Barcelona: A l'Oficina de Títols instal·lada a l'estació del Nord.

A València, a l'Oficina de Títols, que la Companyia té instal·lada a la seva estació.

A Bilbao: Pel Banc de Bilbao.

A Santander: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

A Valladolid, León, Saragosa i Sant Sebastià, per les Oficines de Caixa que la Companyia té a les seves respectives estacions.

I per últim, a les Agències i corresponents del Banc Espanyol de Crèdit, a tots els llocs no expressats i per totes les sucursals del Banc d'Espanya.

Madrid, 15 de desembre de 1922. — El Secretari general de la Companyia, Ventura González.

(Anunci publicat a la «Gaceta de Madrid» el dia 25 de desembre de 1922.)

Barcelona, 3 de gener de 1923.

CINEMA

Per la depuració

Es cert que el cinema va marcant un progrés lent però segur vers la seva depuració, no sols en el sentit moral, sinó en el de la representació exacta de la vida humana i dels costums dels pobles. La manca de realitat, de sinceritat, en la manera de presentar al públic les escenes, fan que els costums, els sentiments i les idees que s'hi exposen no reflexen la vida dels homes en el lloc al qual l'acció es desenvolupa. Aquesta desproporció per la veritat és un gran dany que es fa públic i per ella en reben anatemes no sols els cinematògrafs sinó també els autors que presenten un teatre del tot convencional.

Per això trobem molt encertades les opinions que han emès recentment els dos directors d'escena francesos Louis Delluc i Jaume Feyder. Ha dit el primer: «Desitjo al cinema americà que deixi d'europeïtzar-se; al cinema alemany que faci menys consum de tauts i d'esquelets; al cinema suec que resti suec i al cinema francès que esdevingui del tot francès». I ha dit el segon, el director de les excel·lents produccions «Atlantide» i «Craignebille»: «Desitjo que la producció de França esdevingui la producció francesa. Continuarem veient d'una manera lamentable mentre els nostres industrials de vista curta s'obstinaran en preconitzar la fabricació del film que passi per tot arreu, fatalment, cau en la indiferència que, fatalment, cau en la indiferència internacional».

Dins d'aquest mateix ordre d'idees escripta fa poc temps el crític cinematogràfic d'un dels grans diaris parisenès:

«Un dels atractius més principals del cinema és el de permetre als imaginatius fer la volta al món en vint-i-cinc minuts i d'estudiar sobre el natural les civilitzacions més diverses sense aixecar-se de la butaca. Gràcies a la internacionalització del repertori de la pantalla, ens vatem de conèixer avui els costums i els usos dels americans, dels italians i dels suecs, que veiem agitar-se davant els nostres ulls en comèdies innombrables i en tragèdies del dia, en les quals es posa de relleu l'humor psicològic».

Il·lusió! Si hom jutja pel que succeeix als nostres estudis francesos, aquests documents no són pas sempre d'una sinceritat indiscutible. Hi ha en els cercles professionals del cinema, una deformació psicològica molt accentuada. Els nostres directors d'escena i els nostres actors, obligats pels editors que somien conquerir el mercat mundial, s'esforcen en americanitzar llurs moviments i llurs fets. He vist en tres films francesos, l'acció dels quals es desenvolupa a França, com en plantejar-se un conflicte sentimental o social entre els herois, per tantents a l'alta societat, era solucionat immediatament per un combat de boxa, vigorós, metòdic, interminable, en presència de llurs esposes i de llurs filles, que tenien l'aire de trobar aquest procediment molt natural i conforme als nostres millors costums.

En una correspondència dels Estats Units hem llegit també que molts

films no s'adapten pas a l'ambient del viure dels americans. I afegia:

«Dec dir que el problema de la qualitat artística i intel·lectual del film, que incloïa el simple bon sentit i la seva humanitat, no són pas qüestions que semblin preocupar molt els directores del cinema. Un escriptor americà de talent, Mr. P. E. More ha dit amb certa lamentació: «Abans que tinguem una literatura americana, hem de tenir una crítica americana».

Aquesta màxima s'aplica amb més precisió encara al cinema americà i gosaria a dir al cinema de tots els països. Es per mitjà d'una crítica vigorosa que pot encaminar-se als productors per una via millor.

Ens diu l'articulista que hi ha als Estats Units el National Board of Review que es proposa ajudar la presentació dels bons films i arreconar els dolents. Aquest organisme és enemic de la censura dels Estats o els municipis perquè entén que aquesta censura no serà mai de la mateixa opinió que una gran indústria com la del cinema americà, la qual no pot estar a la mercé dels capricis dels municipis, perquè sovint els uns es contradueixen amb els altres.

El «National Board of Review», preconiza, doncs, l'examen dels films per grups de gent desinteressada i escollits. Aquest examen és voluntari per part de l'editor. Si aquest no el vol presentar, res se'n diu, i si dels presentats n'hi ha algun de dolent, també queda en el silenci. Per aquesta tria no satisfà tampoc al comentarista, perquè, si bé els films recomanats són morals, n'hi ha de molt pobres d'esperit o d'uns costums del tot imaginaris.

Mentre el cinema no sigui una expressió fidel de la realitat, no haurà assolit el seu grau de perfecció al qual pot arribar. El cinema no s'ha d'apartar de la naturalitat, perquè és en ella que té el seu gran esdevenidor. El dia que sigui així, aleshores, a través del cinema, veurem els costums dels pobles de tot el món, fent una tasca semblant a la de la tradició de les grans obres a totes les llengües, per tal que s'universalitzin. I en mig d'aquestes obres humanes el cinema hi podrà encabir les grans meravelles de la naturalesa.

DE NOVA YORK ESTANT

Activitat filmadora de la Paramount

(Escrit especialment per a LA VEU DE CATALUNYA)

Fa pocs dies tornà a obrir les seves portes l'immens «estudi» cinematogràfic que l'empresa «Paramount» té a Long Island, a curta distància de la ciutat de Nova York. Les facilitats d'aquesta coneguda empresa per a la producció de pel·lícules, amb un grau de perfecció tècnica fins avui no igualat, han augmentat considerablement. De conformitat amb els plans del departament de producció de la «Famous Players-Lasky Corporation», empresa productora de les famoses pel·lícules «Paramount», en l'esdevenidor existirà una cooperació més estreta entre l'estudi de la Paramount

a Hollywood (Califòrnia), on fins avui s'han produït la majoria de les seves pel·lícules, i l'estudi de Long Island.

Quan es tracti d'impressionar una pel·lícula, l'acció de la qual es desenvolupa en una urbs populosa com Nova York, o els seus voltants, la pel·lícula s'impressionarà, parcialment o total, segons les circumstàncies, en l'estudi de Long Island, i quan l'acció demanarà com escenari les belleses del paisatge californià, les escenes s'impressionaran a Hollywood.

Darrerament, s'han donat ja alguns exemples de la ubicuïtat que a la Paramount ofereixen els seus il·limitats recursos per a la producció de pel·lícules. En la recent pel·lícula «Making a Man» (La formació d'un home), dirigida per Joseph Henabery, un dels millors «metteurs» de l'empresa, la qual pel·lícula interpreta el primer actor Jack Holt, molt conegut del públic de Barcelona, les escenes exteriors (co és, les impressionades fora de l'estudi cinematogràfic), ho foren a Nova York, i quan aquestes escenes foren finides, la companyia es dirigí a Califòrnia, on s'impressionaren les escenes interiors, per oferir l'estudi de Lasky (que, per cert, és el més gran del món), majors facilitats per a la impressió de la pel·lícula, que l'estudi de Long Island.

En la pel·lícula «Java Head», dirigida per George Melford, director de notables produccions «Paramount», la qual està en preparació, les escenes californianes s'impressionaran, com és natural, a la mateixa Califòrnia, abans que la companyia es traslladi a les immediacions de la històrica ciutat de Salem, prop de Boston, on es desenvolupa la major part de l'acció de l'adaptació cinematogràfica de la novel·la del literat americà Joseph Hergesheimer.

La pel·lícula «Back Home and Broke» (De tornada a casa sense diners), en la qual Thomas Meighan, el gran actor de la Paramount, interpretarà el protagonista, sota la direcció d'Alfred Grean, s'impressionarà en la seva totalitat a l'estudi cinematogràfic de Long Island, perquè solament en una urbs com Nova York pot trobar-se l'ambient apropiat que requereix l'argument d'aquesta pel·lícula.

L'eminent actriu polonesa Pola Negri, qui fa poques setmanes arribà als Estats Units, per a pendre part en una sèrie de pel·lícules de la Paramount, interpretarà les seves admirables creacions a l'estudi de Califòrnia, en lloc de fer-ho en el de Long Island, com en un principi s'havia projectat. La primera pel·lícula que aquesta famosa estrella interpretarà als Estats Units es nomenarà «Bella dona», i la dirigirà George Fitzmaurice. La pel·lícula s'impressionarà totalment a Califòrnia, perquè els frondosos paisatges, alternats amb les platges i els sorrells inhospitalaris que apareixen en la pel·lícula, no es trobarien enlloc més dels Estats Units.

Els films presentats

«L'ocell blau», film per a infants

Les idees pel·les i de bona voluntat escassegen. De tant en tant, amb gest altruista, s'esbossa un propòsit eulogi-

ble. I els homes sincers que poden i volen ésser-ho, han de recollir-lo i vigilitzar-lo amb els seus clams, alçar la veu i pregonar-ne les seves excel·lències.

Ara la casa Selecció ha tractat una idea remarcable. Es tracta de realitzar per les diades dels Reis unes escollides sessions de cinema per a infants. Cinema de bellesa, de fantasies, d'ensenyament. Artistes que en la plenitud de llurs facultats, en el cim de la glòria, ofereixen generosament llur treball, ple de puresa i honradament expressat, als homes de demà. Es tracta d'una ingenuïtat i senzillesa fillo d'estètica i de bondat, en la qual tot somria.

Els subjectes dolents, d'una dolentia sense cap malícia, esdevenen bons i al capdavant ho són més que els bons mateixos. I les fides, molt humanes, amb còmica serietat guien la vida, fent el món més bell. El somriure que passa constantment, sense nòc de temps ni d'espai, és la rialla deliciosa a les plaçides cotes dels petits espectadors. Ditem que la felicitat passa per les criatures fugacíssimes, mentre espurnes d'ella van al cor dels grans.

L'adaptació de «L'ocell blau», el conegut conte de Maeterlinck, està en primer terme del film.

Per Maurici Maeterlinck la felicitat és un ocell blau que es troba al nostre abast. Per obtenir-lo no cal anar-se'n molt lluny. A vegades què tant està entre nosaltres.

La vetlla abans de Nadal, Tytyl i Mytyl, dos petits fills de gent campel·la, senten fred i tristesa.

Senten també enveja perquè allà, no gaire lluny, hi ha els nois rics de càlida llar. En adormir-se, pensen en una amigueta malaltissa, que, plorosa, els demanava un petit ocell que ells tenien de temps i que refusaren donar-li.

En la nit admirable, la Fada Barylume apareix amb un tallan que ensenya l'ànima de totes les coses. Aquestes prenen simbòlicament grans formes i parlen. Fins el petit gat i el feréstec gos conten, amb un plany trist i llarg, llurs inquietuds. Tots fugen amb la Fada cap al nu de l'Ocell Blau. El camí és infinit i la nit negrosa. El Palau d'ella, de la nit, els convida a entrar. El Somni, la Mort, les Malalties, les Estrelles i la màgica Rosada parlen també. Després arriben al Sant Camp. S'obren els sepulcres, els morts prenen altra volta la vida. El cementiri és un jardí de flors.

Tytyl i Mytyl parlen amb els avis, molt vells, i de fa temps morts i enterrats. La memòria, gran senyora, els festeja a tots. Seguint sempre, arriben al Palau del Luxe-alegre, i en el qual hi regna magna festa. Asseguts groglerament a taula, la Riquesa, el Propietari, la Ignorància, la Vanitat, la Peresa, el Ritme estèpid i el Golafre, gesticulant immoderadament, discuteixen de coses banals. La Llum els fa fugir i plens de sofriment queden a la Cova de la Misèria.

Majestuosament alçat, el Temple de la Felicitat els espera. L'Alegria, la Salut, l'Aire Pur, el Cel Blau, la Pluja, la Primavera i els Bons Pensaments, els reben amb gran jolà. Els Grans Plecters, Ser Bo, Ser Just i el Talent els parlen amb extensió.

Els pares Tytyl i Mytyl els besen.

Infinitat de nois volen venir a la terra. Les mares ansiosament s'esperen a les Portes del Palau. El Temps les obre, i mates i fills van a la vida alegrement.

Però l'Ocell Blau resta perdut encara, potser per a sempre...

Quan el sol esclata amb timidesa, els petits germans es desperten. Penen altra vegada en la noia malaltissa que plorosa els demanava l'ocell. I en agafar-lo per a portar-lo, sobtadament es converteix en l'Ocell Blau, de rara magnificència. I aleshores comprenen que sent bé als altres és com s'assoleix l'Ocell Blau, símbol de la felicitat.

Aquestes i altres coses és el cinema per a infants que es projectarà a l'Estudi Cirera, de Gràcia.

Qui hagi llegit el conte de Maeterlinck hi trobarà la realitat mateixa. Un bell somni intensament majestuos.

Benvingut igui transplatat al cinema. Voldríem que restés com una cosa exemplar.

La «Fada de les nines»

Mary Miles Minter, una actriu de singular relleu d'Amèrica, és certament poc coneguda entre nosaltres, cosa verament sensible. En les comèdies lleugeres de conflictes sentimentals, finament expressats i sense gaire transcendència, hi ocupa un lloc enviable. I ço que posa de relleu les seves condicions d'artista, és la simplicitat, la senzillesa, el caire d'ingenuïtat modesta que obté el seu treball.

La «Fada de les nines», obtindrà molta acceptació. L'espectador la recordarà per molt de temps.

d'eterna qüestió

Pel·lícula de programa corrent, presentada per la casa Pathé, però d'acció original i intensament exposada. Es remarca en primer lloc la constant claredat de les fotografies i que, com és natural, dona al film aquest una «visualitat» poc acostumada en produccions semblants.

Les estrenes

«ROGER LA HONTE»

En la pel·lícula de selecció «Roger la Honte», l'artística producció francesa que es projecta en un lloc tan confortable com és el Cinema Kursaal, hi ha sobriament exposada una perfecció cinegràfica i una acció lògica, natural.

Els adaptadors coronen les qualitats de la novel·la amb una riquesa en la presentació i una interpretació acuradíssima. El notable actor Signoret no podia fer un Roger de qualsevol manera, sense companys que l'ajudessin dignament. I així el conjunt que obté aquest film tan francès és amb tota justesa una visió artística.

El silenci absolut—evident demostració d'un interès—amb que el públic acollí algunes de les escenes més emocionants, l'aprovació general que fou visiblement notada al final, són una prova del nostre judici.

Com que fou estrenada ahir passat i l'espai ens manca, en la propera pàgina insistirem amb més extensió sobre el «Roger la Honte», la produc-

Aneu a veure al **Kursaal** Palau de la Cinematografia

ROGER LA HONTE

l'admirable producció francesa, l'estrena de la qual ha constituït un èxit sense precedents

Anuncis d'espectacles

El cabdal de totes les sèries franceses, sense que la paraula «sèrie» vulgui dir en moltes d'elles, un film d'aventures insubstancials, sinó adaptació d'obres de gran volada de la literatura francesa.

Al Palace Cine i al Kursaal ha estat estrenada la comèdia alemanya «L'actor porta el volant», interpretada per la simpàtica artista Ossi Oswalda.

Ha estat molt ben rebuda pel públic tractar-se d'un assumpte original de amb tota pulcritud en ha presentat el programa Verdaguer.

Anglaterra té solidament arrelada una indústria cinematogràfica. Allí hi ha homes de molta voluntat, que lluitant amb les inclemències del temps, amb la trista grisor estesa al cel, fan pel·lícules de totes menes, algunes de valor positiu ben dignes d'exhibir-se als públics més exigents.

La fotografia, amb absoluta contribució d'una tècnica moderníssima, és impecable claredat i els actors, inconfundibles per llur treball, tan propi, diríem, la saben fer valer.

L'èxit recent de diverses adaptacions, de les novel·les de Conan Doyle, que tan encertadament feren per al film, és tan sols un petit avenc del molt que han fet. Siguin's permès d'obrir-nos d'aquesta sistemàtica exclusió que es fa del film anglès, quan totes les produccions que s'han presentat han estat ben acollides.

Jugant amb vides: és una pel·lícula anglesa, que tot i no esser de programa especial, patentitza ço que hem exposat. Estrenada al Saló Catalunyà ha obtingut un èxit en extrem falaguer.

Felicitem la Prociné per haver-la presentada.

El Programa Ajúria acaba d'obtenir un nou èxit amb la presentació de la deliciosa comèdia «Vint-i-tres hores i mitja de permís», basada en els dies del reclutament dels soldats que havien d'anar a lluitar als camps de batalla de França.

L'actor Douglas M. Lean en fa una gran creació, donant proves d'unes dots còmiques remarcables.

A la Sala Catalunyà, on s'ha estrenat, ha estat acollida amb franca simpatia.

Reportatges

La casa Verdaguer, després dels ressonants èxits que acaba d'obtenir presentant els gran films «La filla de l'ajusticiat» i «Anna Bolena» prepara per aviat l'estrena de la nova gran exclusiva «Elena Power».—La culpa és nostra.

Presentarà també dins el curs d'aquesta temporada la gran sèrie alemanya «L'home sense nom» per a la producció de la qual la U. F. A. de Berlín ha fet recórrer tota Europa als artistes per tal d'impressionar escenes adequades a la novel·la.

Igualment té en cartera les dues grans obres de la literatura francesa «Els misteris de París» i «L'emperador dels pobres», dos films que cridaran poderosament l'atenció. Finalment remarcarem, com a repertori extraordinari, l'adaptació al cinema de la popular obra «Robinson», l'estrena de la qual és esperada amb molt d'interès.

Aviat seran presentades a Barcelona tres magnífiques produccions editades per la prestigiosa marca alemanya U. F. A.

Són aquestes «La verge de la neu», «Manja» i «Els ulls de la mòmia».

El millor elogi que podem fer d'elles és citar el nom de la casa productora, afegint que en la primera executa el paper de protagonista la Mia May i en la segona Pola Negri.

Aquestes obres ja són a Barcelona i no dubtem que no tardarem molt temps a veure anunciada llur estrena en aquells salons que presenten el més notable que es produeix.

«Art i Cinematografia». L'acreditada publicació cinematogràfica publica un número extraordinari, que a part d'honorar en extrem els elements directores de tan útil revista, demostra ben visiblement la importància que ha assolit el comerç cinematogràfic català.

Felicitem els directores per l'esforç que acaben de realitzar.

Hem tingut ocasió d'admirar unes belles fotografies de «Moussa Vahna», film adaptat de Maurice Maeterlinck. Són unes escenes majestoses. Esperem veure'l per a comprovar i estendre als nostres judicis.

Gran Teatre del Liceu

Avui, 29 de propietat i abonament. A un quart de nou. Primera dels cèlebres artistes senyors Schumann i Ober; senyors Laubenthal, Groenen, Reimer, Marowsky, Schützendorf, Henke. Primera representació de la comèdia musical en quatre actes, de R. Wagner, **ELS MESTRES CANTORS DE NUREMBERG**. Mestre director, Fritz Stiedry. Direcció escènica, C. Harman. — Demà, divendres, 5 gener, debut de l'aplaudida soprán Carme Bau Bonaplata, amb l'òpera **FAUST**, presentant-hi part el cèlebre artista Segimón Zalesky i els aplaudits artistes senyora Lucchi, senyors Pintado, Sarobe. — Aviat: Presentació del divo tenor Carlo Hacket.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5125 i 5736 A.

Avui, dijous, tarda, a les quatre; nit, a les deu; i demà, divendres, nit, a les deu.

DARRERS DIES de l'actuació dels famosos dansarins russos

LYDIA JOHNSON i K. ALPEROFF en la revista de gran espectacle **ORI-CRI** en la qual segueix representant-se amb **EXIT EXTRAORDINARI** el nou quadre **IDIL·LI DE NINOTS**

Dilluns, dia 5 **GRAN ESDEVENIMENT ARTÍSTIC** 100 REPRESENTACIO DE **ORI-CRI**

Teatre Català ROMBA

Telefon 3500 A. — Avui, dijous, tarda, a les cinc. Espectacles per a infants. Meravellosa obra en cinc actes i 19 quadros, d'En Folch i Torres: **ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS**, amb l'arribada dels Sants Reis Gaspar, Melcior i Baltasar. Obsequis als nens i nenes que assisteixin a l'espectacle, propi popular. Nit: Tertúlia Catalànica: **AVENTURA EXTRAORDINÀRIA D'UN COMTE I UNA HERBOLÀRIA**. Varietats. Mingo and Kim. Període nacional argentí. — Demà, tarda: El famós programa d'innocents. Nit, els dos grans èxits del Teatre Selecte: **EL PAQUEBOT «TENACITY»** i **CIVILITZATS, TANMATEIX!** — Dissabte: Diada dels Reis; a les tres, Magnífic programa, a preus populars; 4 actes, 4: **LA VENTAFORS I LES CONFIDÈNCIES DE NINETA**. A dos quarts de sis: **ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS**, amb l'arribada dels Sants Reis Gaspar, Melcior i Baltasar, obsequis als nens i nenes que concorrin a l'espectacle. Nit: Reposició de la famosa obra d'En Frederic Soler, **LA CREU DE LA MASIA I CIVILITZATS, TANMATEIX!** — Diumenge, a les tres: **ELS PASTORETS**. A dos quarts de sis: **LA CREU DE LA MASIA I LA CASAMENTERA**. — Es despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats

Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau **DARRERA SETMANA**

Avui, dijous, dues magnífiques funcions. Tarda, a dos quarts de cinc. Última Matinée Infantil. Nit, a tres quarts de deu: Última Gran Moda. **BENEFICI** dels diversos pallassos **RICO & ALEX** amb grans novetats i un present en recordança als nens. Segueix l'èxit de **BRECKERS** amb els seus **ÓSSOS COMEDIANTS**

Ovacions a l'interpèdit domptador Fortunio, amb els seus **LLEONS SALVATGES**

Completaran el programa 12 notables atraccions. — Demà, nit: Gran esdeveniment: **BENEFICI** de l'interpèdit domptador FORTUNIO, amb els seus **LLEONS SALVATGES**. En son obsequi entrerà a la gavia una distingida senyoreta que es presentarà amb carreta, per a no ésser coneguda. — Diumenge, dia 7: Comiat de la Companyia.

Teatre Català ROMBA

Dies 8, 9, 10 i 12 de gener

ERMETE ZACCONI

Interpretant les seves més grans creacions i extraordinàries veïlades d'art, 4, per l'eminent actor **ERMETE ZACCONI**

Segueix obert l'abonament. Des d'avui es despatxa a Comptaduria per a les quatre funcions.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : LEONIS : GALLEGO

Avui, dijous, Moda Selecta. Tarda, a les cinc: El divertit entremès LA

TIVOLI

Companyia lírica catalana i castellana. — Direcció: Josep Bergès. — Darrera setmana de la temporada. —

Grans funcions a HONOR i BENEFICI

CI de la primera tiple cantant Tarda, a dos quarts de cinc: La revista de gran èxit **QUE ES GRAN BARCELONA!** primer actor còmic Avell Gálceran. La sarsuela en dos actes **LA DOGARESA** per les senyoretes Bugatto i Marit, i senyors Massanes, Cortada, etc. Nit, a les deu.

QUE ES GRAN BARCELONA! pels mateixos artistes de la tarda i l'òpera en tres actes, del mestre Arrieta.

MARINA per la senyoreta Bugatto i senyors Sagi-Barba, Sampere, Segura, etc. — Demà, tarda, a preus populars: **LA BANDA DE TROMPETAS I PEL TEU AMOR**. Nit, a les deu: **LA CAPA TOT HO TAPA, LA CANÇON DEL OLVIDO I PEL TEU AMOR**, per la senyoreta Bugatto i el senyor Vendrell. — El dissabte, tarda: D. JOAN DE SERRALLONGA i NIT DE REIS. Nit: EL SANTO DE LA ISIDRA, LA AL-SACIANA, LA CANÇON DEL OLVIDO I LA BANDA DE TROMPETAS. — Es despatxa a Comptaduria. — En aquest teatre hi ha calefacció central.

Teatre Tivoli

Diumenge, 7 de gener, a les onze matí **CONCERT PEL VIOLONCEL·LISTA ANTONI SALA**

Vallibera, pianista. A profit de L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Obres de Sanmartini, Strauss (R.), Beker, Saint-Saens, Boellmann. — Localitats: Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Àngel.

Teatre Nou

Companyia d'òpereta, sarsueles i revistes dirigida per ENRIC REUT

A Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. LA HOLANDESA. Nit, a tres quarts de deu. EL MONAGILLO I LA DOGARESA. — NOTA: Aviat, debut de la gran companyia ARGENTINA, MUÑO-ALIPPI.

Teatre COMIC

Avui, dijous, nit, a dos quarts de deu. Primer: GIORDANO BRUNO O EL MARTIR DE LA INQUISICIÓ; segon: LA TORNADA D'EN NANDU; tercer: la revista PI - PI

Teatre Victòria

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. FELIPE EL TERREMOTO O DEL TALLER A LA PLAZA, LAS MUJERES DE TODOS, EL GALLO DE MORON, EL TAMBOR DE GRANADEROS. Nit, a les deu. EL CABO PRIMERO, LA REINA DE LAS PADERAS.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Sampere. Avui, dijous, 4 de gener. Tarda, a les cinc. LA DONA NUA (dos actes) i CLINICA BUFALLULL (dos actes). Nit, a les deu. A L'OMBRA DE MONTJUICH.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia Gidell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dijous, tarda, a les cinc. MATINEE DE MODA POPULAR. BUTACA PLATEA, UNA PESSETA. L'EXIT VENITAT en tres actes, de don Josep Fernández del Villar.

EL CLAYO

Nit, a les deu. MODA SELECTA POPULAR. BUTACA PLATEA, DUES PESSETES. L'EXIT de broms cont-

NINA DE LAS PLANCHAS

La joguina en dos actes, de Muñoz Seca i Pérez-Fernández, grans èxits de broms. EL GOYA. Formosos cançons per Roser Leonis. Nit, a les deu. El precós entremès EL CAPRICHITO. L'aplaudida sarsuela en un acte, dividit en cinc quadros, d'Arniches i García Álvarez, música del mestre Lleó, EL CUARTETO PONS, i el sainet en un acte, dividit en tres quadros, de Serafi i Joaquim Álvarez Quintero, música del mestre Serrano, LA REINA MORA, triomf d'interpretació d'aquesta Companyia. — Demà, divendres: **BENEFICI DE PACO GALLEGO**. Tarda: EL CUARTETO PONS i EL GOYA. Nit: EL CAPRICHITO i Reestrena de LA NINA DE LOS BESOS i LOS GUAPOS.

Teatre Tivoli

Diumenge, 7 de gener, a les onze matí **CONCERT PEL VIOLONCEL·LISTA ANTONI SALA**

Vallibera, pianista. A profit de L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Obres de Sanmartini, Strauss (R.), Beker, Saint-Saens, Boellmann. — Localitats: Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Àngel.

Teatre Nou

Companyia d'òpereta, sarsueles i revistes dirigida per ENRIC REUT

A Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. LA HOLANDESA. Nit, a tres quarts de deu. EL MONAGILLO I LA DOGARESA. — NOTA: Aviat, debut de la gran companyia ARGENTINA, MUÑO-ALIPPI.

Teatre COMIC

Avui, dijous, nit, a dos quarts de deu. Primer: GIORDANO BRUNO O EL MARTIR DE LA INQUISICIÓ; segon: LA TORNADA D'EN NANDU; tercer: la revista PI - PI

Teatre Victòria

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. FELIPE EL TERREMOTO O DEL TALLER A LA PLAZA, LAS MUJERES DE TODOS, EL GALLO DE MORON, EL TAMBOR DE GRANADEROS. Nit, a les deu. EL CABO PRIMERO, LA REINA DE LAS PADERAS.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Sampere. Avui, dijous, 4 de gener. Tarda, a les cinc. LA DONA NUA (dos actes) i CLINICA BUFALLULL (dos actes). Nit, a les deu. A L'OMBRA DE MONTJUICH.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia Gidell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dijous, tarda, a les cinc. MATINEE DE MODA POPULAR. BUTACA PLATEA, UNA PESSETA. L'EXIT VENITAT en tres actes, de don Josep Fernández del Villar.

EL CLAYO

Nit, a les deu. MODA SELECTA POPULAR. BUTACA PLATEA, DUES PESSETES. L'EXIT de broms cont-

nua, en tres actes de don Pere Muñoz Seca.

LOS FRESCOS

Demà, divendres. Popular. Tarda. **LOS FRESCOS**. Nit: **ESTRENA** en aquest teatre de la comèdia en tres actes, de don Pere Muñoz Seca.

EL ARDID

Dissabte. **FESTIVITAT DELS SANTS REIS**. Tarda, a dos quarts de quatre. Primera **SECCIÓ. LOS FRESCOS**. A les sis, secció especial, i nit, a les deu, **EL ARDID**. — Diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera **SECCIÓ. EL CENTENARI**. A les sis, secció especial. **MASANITA DE SAN JUAN I LO PASADO O CONCLUIDO O GUARDADO**. Nit, a les deu, **EL ARDID**.

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4131 A.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO ULTIMA SETMANA

Avui, dijous, tarda, a les cinc. **PREUS ECONOMICS. ULTIMA** de EL ALCALDE DE ZALAMEA. Nit, a les deu. **BENEFICI DE FRANCESC MORANO. REESTRENA** de FRANZ-HALLERS, comèdia melodramàtica, d'intensa emoció.

TEATRE GOYA

Companyia de comèdia COBENA - OLIVER

Dimecres, dia 10 de gener. Nit, a les deu. **PRESENTACIO DE LA COMPANYIA**. La comèdia en tres actes, de DARIUS NICODEMI, RETAZO. La comèdia en un acte, dels germans Alvarez Quintero, **SIN PALABRAS**, en les quals obres triomfa excepcionalment **CARME OLIVER COBENA**, que ES PRESENTA COM A PRIMERA ACTRIU, A BARCELONA.

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada Comte Asalto

L'exhibició de feres més gran del món

32 Óssos, 6 Elefants, 10 Lleons, 6 Tigres reals, 17 Simis, 32 Cavalls, Camells, Búfals, etc., etc.

Avui, tarda, **MATINEE** a dos quarts de cinc: Nit, **SELECTA** a les deu. Avui nit, gran funció a les deu. Exit creixent. Continuen les ovacions del número **AERI** més emocionant que es coneix.

ELS CODONAS

El valent domptador FISCHER amb els seus

Ferotges Tigres reals

El grup més emocionant del món

Els 20 óssos polars

i altres formidables atraccions

Exhibició permanent del **GRAN PARC ZOOLOGIC**

Entrada, una pesseta

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dijous, programes extraordinaris. Interessants estrenes. **MALEIT DINER**: la pel·lícula còmica **ERIC A TERMINIS**; l'emocionant, **L'AUDAC** per TOM MIX; l'encisadora, **EL PRESENT DEL REI BARTASAR**, formós film de la diada de Reis; i la formosíssima pel·lícula d'emocionant argument i grans èxits, **L'HABIT**, per Mildred Harris; esposa divorciada de Charlot, de la marca First National Circuit.

NOVETAT

ART

EMOCIÓ

TEATRE TIVOLI

BALLET SOBRE GEL

Grandios espectacle de l'Hipòdrom de Nova York que es representarà per primera vegada a l'escenari del teatre Tivoli de Barcelona

Pista de gel natural damunt la qual treballen els més notables artistes del món

LA CHARLOTTE i KRECKOW, veritables reis del patí

Quaranta professors d'orquestra dirigits per l'eminent mestre compositor, Mr. GOETZL

Debut, aquesta primera desena de gener

Biorama

Programa per a avui: estrena dels episodis nove i desè, de la sensacional sèrie: «El capità Kidd», per Eddie Polo; «Reputació», per Priscilla Dean; «No hi ha joc amb l'amor», «La reconciliació dels nuvis», i altres.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà. — Avui, dijous, dues estrenes: «El present del Rei Baltasar», pel·lícula dedicada als infants; «Viaje del príncipe de Gales a l'Índia» (segona jornada); «El gran triomf indiscutible del Programa Ajuria», «Del viu al pintat», gran creació de l'inimitable artista Douglas Fairbanks, no deixeu de veure aquesta preciosa pel·lícula. Últim dia: «Disraeli» (Artistes Associats), assumpte interessant. — Dissabte, nit,

estrena: «L'alegre mentider», pel simpàtic artista Kerigan. — Diumenge, nit, gran exclusiva: «La dama de la flor», el més gran i legítim triomf de la producció nacional, serà un èxit indiscutible. — Aviat, la monumental pel·lícula del Reial Programa Ajuria: «La presa de l'abisme».

Fins ara no s'havia pres seriosament la producció de pel·lícules nacionals i, no obstant, quedarà ben demostrat que amb un bon operador i un bon director d'escena, també a Espanya es poden fer grans pel·lícules. El públic així ho reconeixerà aviat amb l'estrena de

La dama de la flor

que presentarà el REPERTORI M. de Miguel (L'aristocràcia del film), pròximament al

Saló Catalunya

Palau de la Música Catalana

Diada de Reis, tarda, a dos quarts de cinc

CANçons i JOCS D'INFANTS
per l'Institut de Rítmica i Plàstica, dirigit pel mestre Joan Llongueras. Obres de JOAN LLONGUERAS, JAQUES DALCROZE. Audició de LA FESTA DELS REIS i FIGURES DE PESEBRE, festes d'infants per En Joan Llongueras. Programes i localitats: magatzem Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Àngel. Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeó Català.

Frontó Principal Palace

Avui, dijou, tarda, a un quart de cinc, dos grans partits a cistella. Nit, a un quart d'onze, GRAN EXIT DELS PARTITS A PALA. Extraordinari partit a pala. Vermells: GERMANS QUIN-TANA. Blaus: BADIOLA i JAUREGUI.

Exposició del Pessebre

CASA DE CARITAT

Grans exhibicions artístiques dels senyors Junyent, Ros i Guell, Morales, Bulbena i Girbal. Hi pendran part en les vetllades de sis a vuit de la tarda dels dijous i dies festius, fins a la Candelera, diferents orfeons i agrupacions de dansaires. Entrada pel carrer de Valldonzella.

Terramar-Sitges

PARC HOTEL, deliciosa carretera asfaltada. — Telèfon 341.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Grandios exit de PAQUITA ALFONSO, MARY TERAN, LES ARTHOS i altres importants atraccions. Aperitiu, Danzing i Gran Tàbarin Americà.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA
Avui, dijous, grans programes d'Innocents:
L'AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE i UNA HERBOLARIA. VARIETES VARIADISSIMES. MINGO and KIM. GRAN PERIODE NACIONAL ARGENTINO

Es despataren vals: Sombrereria Gili, Hospital, 16 i Rellogeria Mollor, Davallada de la Presó, 8.

La Tos es cura!

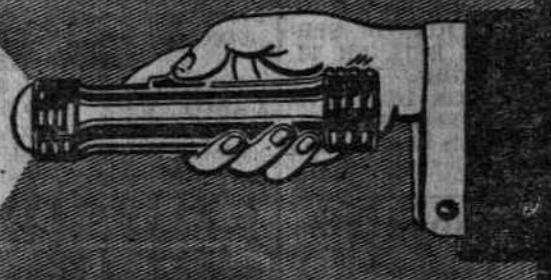
La Tos pot ésser la causa de la Tif. Els El Pectoral Darmoy cura d'una manera radical la Tos, Bronquitis, Asma, Catarros, Grippe, Irritacions de la gola, Malalties del pit, etc. Venda: Segalà, Rbla. Flors, 14.

Al CAMP i a la CIUTAT

AMB UNA LAMPARA DE MA
I PILA ELÈCTRICA

LOT

TINDREU LLUM BLANCA I PERMANENT
A TOT ARREU

De venda en: «Suprema», Pelayo, 56. — E. Schilling, Fernando, 23. — Beristain i C., Fernando, 1. — Laplana i C., Fernando, 15. — Vicens Ferrer, Plaça Catalunya, 12. — A. Valverde, Comtal, 9. — Vilalta, Cucurulla, 2. — Lorés, Codina i Roig, Trafalgar, 3. — El Siglo, Rambla dels Estudis, 5. — E. Riba, Ronda Universitat, 37.

LES MALALTIES

ENCOMANADICES

TENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTACTE

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-hi un raig de FENOL COMELERAN (perfumat), gran desinfectant, sense ésser corrossiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS: J. URIACH Y C. Bruich, 49.

Per a REIS, present útil i agradable

Costurers i cadires de medul·la

Elegància i comoditat

Fàbrica: Passeig de Gràcia, 115 - Barcelona - Tel. 686 G.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Eslareina de les aigües de taula la de la

VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

Vendes

PELLS

per a Reis, colls per a nenes bonics i barates per a presents. Renarda imitació grans colors Zibulina, Skungs, Fada, etc. a 50 pessetes. Pells preparades per a exornar vestits i abrics. Villarroel, 42, segon pla, taller.

MAGATZEM

Just a la plaça d'Espanya, propi per a taller o indústria, amb un pati al costat, tot molt gran, es lloga per 50 duros al mes. Rda: Portal de l'Àngel, 12, principal, 2.ª, de 6 a 8. Telèfon 428 A.

PER A REIS

Immens assortit en binocles per a TEATRE en nacre, pell i esmalt

Des de

35 Ptes.

Impertinents en xapa d'or, plata, conxa i galalithe, models variadíssims

Carles Tulusaus, Optic-Fabricant

Boqueria, 22. - Raurich, 2

BARCELONA

DESCOBRIMENT SENSACIONAL!

TUBERCULOSOS, NO DESESPEREU!

La vostra curació és un fet, si recordeu al metge que els fisiòlegs més eminents del món utilitzen com a tractament ULTRA-MODERN «antimicrobia», «antitòxic» i «antimolèstic» per a la defensa i immunització de l'organisme infectat, la darrera paraula de la ciència Bioquímica, o sigui el producte anomenat

«Serofimina Puig Jofré»

(Nom registrat en tots els països)

Medicació inyectable, que pot donar ésser aplicada en tots els períodes de la malaltia. — Efectes rapidíssims. Multiplicació brusca de les defenses naturals i aïllament immediat del bacil de Koch i altres associacions patògenes.

Es troba de venda en totes les bones farmàcies del món.

Demande informació i prospectes als concessionaris per a Espanya: Senyors Pérez, Martín i Companyia, Alcalá, 9, Madrid, i Consell de Cent, 24, Barcelona.

Herpetisme
Escorífula
Artrítisme

PICORS

Grans - Aconés - Granallades

Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota floriscència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sicosis, Varieses, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan deprimentes com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothora, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milers de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del meravellós

Depuratin Richelet

confirmen, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és energica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompien. L'excés d'humeurs es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatrizen i el malalt es guareix. És, doncs, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artrítisme, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma, Enfisema, Morenes, Flèbits, Congestions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori, L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

El millor present per a nens i adults. Baratzimmet.

